د

رحمان بابا

دیوان

مصحح مدون او مقابله کونکی
عبدالرؤف بېنوا

Ketabton.com

۱۳۲۶هـ ش/۱۹۴۷ ع

(c) ketabton.com: The Digital Library

مقدمه

رحمان بابا

۱۰۴۲ـ ۱۱۱۸هـ

پیژندنه:

د رحمان بابا د پیژندني دپاره همدومره بس دي چه ټول پښتانه ورته بابا وایي. په پښتوکښي د بابا لقب یا هغو شاهنشو ته ورکړي شوي دي چه د توري او توپک په زور ئې پښتنو ته ملکونه نیولي دي او یا هغو فقیرانو ته ورکړی شوي دي چه نه ئې توره نه ئې توپک او نه ئې زور و، خو د خبرو په سحر ئې د پښتنو د زړونو عالم تسخیرکړي او د هر پښتانه د زړه په تخت ناست پاچهی ئې کړې ده لکه چه رحمان بابا وایي:

د پالنگ او د پیرۍ حاجت ئې نشته
د یارانو نشستن د زړه په تخت دي

احمد شاه بابا ته ځکه بابا وایو چه د ډهلی تخت ئې پښتنو ته گټلی و، خو رحمان بابا د خاوروکنډولې په لاس د پښتنو بابا ؤ:

پاچهان که د ډهلي په تخت نازیږي
خوار فقیر لره د خاورو کنډولی دي

رحمان بابا په ۱۰۴۲ هجري کال د پښتونخوا د پیښور په علاقه په بهادرکلی کښي زیږیدلي دي او د پلار نوم ئی عبدالستار وُ، قوم ئې که څه هم مومند دي مگر د رحمان بابا مقام له دینه ډیر اوچت دي چه دي کومي خاصی قبیلی یا کوم خاص ټبر ته منسوب شي، ځکه چه لوي او حقیقي شاعران بین الانساني شخصیتونه لري. رحمان بابا هم د ټولو انسانانو دي خو بیا په خاص طور د ټولو پښتنو بابا دي. دی پخپله هم ځان کومي قبیلې ته نه منسوبوی وایي:

زه عاشق یم سر وکار می دي له عشقه
نه خلیل، نه داودزی یم، نه مومند

رحمان بابا فقه او تصوف له ملا محمد یوسف یوسفزی څخه ولوستل او نور علوم ئې د هغه وخت په

(c) ketabton.com: The Digital Library

هندوستان کښي زده کړل. لوی عالم او بزرگ زاهد شو، د پښتنو د لويو او وړو عقيده پرې راغله او ورته بابا وويل؛ خو د ده زاهدي د ريا زاهدي او خود نمائي زاهدي نه وه چه تر خرقې لاندي د خدای مخلوق ته دام وغوړوی، په زړه يو څه په خوله بل څه وي. رحمان بابا له داسي زاهدی څخه توبه باسي:

د ريا له زاهدۍ ځما توبه ده
چه ئې کاندي څوك په رسم او په عادات
په ورځ پيدا و نصيحت وايي و بل ته
په شپه ناست وي د مغان په خرابات
دين ئې دام وي د دنيا په لار کښي
ايښي پرې را اړوي وحشيان د مخلوقات
د هغو په لور ئې سترګي وي ختلي
چه په لاس ئې سرمايه وي يا زکات
زه رحمان له هسي خلقه پناه غواړم
هر چه لافه کړي خلاف د مقامات

دي زاهد وو مګر نه تش د خرقې زاهد:

د ريا خرقه ئې خداي مکړه په غاړه
رحمان کوږ دستار تړلي قلندر دي

رحمان بابا په غريبه کورنۍ کښي پيدا شوي و، او پخپله هم غريب و، خو دې غريبۍ هيڅکله د ده لوړ همت ټيټ کړي نه دي او نه ئې د ده غاړه چا ته کږه کړې او نه ئې لاس د چا خوا ته اوږد کړي دي، وايي:

څوک دي را کاندي قسم په کرد ګار
که درم لرم په کور کښي يا دينار
زه درم او دينار نه لرم په کور کښي
ولې نور عالم مي بولي دنيا دار
هم په دا چه نه له ځايه چيرته خوزم
نه د هيڅ يوه مخلوق يم منت بار
آب و خور لکه آسيا په ځاي را رسي
پخپل کور کښي مي سکون دي هم رفتار
لکه ونه مستقيم په خپل مکان يم
که خزان را باندي راشي که بهار

(c) ketabton.com: The Digital Library

د رحمان بابا د لوړ شخصیت پېژندنه د ده له دې یوې غزلې څخه هم ګرانو لوستونکو ته څرګندېدلای شي:

په ښه خوي له بد خواهانو بې پروا یم
په نرمۍ لکه اوبه د اور سزا یم
و هر چا ته پخپل شکل څرګندېږم
آئینه غوندې بې رویه بې ریا یم
قناعت مې تر خرقې لاندې اطلس دی
پټ د درست جهان پادشاه ظاهر ګدا یم
د غنچې په څېر په شل ژبو خاموش یم
لکه بوي هسې په پټه خوله ګویا یم
هم په دا سپینو جامو معلومېږم
لکه ابر هم ګوهر یم هم دریا یم
دراز عمر مې حاصل شوله راستیه
لکه سر و مدام سبز و تازه پایم
که چا لار د عاشقۍ ده ورکه کړې
زه رحمان د ګمرهانو رهنما یم

د رحمان بابا شعر

رحمان بابا پخپله د خپل شعر په باب کښې فیصله کړې ده چه وایي:

چه منکر پرې اعتراض کولې نشي
دا دئ شعر دي رحمانه که اعجاز

ځکه چه اعتراض خو به د یو پښتون له خوا کېده مګر پښتون خو ده ته بابا ویلې دي نو بیا چرته دا اعتراض او انکار ځاي پاتېدي شي! بې له دې چه بېرته د ده له خولې ووایو:

هم نغمې کاندې هم رقص کا هم خاندي
د رحمان په شعر ترکي د باګرام

هو، دا یوه خبره شته چه د رحمان بابا شعر یوازې د باګرام د ترکو نه دي بلکه د ده د اشعارو لوی او مهم خصوصیت دا دی چه د هر چا او هرې ډلې په زړه جوړ او په خوله جاري دي: یو پلو ته که د باګرام ترکي پرې نڅا کوي بل پلو ته د زاهدانو له صومعې نه هم د ده د اشعارو ږغ راځي چه وایي:

خرقه پوشه په خرقه کښې دي موندلي
هغه خط چه په دنیا کښې دنیا دار کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

له يوې خوا که ئې مستان په ميخانه کښې په ويلو مست زنګيږي او د هر مست له خولې دا چيغه خيژي:

چه د څنګه مي دلبر په لاس کښي جام دي
نن اورنګ د زمانې ځما غلام دي

له بلې خوا ئې واعظان په منبر لولي:

په دنيا کښي که څه کار دي خو د دين دي
د دې کار په کننده وُ آفرين دي

د دنيا تارکان او پريښودونکي ئې په دې بيت خوشحالي کوي:

دا دنيا په احمقانو ده ودانه
دانا نه کا په دنيا باندي غرض

خو دنيا دار ئې بيا دا شعرونه وائي:

ښــــه ده ښــــه ده دا دنــــيـــــا
چــــه تــــوښــــه ده د عـــــقـــبـــــا
د دنـــيـــــا پـــــه بــــازارکــــيــــږي
د هـــــغـــــه جـــــهــــان ســــودا
پـــه دنـــيـــا کـــښـــي بـــدي نـــشـــتـــه
کـــــه بـــــدي نــــه وي لــــه تــــا
پـــه دنـــيـــا کـــښـــي لـــوي حـــکـــمـــت دي
پــــرې پــــوهــــيــــږي حــــکــــمـــــا

غرض دا چه د رحمان بابا د اشعارو يو لوي مزيت دا دي چه د هر چا د ذوق سره برابر مطالب لري او د هر چا د تنهائۍ ملګري دي. په پښتوکښي به ډير داسي کم کور پيدا شي چه د رحمان بابا ديوان هلته نه وي. حتي پښتنې ميرمني د رحمان بابا له روح څخه استمدادکوي او په اشعارو ئې فال ګوري، دا ځکه چه د ده اشعار له هره لوثه پاک او سپيڅلي دي، نه د چا بې ځايه هجو او نه د چا د مبالغې نه ډکه مدح او ستاينه پکښي ليدله کيږي داسي نه چه ګوندي رحمان بابا په دې خبرو نه پوهيده، پوهيده خو پرې خوښ نه وُ. لکه چه وايي:

په اشعار کښي قوتناک لکه زمري يم
ولي نه يم د زمري په څير ګزند
هم په مدح هم په هجو ښه پوهيږم
ولي نه يم په دا چارو ډير خرسند

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې له عشقه که مي عيب که مي هنر دي
ما غوښ کړي دي له ځانه بل پيوند

ښاغلي راورټي او پادری هيوز انګريزی مستشرقين او اډورن روسی پښتو پيژندونکي رحمان بابا د پښتو د ادب پيشوا بولي. که څه هم پښتانه د پرديو مستشرقينو قضاوت ته څه اړه لري، ځکه چه پردي هيځکله د رحمان بابا د اشعارو په خصوصيتونو د يو پښتون په شان پوهيداي نشي خو به هم له دې څخه د رحمان ادبي منزلت د پرديو په نظر کښې څرګنديږي چه رحمان بابا نه يوازې پښتنو په بابائې منلي بلکه د دنيا نور پوهان هم د پښتو په ادب کښې د ده لوړ مقام ته قائل دي.
مړينه: رحمان بابا په ۱۱۱۸ هجري کال له دې فاني دنيا څخه سترګي پټي کړې او د پښتونخوا پيښور په علاقه د هزار خانې په هديره کښې ښخ شو چه اوس ئې عام خلق زيارت ته ورځي.
ديوان: د رحمان بابا ديوان څو څو ځلي چاپ شوي دي چه ډيره زړه او چاپي نسخه ئې هغه نسخه ده چه په ۱۲۹۳ هجري کال د مولوي احمد په تصحيح او اهتمام په لاهور کښې چاپ شوې ده، ځما په عقيده دا نسخه تر ټولو چاپي نسخو صحيح او مکمله ده ځکه نو موږ په دې کتاب کښې هغه نسخه اساس ونيوله او له نورو نسخو سره مو مقابله او تصحيح کړه؛ دوهمه چاپي نسخه هغه ده چه پروفيسر عبدالمجيد افغاني يو مختصر تمهيد پرې ليکلي دي، د پروفيسر صاحب تمهيد ډير خوږ او ادبي دي، خو افسوس چه پخپله د ديوان متن د کاغذ د نازکوالي له کبله مغشوش دي؛ کومه دريمه چاپي نسخه هغه نسخه ده چه پروسږ کال يعني په ۱۹۴۸ عيسوی کال په لاهور کښې چاپ شوي او مولانا عبدالقادر صاحب د پښتو پياوړي ليکونکي پرې يو خورا عالمانه تمهيد ليکلي دي په دې تمهيد کښې که څه هم يو دوه ځايه د رحمان بابا ژوند او کلام د سياسي اغراضو دپاره استخدام شوي دي مګر د تمهيد هغه برخي چه هغه يوازې د رحمان بابا د ژوند او شاعرۍ په باب کښې ليکلي شوي خورا عميقي او مفيدي دي، بر سيره په تمهيد د دې کتاب کاغذ او ليکل هم ښه دي خو د محشي صاحب بې ځايه حاشيو ئې د صحافت رنګ ګډ وډ کړي او ډير ځايونه ئې بې لزومه حاشيې پرې ليکلي دي مثلا داسي لغتونه ئې ترجمه کړي چه ترجمې ته اړ نه دي او يا ئې ډير عربي مشهور لغات چه پښتانه ورسره ډير ښه آشنا دي بيرته په عربی ترجمه کړي دي.
دا درې سره نسخې او يا نوري چاپي نسخې ټولي په دو وو دفترونو کي چاپ شوي دي چه هر دفتر ځانته ځانته رديف لري خو دا راته څرګنده نشوه چه د رحمان بابا ديوان په دو دفترونو ويشل له کومه وخته شروع شوي دي؟ آيا دا تقسيم پخپله رحمان بابا کړي که بل چا؟ د رحمان بابا له ژونده چه ښکاريږي خو وايي چه هغه خپل اشعار لا پخپله را غونډ کړي نه دي. دا د دفترونو مردف کول خو لا ځانته خبره ده.

دا ديوان:

له ډيري مودې ځما دا خواهش ؤ، چه د رحمان بابا ديوان پښتو ټولنه په يوه ښکلي صورت چاپ کړي چه هم ئې ليکل ښه وي او هم ئې املا سره سمه وي او هم په يوه داسي قطع او حجم چاپ شي چه هر لوستونکي ئې په ډيره آسانۍ له ځان سره وګرځولای شي؛ د مطبوعاتو د مستقل رياست مسلکي مجلس د

(c) ketabton.com: The Digital Library

پښتو ټولني دا خواهش ومانه، او ما د رحمان بابا د ديوان په تصحيح او مقابله او تدوين شروع وکړه. لمړی مي د دوو دفترو تقسيم له منځه ليري کړ او دواړه دفترونه مي د يوه ديوان په شکل مرتب او مردف کړل وروسته مي دا ديوان د اوسني رسم الخط او املا په اساس تصحيح کړ، په پاي کي مي پورتنۍ درې نسخې په کوم ځاي کښي چه ضرورت وُ سره مقابله کړې، مگر څنگه چه په دې ترتيب دا لمړی ځل دي چه د رحمان بابا ديوان مدون، مرتب او چاپيږي نو دا احتمال لري چه هغه شانته به چه د پښتو اديبانو انتهائي خواهش وي دا ديوان تصحيح او مقابله شوي نه وي، خو بيا هم يو نوي قدم دي هيله لرم چه د پښتو پوهانو ملگرو په مرسته به د دوهم چاپ کي دا نسخه ښه بشپړه او تکميله شي.

عبدالرؤف بېنوا
د پښتو ټولني مشر
۱۹٤۷/۱۳۲٦

بِسۡمِ اللّٰهِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِيمُ

۱

گوره هسي کردګار دي رب ځما چه صاحب د کل اختيار دي رب ځما
همګي بزرګواران چه څوك ئې وايي تر همه ؤ بزرګوار دي رب ځما
نه ئې هيڅ حاجت په چا باندي موقوف دي نه د هيچا منت بار دي رب ځما
له نيستۍ ئې د هستۍ صورت پيدا کړ هسي رنګ پروردګار دي رب ځما
هم صانع دي د جمله ؤ مصنوعاتو هم سامع د هر ګفتار دي رب ځما
چه ئې هيچري نه مثل نه مثال شته د هغو عطر و عطار دي رب ځما
هر تعمير چه د دنيا او د عقبیٰ دي د همه واړو معمار دي رب ځما
خواننده د نانويسو صحيفو دی دانندده د هر اسرار دي رب ځما
که ظاهر دي که باطن دي که مابين دي له همه ؤ خبردار دي رب ځما
که پيدا که پوشيده دي که اوسط دی په همه ؤ وقوف دار دي رب ځما
شريك نه لري په خپلي پادشاهی کښي بې شريکه شهريار دي رب ځما
هسي نه چه واحدي ده له عجزه په واحد وجود بسيار دي رب ځما
حاجت نه لري د هيچا و ياري ته له هغو سره چه يار دي رب ځما
څه حاجت دي چه و بل خوا ته ئې وغواړم په خپل کور کښي همکنار دي رب ځما
هيڅ تغيير و تبديل نه لري رحمانه تل تر تله بر قرار دي رب ځما

که صورت د محمد نه وي پيدا پيدا کړې به خداي نه وه دا دنيا
کل جهان د محمد په روی پيدا شه محمد دي د تمام جهان آبا
نبوت په محمد باندي تمام شه نشته پس له محمده انبياء
نور هاله د محمد وُ په جهان کښي چه بوی نه وُ د آدم او د حوا
په صورت که آخرين دي پيدا شوي په معني کښي اولين دي له هر چا
خداي يې مه ګڼه بې شکه چه بنده دي نور ئې کل واړه صفات دي په رښتيا
که نبي دي که ولي دي که عاصي دي محمد دي د همه واړو پيشوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه ئې دین د محمد دي قبول کړي جنتي دي که فاسق دي که پارسا
محمد د گمرهانو رهنما دي محمد دي د ړندو د لاس عصا
که رڼا ده پیروي د محمد ده گڼه نشته په جهان بله رڼا
محمد د بیچاره ؤ چاره گر دي محمد دی هر دردمند لره دوا
زه رحمان د محمد د در خاکروب یم که مي خداي نه کا له دي در مجدا

دوباره دي راتله نشته په دنیا نن دي وار دي که دروغ کړي که رښتیا
هره چار چه تر وقت تیره شي عنقا شي عنقا نه دي په دام نښتي د هیچا
تر ورخ تیرې اوبه بیرته نه جار وزي نه جار وزي تیر ساعت نه بیرته بیا
تیر ساعت په مثال هړي د لحد دي هر چا نه دي ژوندی کړي په ژړا
که مقصود لرې تلوار کړه وقت کوتاه دي غره مه شه د دې عمر په بقا
هره نبسه چه صحیح گڼې په زړه کښي په غرور به هغه نښه کړې خطا
په امید امید ئې خلق نا امید کړه د ایام له مکره مه شه بې پروا
چه د مرگ په تماچه دي شي خوله ماته ترو په ماته خوله به څه کوی ثنا
ویر ژړلي ارتیدني چه وینا وايي تا ته وايي که پوهیږې په وینا
هلك بې ته چه په زور دي څوك تعلیم کا هم عاقل يې هم بالغ يې هم دانا
په عمل د نیکو بدو فهم وکړه چه په دا کښي دي بهبود دي که په دا
سر دننه په گریوان کړه سترگي رونې ډیر په پورته پورته مه څه سرهوا
سرهوا سرهوا مه څه و آسمان ته ته په اصل کښي له زمکي يې پیدا
د عمل په ځاي به دا پوښتنه نه وي چه ته زوي يې یا نمسي د فلانا
په خپل ځان ښیگړه وکړه غره مه شه په ښیگړه دا دي او د بابا
هغه ناوې چه په ځان ښایسته وي څوك يې څه کوي ښایست د مور ونیا
دا خبره زه و ځان ته کړم اې یاره دلگیر مه شه که مي نوم واخیست ستا
نوم د ستا او د بل اخلم ځان ته وایم نه مي کار نه مي غرض شته په بل چا
که مي ځاي د دې غمونو وي په زړه کښي ما به څه لره کوله دا انشاء
چه د مرگ سختۍ خوارۍ دا ستا په خوا دي اې رحمان ولي نه مرې لا پخوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هوښيار مه ګڼه هوښيار د دې دنيا بی وقوف دي وقوف دار د دې دنيا
روښنائی په هغو زړونو ده حرامه چه پرې کښيني ګرد غبار د دې دنيا
پوچ ګوئی ده چه ئې اهل د دنيا کا هر کلام و هر ګفتار د دې دنيا
د طفلانو په څير واړه خاکبازي کړي هر چه کاندي کار و بار د دې دنيا
واړه ډکي خولې د پيو هلکان دی کار ديده و پخته کار د دې دنيا
هميشه به بې وقوف او بې شعور وي چه مخمور وي په خمار د دې دنيا
د شرابو هم لا همره مستي نه وي لکه مست وي خمر خوار د دې دنيا
هر بيمار لره د لرو په جهان شته دي دارو نه لري بيمار د دې دنيا
د هر سوی علاج وشي په جهان کښي مګر سوی په شرار د دې دنيا
هر چه واچوي و اور ته وار سوځي موړ به نشي طلبګار د دې دنيا
ګرفتار ئې هميشه په غم کښي ډوب وي هيڅوک مه شه ګرفتار د دې دنيا
تل به پروت وي په ظلمت و په تور تم کښي چه اسير وي په ګفتار د دې دنيا
په مسلمو کښي خاصه مسلم هغه دي چه ئې وشلاوه زنار د دې دنيا
تن ئې پاتي شي بې سره سر ئې لاړ شي سردار کله دي سردار د دې دنيا
زوی و لوڼه يتيمان کا ځني درومي بې وفا دي مور و پلار د دې دنيا
هميشه به ئې يو پنډ د غم په سر وي چه په سر ئې وي دستار د دې دنيا
واړه غم دي که ئې پيری که ئې پلوري نور څه نشته په بازار د دې دنيا
همګي واړه ټګان دي ټګي کاندي فروشنده و خريدار د دې دنيا
په دنيا به مينه نه کاندي هيچري چه خبر وي په اصرار د دې دنيا
چه نظر د چا په دين و په ايمان وي هغه نه کا انتظار د دې دنيا
لوی هلک ئې همه واړه مکاران دي څه ويسا ده په مکار د دې دنيا
آشنايان ئې همه واړه اغياران دي يار دي چری په ديار د دې دنيا
چه پيدا شي همګی واړه فنا شي راشه وګوره ناتار د دې دنيا
چه ويريږي له کوهی او له کړنګه هغه نه درومي په لار د دې دنيا
هر سړی لره چي ورشي ځني درومي ما ليدلی دي رفتار د دې دنيا
که هزار هزار پشتۍ ورته ته کيږدې بې بنياده دي ديوار د دې دنيا
که د اوسپنو حصار تر ځان چاپير کړې ښيښه وګڼه حصار د دې دنيا
لکه سوری د آفتاب په مخ کښي ګرزي نشته هيچري قرار د دې دنيا
هيڅ ګمان د بهترۍ ورباندي مه کړه کهتري ده وار په وار د دې دنيا

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې مقراضه غوځوي د سړی عمر   هم دا لیل و هم نهار د دې دنیا
پس له مرګه به حساب له سړی غوښت شي   په انداز و په مقدار د دې دنیا
عاقبت خو به یو موټی شي د خاورو   ګلعذار و ګل رخسار د دې دنیا
برابر به له ګدایه سره پاځي   شهزاده و شهریار د دې دنیا
پاس به داغ وي د لئم په ټټر باندي   هر درم و هر دینار د دې دنیا
د قانع تر قناعته صدقه شه   هم دنیا و هم دینار د دې دنیا
پس له مرګه به همه واړه مظلوم وي   ظالمان و ستمګار د دې دنیا
تر قیامته دغه لس او دغه شل دی   پوره نه کړ هیچا شمار د دې دنیا
چه ایام پرې د کفن د غسل ورشي   بې پردې شي پرده دار د دې دنیا
په تخته باندي بیرون شي له حجابه   شرمناک او شرمسار د دې دنیا
له هر چا به پیغمبر څخه وه ډیره   که څه قرب وي یا وقار د دی دنیا
یو فساد به ئې بیان په رحمان نشي   فسادونه دي بسیار د دې دنیا

هیڅ ثابته نه کړه چا د دې دنیا وفا   واړه مینی کاندي بې وفا په دا دنیا
هر څوک چه دعوې په دا دنیا د ځپلوئ   واړه باطل وایي دنیا نه ده د هیچا
دا فلک کلال دي سازول او ماتول کا   ډیر ئې ما و تا غوندی پیدا کړه هم فنا
هر سنګ و کلخ چه څرګندیږي د دې دهر   واړه ککرئ دي څوک د شاه څوک د ګدا
دام دي هیڅوک نه ږدي د دنیا و رهګذر ته   ښکار به وکړی نه شي د سیمرغ او د عنقا
هر څوک چه له دې فانی نفس وابستګي کا   نه به شي تړلی په زنځیر سره هوا
ماه دي که آفتاب دي عاقبت واړه خراب دي   ګل که همیشه وي هسی نه تر ابدا
مه درومه رحمانه په خلاف د دانایانو   مینه د دنیا پسندلې نه ده هیڅ دانا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښه ده ښه ده دا دنیا — چه توښه ده د عقبا
مذمت د دنیا مه کړه — واوره پند کړه دا وینا
د دنیا په بازار کیږي — د هغه جهان سودا
په دنیا کښي ډیر حکمت دي — پرې پوهیږي حکما
که تر سر ئې صدقه کړي — رفع دفع کړي بلا
که غلیم لره ئې ورکړی — غلیم دوست کا په هوا
که په اور باندي ئې کیږدی — بوي د عودو وکړي پیدا
که ئې توی کړې په صحل کښي — ښایسته کاندي صحرا
که ئې نذر کړې و پیر ته — خوشحال درومي په خندا
څو ژوندي وي په دنیا کښي — یادوی دي په دعا
د حاتم په خیر دي ستائی — خطاب درکړي د سخا
سخی هر دود و دوست د خدای دي — ولوکانَ فاَسقاً
هر بخیل د خدای دښمن دي — ولوکانَ زاهداً
دنیا کښت د آخرت دي — دا خبره ده رښتیا
د دنیا طالبان ډیر دي — که ئې مومي څوک له چا
ولی مرد په کښي هغه دي — چه سخي وي هم پارسا
په دنیا کښي بدي نسته — که بدي نه وي له تا
دنیا بحر دی بهیږي — آئینه غوندي صفا
خپل خپل مخ په کښي لیده شي — که څوک زشت وي که زیبا
هم خطر په کښي د شر سته — هم گوهر دي د بې بها
وفا دار لره وفا شوه — جفا کار لره جفا
له یوه مخه ئې درد وي — له بل مخه ئې دوا
چرته خوند کاندي د زهرو — چرته خوند کا د حلوا
کار همه واړه موقوف دي — د سړی په مدعا
مالکان دی نندارچي شي — د خپل ځان په تماشا
هر چه کا هغه به مومي — دنیا ځای دي د جزا
لکه دئ هسی به پاخي — که نادان وي که دانا
که دانا ئې وپوهیږه — په روا په ناروا
فتویٰ ونیسه په مخ کښي — پسې مټ کړه په تقوا
دنیا نه ده واړه دین دي — چه له نهی وي سوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

وطاعت وته ولاړ وي   همیشه تړلي ملا
له حرامو ئې پرهیز وي   مشغول وي په پنج بنا
کلمه ئې وي قبوله   هم په جهر په اخفا
د دنیا دکار دپاره   فرض لمونځ نه کاندي قضا
هم صائم د رمضان وي   هم زکوة کاندي ادا
که ئې توان د حج رسیږي   حج هم وکړي پسې بیا
دا پنځه بنا د دین دی   چه بیان ئې وکړ ما
چه ئې یون په دا طریق وي   هغه کس دي اولیأ
که ئې مال د دنیا ډیر وي   هیڅ دي نه کاندی پروا
دنیا بده د هغو ده   چه ئې کسب وي ریا
یا ئې ټوله کا په ظلم   یا د خمرو په سودا
یا ئې ورکا په شرابو   یا ئې ورکا په زنا
یا ناحق خونونه کاندي   یا مالونه خوري د چا
عبادت کا په ځان فرض   د پادشاه د امرا
حق باطل کا باطل حق کا   په سبب در وي ریا
نه ئې ویره وي له خدایه   نه ئې شرم نه حیا
د یوې ګیډې دپاره   هزار خوني کا بیدیا
همیشه ئې له ستمه   واړه خلق وي په غوغا
ګوش و هوش ئې هرګز نه وي   د مظلومو په ژړا
د فرعون په خیر به ناست وي   بې پروا وکبریا
بتخانې وته ئې مخ وي   و مسجد وته ئې شا
اختلاط کا له بدانو   له نیکانو وي سوا
هیڅ نه وي په خاطر کښې   تولاً و تبرًا
و رحمان ته پېښه مه کړې   خدایه هسې رنګ بلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغو بیا موند سعادت په دا دنیا　　چه ئې وکړ قناعت په دا دنیا
نه ملکونه د سلیمان په هزار کاله　　نه یوه کړئ طاعت په دا دنیا
یو نفس د خدای په یاد واولیٰ تر دي　　نه د درست جهان دولت په دا دنیا
په دنیا کښي لوټ هغو عالمو وکړ　　چه ئی وکړ عبادت په دا دنیا
که نعمت دي خو طاعت او عبادت دي　　ګڼه نشته بل نعمت په دا دنیا
که محنت که مشقت دي خو د دین دي　　پکار نه دي بل محنت په دا دنیا
بې له خدایه هر چه دي واړه فاني دي　　که لذت دي که زینت په دا دنیا
که بادشاه وي آخر خاورو له به درومي　　څه عزت دي څه حرمت په دا دنیا
له هغه به زیات نادان په جهان نه وي　　هر چه غواړي فراغت په دا دنیا
ته چه څو وقته فرصت په دنیا غواړې　　چا موندلي دي فرصت په دا دنیا
عمارت په سر د ریګ روان کاندي　　هر چه کاندي عمارت په دا دنیا
د مستانو تر لغزشه څه کم نه وي　　د سړی استقامت په دا دنیا
هر ژوندی چه د مرده په قبر ورشي　　بس دي همره نصیحت په دا دنیا
په روانو اوبو ورشه عمر ګوره　　ډیر دي همره اشارت په دا دنیا
دا پاخه پاخه سرایونه محلونه　　خو به وران شي عاقبت په دا دنیا
وړی سترګي د آسمان څه هسي نه دي　　چه څوک پریږدي سلامت په دا دنیا
هر چه راشي همه واړه ځنی درومي　　مسافر دي هر صورت په دا دنیا
ریاضت په قیامت نه شي مرد هغه دیي　　چه ئې وکړ ریاضت په دا دنیا
هم په دا خوي و خصلت به سبا پاځي　　خدای څوک مه کړه بد خصلت په دا دنیا
هم هغه به ئې خرمن وي پس له مرګه　　هر چه کاندی زراعت په دا دنیا
که هغه جهان په دا کښي لیدي نه شي　　زه ئې وینم علامت په دا دنیا
په قیامت به ښه توښه ځېله نه شي　　ما لیدلی دی قیامت په دا دنیا
امانت به د لحد په میان کښي پروت وي　　هر چه اوسي امانت په دا دنیا
نیک عمل حضور جنت دي طاعت بویه　　چه حاصل کا څوک جنت په دا دنیا
نیک کردار هم نیک عمل هم نیک خویونه　　هم جنّت دي هم راحت په دا دنیا
ضدیّت د سړی عمر په عذاب کا　　پکار ندي ضدیت په دا دنیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

لاس په سر په سینه ایښي و هر چا ته	هم دغه دي شرافت په دا دنیا
که بلنده مرتبه د چا پکار وی	لوی مقام دي عدالت په دا دنیا
بل ارمان به له جهانه یووړ نه شي	مګر مهر، محبت په دا دنیا
د هغه جهان سودا واړه دلې ده	که څوک کاندی تجارت په دا دنیا
که طالع د سړی نه وي جار وتلي	هیڅ پټ نه دي حقیقت په دا دنیا
نیک له نیکو سره بویه بد له بدو	که څوک غواړي ولایت په دا دنیا
ولایت دی خدای هغو لره ورکړي	چه ئې ورک کړ سکونت په دا دنیا
که تمام دنیا واړه سره یو شي	نور به نه کا خپل قسمت په دا دنیا
که څوک مرد دي خو هغه دي په دنیا کښې	هر چه نه لری حاجت په دا دنیا
په رحمان باندي دا عمر هسي تیر شه	لکه تیر شي یو ساعت په دا دنیا

راشه مه کوه له چا سره جفا	لږ ژوندون دي ضایع کیږي بی وفا
په دنیا کښې هیڅوک نه دي پاتي شوني	واړه تلونی دي که نن دي که سبا
دا یاران چه نن و تا ته جلو کا	په دوه ورځي پس په واړه شي فنا
که دیدن د دوی دي خوښ وي ورته ګوره	چه فنا شي بیا به کله شي پیدا
د خزان پای چه بیل شي له ښاخه	په حکمت به ئې پیوند نه کا حکما
چه په زمکه څاڅکي پریوزی له آسمانه	بیا له زمکی ختی نه شي په سما
ګمان مه کړه چه بیا سترګو لره در شي	هغه اوښی چه له سترګو شي جدا
دا په هره ورځ چه خیژی بیل بیل نمر دي	هر چه پریوزي هغه نه شي ختي بیا
که جنت په زهد نه دي بې له فضله	هر سړی دي خپله غاړه کړي ادا
که د نس دپاره سل محنته وکړې	یو محنت به دي پکار نه شي فردا
که تمام جهان په خپله ګیډه وخورې	یاد به نه شي په درود او په دعا
که یوه دانه دوری په لاس ورکړې	هم دغه به دي توښه شي د عقبا
که یو څاڅکي اوبه تږي لره ورکړې	د دوږخ او ستا تر مینځ به شی دریا
که یوه ځله سر د خدای دپاره ټیټ کړې	په قیامت به سر بلند شې له هر چا
بازار دا دي که څوک سود و سودا کاندي	په هغه جهان نه سود شته نه سودا
آشنایان که څوک پوهیږی نن ئې وقت دي	چه ځاریږي یو آشنا تر بل آشنا
که ژوندون دي خو هم دا دي په جهان کښې	چه له چا سره تیریږې په خندا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سود و زیان د دنیا واړه سهل کار دي
خدای دي نه کا څوک په سهل کار رسوا

چه د ورور او عزیز زړه پرې آزار شي
حاصل مه شه هغه خپله مدعا

کله د نورو رضا بویه ګاهي خپله
په کار نه ده همیشه خپله رضا

ښه خواږه چه یو ئې خوري بل ورته ګوري
خواږه نه دي هغه زهر دي ګویا

چه ښادی ئې یو زمان وي غم تر تله
دغه هسي چاري نه کاندی دانا

لکه څان هسي و بل وته نظر کړه
لکه ستا دي هسي څان دي د هر چا

منصفانو لره بویه چه انصاف کړي
نه چه نغوته کا د حرص و د هوا

د سړی په خاطر هر څه هر څه ګرزي
هسي نه چه واړه وګڼي روا

دینداران دي و خپل دین وته نظر کا
څوک فکرونه د صواب څوک د خطا

خدای دي نه کاندي خطا د چا له لاسه
څه نسبت دي د خطا او د عطا

هسی نه چه سړی واړه سره سم دي
څوک اعلیٰ دي څوک اوسط دي څوک ادنا

د هر چا حرمت په خپله اندازه دی
نه چه مومي نفر ځاي د امرا

زه رحمان له چا شکوه شکایت نه کړم
نشته بل دوست و دښمن ځما بې تا

که څوک یار په جهان غواړی یار دي دا
یار دي دا که د جهان سنګار دي دا

خیال د زلفو ئې ځما تر زړه چاپیر شه
یار تر ګنجه چاپیر شوي مار دي دا

دا جهان دی خداي له عشقه پیدا کړي
د جمله ؤ مخلوقاتو پلار دي دا

تر عشق غوره بل څه کار په جهان نشته
تر همه کارونو غوره کار دي دا

بل بلبل به د ګل نوم اخیستي نه و
که خبر وي چه ګل نه دي خار دي دا

بیا راتله دي دې جهان ته بل وار نشته
بل وار نشته بل وار نشته وار دي دا

د حباب عمر دي وګوري چه څه دي
که څوک شمار کاندی د عمر شمار دي دا

د مجنون صورة په زړه کړه رحمان ګوره
ستا په عشق کښي هسي خوار و زار دي دا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه له تا سره په سر کاندی سودا — بل به نه وی هسي ما غوندی شیدا
نه به ما غوندي شیدا وي په جهان کښي — نه به تا غوندي دلبر شي بل پیدا
ما دا ستا جور و جفا دي قبول کړې — ولي نشي د ژړا په ځاي خندا
بې د ستا له مخه کون دي که مکان دي — ښه توښه مي نه په دا شي نه په دا
جدائې به دي هیڅ رنګ قبول نه کړم — څو مي نه دی روح کالبوت سره جدا
لکه ورستو مقتدیان وړاندی امام وی — ما په تا پسې ده کړې اقتدا
زه یو نه یم درست جهان په تا مین دي — که بادشاه دي د دې دهر که ګدا
کاشکی خط د امانئ و ما له را کړې — چه له ما سره وعده کړې د فردا
زه پخپله په تا نه یم مین شوي — ستا له لوری په ما شوې ده ندا
زه په تا باندي مین یم له ازله — نه چه کړې می نن ورځ ده ابتدا
چه د ستا د عاشقئ په تیغ شهید شي — د رحمان غاړه به هله شي ادا
د رحمان و زیړي رنګ وته نظر کړه — چه مدام په تا پسې کاندي ژړا

که مین یې په خپل یار باندي رښتیا — آواره کړه اول دین پسې دنیا
په وفا د دلبرانو غلط مه شه — دغه قوم دي بې وفا و کبریا
د خوبانو طایفه ده هسي شوخه — چه غوږ نه باسي د چا په واویلا
د ډیر ناز او د ډیر کبر له سببه — عمل نه کا په ګفتار د اولیا
دل و دین په یو نګاه د سړي یوسي — نه یې ویر له چا کیږي نه حیا
بل به هسی سرګردان په جهان نه وي — یا عاشق دي یا آسمان دي یا آسیا
ته چه ژغورې سر و مال په عاشقئ کښي — عاشقي دا هسي چري ده ویړیا
د جنت له حورو تیر شه که یار غواړې — خدای دي نقد د چا و نه کاندی نستیا
د ساقی له لاسه هسي پیاله نوش کړه — چه دي غوڅ کا له زړه خیري د ریا
چه ئې کسب عاشقي شوه د دلبرو — نظر نه کاندی په کسب د کیمیا
یو ګفتار ورلره بس کانده رحمانه — څه به هر ساعت پوښتنه کړې بیا بیا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقي مي ئې په زړه وکړ گذر بيا — بيلتانه مي لنبې بلې کړې په سر بيا
که دفتر د خپل قسمت مې په خپل لاس وی — ما به ستا له غمه وران کړ دا دفتر بيا
ما لا نوم د عاشقۍ آخستي نه و — جدايۍ دي راته جمع کړ لښکر بيا
پس له مرگه به ئې بيا له تا قربان کړم — که صورت مي خدای پيدا کړ په محشر بيا
د هجران محنت مي واړه له زړه هير شه — چه مي وليده په سترگو ستا بشر بيا
چه آسمان ئې مخ پټ کړي په سحاب و — خدای و ما وته ښکاره کړ هغه نمر بيا
چه رقيب راته ترلي په زنځير و — خپل حبيب را باندي پرانيت هغه در بيا
په يوه نظر ئې زړه را څخه يووړ — خدای دي خير کا چه لا وکړي بل نظر بيا
په وصال ئې منت بار اوسه رحمانه — په صدف کښي دخل نشته د گوهر بيا

ته چه ما ته وايې چه په څه کوې ژړا — نه در معلوميږي دغه خپل جور و جفا
ته جور و جفا کړې زه ژړا کوم دلبره — ستا که دغه نه وي دا به هم نه وه ځما
څه ښادی به کاندي طائفه د عاشقانو — رسم د بتانو که هم دا وي لکه ستا
دا خصلت چه ستا دي که هم تل دغه شان وي — نه را معلوميږي د دردمند د زړه دوا
يو د ستا مانې شه بل غرور د رقيبانو — وار په وار مي وژني کله هغه کله دا
هر چه عاشقي کا که په قطع افلاتون وي — زه خو ئی مجنون گڼم که نن وي که سبا
سپی هم په عذاب د جدايۍ د وژلو نه دي — زه خو گوندي ستا د کوڅې سپی شوم په وينا
هيڅ ئې په کار نه دي رحمان تا غواړي دلبره — دا ځما رضا ده باقي هر چه ستا رضا

چه ئې نقش په زړه خيال شي د آشنا — صدقه ئې سر و مال شي د آشنا
پس له مرگه به ئې تيغ هسي مخ روڼ وي — چه آشنا په تيغ حلال شي د آشنا
په آسمان د آشنائي به ئې مکان وي — چه زمين غوندي پايمال شي د آشنا
خوشحالي ځما د زړه په هغه دم وي — په هر دم چه زړه خوشحال شي د آشنا
روح هغه ساعت داخل گڼم په تن کښي — چه ئې دخل په وصال شي د آشنا
نور د هيچا قيل و قال مې پکار نه دي — چه تر غوږ مې قيل و قال شی د آشنا
هم هغه يوه گړۍ را باندي کال وي — چه يوه گړۍ محال شي د آشنا
زرغونه کاندي دانه زما د عيش — چه په زړه مي زرغون خيال د آشنا
نه بل څوک ځما طبيب بې آشنا شته دي — نه به بل څوک په مثال شي د اشنا
د رحمان نظر په هيچا باندي نه وي — چه نظر ئې په جمال شي د آشنا

(c) ketabton.com: The Digital Library

دل و دین می په هغه ترک کړه فدا   لا ئې نه حسابوي د ځان بها
د ښایست صفت ئې څو کوم حیران یم   په هیڅ شان ئې موندی نه شي انتها
د صورت له عیبه هسي پاکیزه دي   لکه ذات د ویښته نشته دي په ها
که ئې مخ په زلفو پټ وي باک ئې نشته   تل به گنج باندي پراته وي اژدها
لکه نمر هسي جلو کا په شفق کښي   چه په سر کاندي اودنړی د سوها
نه پوهیږم چه په کومه لاره درومم   چپ و راست مي رقیبان دي هزارها
خدای دي هسی تنها نه کا څوک په غم کښي   لکه زه د یار په غم کښي یم تنها
همیشه د بیلتانه له غمه لولم   زه رحمان نعوذ بالله منها

ډیره شوه د یار پسې ژړا ځما   نه گروهیږي په ژړا آشنا ځما
که مي هره وینا در شي یا گوهر شي   ستا د غوږ نه ده لائق وینا ځما
په نارو به ما بیدار کړ که اوده وي   راته ویښ اوده شه دلربا ځما
زه مکتوب غوندي په پټه خوله گویا یم   لاندي کړله خاموشي غوغا ځما
کښت د عشق په توده زمکه آسان نه دي   سمندر بویه په دې صحرا ځما
دا یار نه دي چه هجران له ما نه بیل کړ   دغه روح له تنه شه جدا ځما
زه رحمان بې خپله یاره هیڅ نه غواړم   که قبوله خدای ته وي دعا ځما

عالمان دي روښنائي د دې دنیا   عالمان دي د تمام جهان پیشوا
که څوک لار غواړي و خدای هم و رسول ته   عالمان دي د دې لاري رهنما
کیمیا گر که د کیمیا په طلب گرزی   همدمي د عالمانو ده کیمیا
په مجلس د عالمانو به سره زر شي   که څوک کاني وي یا لوټه د صحرا
جاهلان دي په مثال د مردگانو   عالمان دي په مثال د مسیحا
چه مرده ئې له نفسه ژوندي کیږي   عالمان دي واړه هسي اولیا
هر سړی چه رتبه نه لري د علم   سړی نه دي خالی نقش دي گویا
زه رحمان حلقه بگوش د هر عالم یم   که اعلیٰ دي که اوسط دي که ادنا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه واده ئې کا په ډول او په سرنا　　بیا پرې وایي زمانه د ویر وینا
که مي هر څو دلبري او دلجوئي کا　　زه پوهیږم د خپل یار په استغنا
په یوه ګړۍ مې یار هم مي آشنا شي　　بیا مي بله ګړۍ نه ګڼي آشنا
دا زه خپله تسلي کړم یار ئې بولم　　څه یاري ده د ناتوان او د توانا
یو زمان و یو دم بې خپله صنمه　　زه بهتره تر بقا ګڼم فنا
هر سړی په یوې چاري خدای مشغول کړ　　زه مشغول کړم رب د ترکو په ثنا
ما بې عشقه بل هنر نه زده ناصحه　　بخښنده شه که نادان یم که دانا
چه مي غوږ په نارو نه باسي حیران یم　　پروا نه لري واړه دي که برنا
بې د یار له ښه دیدنه دي خداي نه کا　　د رحمان په زړه کښې بله تمنا

دا دنیا د بې وفا　　بې وفا ده بې بقا
نه ئې مخ شته نه ئې څټ شته　　لکه لوټه د صحرا
په یوه ګړۍ ئې مخ وي　　په یوه ګړۍ ئې شا
په یوه ګړۍ د ستا وي　　په یوه ګړۍ ځما
په یوه ګړۍ ئې درد وي　　په یوه ګړۍ دوا
په یوه ګړۍ ئې خوف وي　　په یوه ګړۍ رجا
په ساعت کښې بقا وي　　په ساعت کښې ئې فنا
په ساعت کښې ئې سکوت وي　　په ساعت کښې ئې غوغا
په ساعت کښې ئې خندا وي　　په ساعت کښې ئې ژړا
په ساعت کښې ئې وفا وي　　په ساعت کښې ئې جفا
په ساعت کښې ئې افلاس وي　　په ساعت کښې ئې غنا
چه نه شان لري نه شکل　　کله دا شي کله دا
خداي څوک پېښ مه کړه رحمانه　　په دا هسې رنګ بلا

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ښادۍ ښاد شوي نه یم د هیچا — تور تپ سوي یم په غم د هر آشنا
که زه طمع توقع له بله نه کړم — د بل طمع توقع کیږي له ما
که مي ورور که مي عزیز که مي فرزند دي — واړه غواړي خپله خپله مدعا
په هر کور کښي رنځوران راته پراته دي — لاس مي نه رسي د هیچا په دوا
د دنیا خبري واړه په دنیا شي — ما به څه کا څوک چه نه لرم دنیا
که په کلي کښي مي کور دي زه گمان کړم — چه کور نه دي دا مي گور دي په صحرا
چه څه کار پرې نه پوره وي نه نیمگړي — څوک به څه کا له هغو سره خندا
چه ئې ښه توښه و بله سره نشي — تر هغه آشنا بهتر دي نا آشنا
په توده زمکه استوگنه ده مشکله — څه به زیست شي له رحمان سره د چا

که خپل زړه غواړې له چا — ځان صیاد کړه د عنقا
د حباب کلاه په سر کړه — سپور په آس شه د هوا
لکه حضر هسي پاڅه — اوبه وڅښه د بقا
له زمینه قدم کیږده — په آسمان لکه عیسیٰ
د هغه استاد شاگرد شه — چه در وښيي کیمیا
دا چه ما درته بیان کړه — که حاصل کړې واړه دا
هاله طمع کړه رحمانه — له خوبانو د وفا

که نماښام تر ستوني ښکته کړې حلوا — سبا خواست کوې له خدایه د ښوروا
په هیڅ حال کښي دي قرار و صبر نه شي — لیونی کړې ډیر حرص ډیري هوا
تمام عمر تر آشنا تر عزیز پوري — یوې گیډې مختورن کړې هم رسوا
چه په خپلي رسوایۍ دي پروا نشته — نور به څه کړې په جهان د چا پروا
چه د نفس دپاره لاس و چا ته نیسې — دا زحمت له خدایه غواړې که دوا
نفس بې شماره عالم پرې یست و کوهي ته — خدای دي نه کا نابینا د چا پیشوا
په روا په ناروا کله پوهیږي — و چارپای ته څه روا څه ناروا
چارپایان که غوړ و سترگي لري څه شو — په معنیٰ کښي نابینا دي ناشنوا
زه رحمان له هغه علمه پناه غواړم — چه له دینه له مذهبه وي سوا

(c) ketabton.com: The Digital Library

سل ځله که وخوري ناصحان ځګر ځما   بيل به وبله نه کا درد ستا و سر ځما
صبر ستا په عشق کښې دا خبره څه اوره ځوک   نشته د دې چاري توان يو موي قدر ځما
ستا له محبته جارواته ځما دروغ دي   ولي خاوري نه شي په دا لار بشر ځما
واړه معشوقې د عاشقانو خبر اخلی   بې له تا چه نه اخلې يو دم خبر ځما
هيڅ اندوه مي نشته بې د ستا له جدائيه   نور اندوه به څه وي تر دغه بتر ځما
خوب د کور و کلي په نارو ځما برهم شه   څه چل دي چه نه شي ستا په زړه اثر ځما
کل واړه جهان که ما رحمان لره دلبر شي   چري دي دلبره بې تا بل دلبر ځما

هسي ياد يې هميشه مدام ځما   چه اوراد يې په هر صبح و شام ځما
هر کلام چه بې د ستا له ياده وکړم   سل توبې دي په هغه کلام ځما
بې له تا که زه آرام کړم په سل رنګه   نه شي نه شي په هيڅ رنګ آرام ځما
ننګ و نام که ستا په مينه له ما درومي   زار شه ستا تر ميني ننګ و نام ځما
چه قايم شوم په مقام د عاشقۍ   هير شه دلته واړه بل مقام ځما
څو د عشق په خمخانه ئې داخل نه کړم   پخته نه دي دغه عقل خام ځما
نن دي وقت دي که مي آه و فرياد اورې   څو چه خاوري نه دي هر اندام ځما
هزار جام و صراحی دې فلک مات کړه   څو به ګرزي په دا دور جام ځما
زه رحمان به دا ناکام کوم تر کومه   وايه کله به حاصل شي کام ځما

چه هر چا ليدلي نه وي يار ځما   خير دي دا که وايی بد په کار ځما
هر هغه چه وي دلبر ځما ليدلي   نه به کا انشاءالله انکار ځما
سر ځما درګاه د هغه يار عزيز وي   بې له دې نه شته بله لار ځما
ما بې له عشقه بل څه ځيز نه دي زده کړي   چه څه دي هم دا دي واړه کار ځما
خدای دي يو له بله هيڅوک آزار نه کا   اي دلبره ماخله ته آزار ځما
ياره ستا په جدايۍ او په ډير غم کښې   سيند د اوښو درومي په رخسار ځما
لوي هلک کړي همه واړه ستا خبريي   ګفت و ګو نشته بل څه په ديار ځما
زه رحمان به لاف په عشق څه وهمه   خود به ځان څرګند کا انتظار ځما

(c) ketabton.com: The Digital Library

سر ځما سامان ځما ځار شه تر جانان ځما　　ځار شه تر جانان ځما سر ځما سامان ځما
ريان ځما نقصان ځما واړه د يار هجر دي　　واړه د يار هجر دي زيارن ځما نقصان ځما
مښک ځما زعفران ځما ستا د کوځې خاوری دي　　ستا د کوځی خاوري دي مښک ځما زعفران ځما
گل ځما ريحان ځما ستا رخسار و زلفي دي　　ستا رخسار و زلفی دی گل ځما ريحان ځما
فکر ځما توان ځما ستا په غم کښې نه رسي　　ستا په غم کښې نه رسي فکر ځما توان ځما
آه ځما افغان ځما هيڅ په تا اثر نه کا　　هيڅ په تا اثر نه کا آه ځما افغان ځما
زړه ځما چشمان ځما بې له تا هيڅ حال نه لري　　بې له تا هيڅ حال نه لري زړه ځما چشمان ځما
دا پيران شيخان ځما ستا په غم کښې نه رسي　　ستا په غم کښې نه رسي دا پيران شيخان ځما
باغ ځما بستان ځما بې تا ميوه نه نيسي　　بې تا ميوه نه نسي باغ ځما بستان ځما
وصل هم هجران ځما اې رحمانه خير دي　　اې رحمانه خير دي وصل هم هجران ځما

بادشاهی لري هر يو غلام د ستا　　د خاصانو په ځای ناست وي عام د ستا
پخته کله دی چه لاف د پختگۍ کا　　پختگان دي په دې خم کښې خام د ستا
خو هم همره ئې نظر په ننگ و نام وي　　چا چه نه وي اوريدلي نام د ستا
هميشه به له مقامه بې مقام وي　　هغه څوک چه لټوي مقام د ستا
چه په خپلو وينو گل غوندي غرق نه وي　　و به نه ويني رخسار گلفام د ستا
صبح و شام په هغو خلقو باندي يو وي　　چه آرزو لري هر صبح و شام د ستا
بل کلام ئې په زړه کله اثر کاندي　　چه تر غوږ ئې شي شيرين کلام د ستا
فراموش کاندی همه نوري مستۍ　　هر چه نوش کاندي باده په جام د ستا
دام د ستا د تورو زلفو عالم گير دي　　تنها نه يم نښتی زه په دام د ستا
زه رحمان دعا سلام په هغو وايم　　هر چه ما لره راوړي سلام ستا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چه ووینې په سترګو روي د ستا / مخ ئې کوږ وي همیشه په سوي د ستا
بې دماغه په تر سر و تر مال تیر شي / چه یې تیر شي تر دماغه بوي د ستا
که لوئي کړې څه بې ځایه خو ئې نه کړې / چه په دا رنګه قامت دي لوي د ستا
نو بهار دي عالم سیر د بوستان کاندي / خدای و ما و نه بوستان کړ کوي د ستا
د عیسیٰ له دمه دم وهلي نشم / چه خوله بیرته شي په ګفت و ګوي د ستا
هم په دا مي له چشمانو رود بهیږي / چه یادیږي مي قامت دل جوي د ستا
همیشه ئې زړه په اور باندی سپند وي / و هغو ته چه څرګند شي خوي د ستا
د لړم لاشه ئې ما ته وي په زړه کښې / چه ئې نقش وي په زړه آبرو وي د ستا
و زنځیر وته ئی څه لره را کاږې / لیونیو لره بس دي موي د ستا
و ګړنګ وته پخپله ځان پرې باسي / چه و زړه وته پرې باسي روي د ستا
که ته سل ځله ځما ئې زه د ستا یم / تلوني نه دي له ما جست و جوي د ستا
ګل لنبه شه د بلبل په آه رحمانه! / نه ګروهیږي یار په هاي و هوي د ستا

خوی که په دا شان وي دل آزار ستا / څه ښادي به کاندي طلب ګار ستا
حیف چه اوریدي شي لیدی نه شي / حسن و لطافت پرې وار ستا
بیا دوباره نه ګوري و بل ته / هر چا چه لیدلي دي رخسار ستا
خدای زده چه ته یار د کوم یوه ئې / هر طرف یاران دي صد هزار ستا
ځاي د پښو ایښودو مونده نه شي / همره عاشقان دي په دربار ستا
بل به هسي نه وي که خدای کاندي / ما غوندي خاکسار و هوادار ستا
بل ګمان په ما باندي و مه کړه / عمر واړه زه و انتظار ستا
عشق له حُسنه حسن دي له عشق / ته نګار ځما یې زه نګار ستا
ته ځما مطلوب یې زه طالب یم / ته ځما طبیب یې زه بیمار ستا
ته که تازه ګل د نو بهار یې / زه یم عندلیب په لاله زار ستا
جور دي که جفا ده که ستم دي / واړه مي منلي دي یک بار ستا
جور و جفا څوک په بها پلوري / زه یم د جورونو خریدار ستا
یو تار که ضایع شي ستا د زلفو / ځان به صدقه کړه په هر تار ستا
سل ازمیښتونه دي را وکړه / حیف دي چه لا نه شي اعتبار ستا
تیر یم زه رحمان له هره کاره / اوس مي ملا تړلې ده په کار ستا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا په خير نه دي خوبان ليدلي ما　　نه په غورو چري اوريدلي ما
هيڅ وفا له عاشقانو سره نه کا　　دلبران دي واړه ازمايلي ما
چه مي ستا و ښکلي مخ ته دي کتلي　　بل يو مخ ته نه دي بيا کتلي ما
د زړه غولي مي نيولي ستا غمونو　　نور غمونه نه دي له زړه ويستلي ما
چه مي کار د عاشقی په لاس کښي واخيست　　دي له بله کاره لاس وکښلي ما
نور غمونه مي له زړه نه دي وتلي　　ستا غمونه په کښي دي کرلي ما
زه رحمان بې ياره خوب و خندان نه کړم　　بې ده نه ده خوب خندا پسندلي ما

چه اميد په عمارت د دې دنيا کا　　د کاغذ په کشتي سير د دريا کا
د آسمان توسن هيچا نه دي تېرلي　　څوک به څه زنگ سورلي د باد په شا کا
نه ليوه په آدميت آموخته کيږي　　نه اميد د مروت شي له افلا کا
له فلکه د وفا اميد باطل دي　　کله ديو له آدم زاد سره وفا کا
زمانه په اسلام کفر سمه گرزی　　فرق د تور و د سپين کله نابينا کا
فما د دهر علامت په سترگو وليد　　په هر دم هزار پيدا هزار فنا کا
هيڅ اميد مي د ايام په گردش نه شي　　چه فرصت به په خپل دور و مارا کا
په خپل عمر به هيچا ليدلي نه وي　　هغه چاري چه دي هر ساعت په ما کا
که د گلو غنچه کيږدم په دستار کښي　　شوم طالع مي هلته خار ځني پيدا کا
که وزورو وته لاس کړم خاوري کيږي　　که د خاورو په آرزو شم استغنا کا
جدائي د خدای بلا شوه نه نتوانيرم　　خوشي زړه مي په ديدن پسی ژړا کا
همره صبر دي عاشق څخه له کومه　　چه د نن وعده موقوفه په فردا کا
که د اور جامه را واغوندې دلبره　　په نظر ځما جلوه لکه ديبا کا
په خپل عشق کښي که څوک بد را باندي وايي　　زه گمان کړم چه همه ځما ثنا کا
ملامت په عاشق ښائي دا دستور دي　　چه روغ خلق په رنځور پوري خندا کا
عاشقي ننگ و ناموس دي وبله لري　　په روښانه ورځ به څه رنگ څوک غلام کا
که زه طمع کړم د گلو له طالع نه　　ما عاجز لره د گل په ځاي خار را کا
که زه ځان ژغورم په عشق کښي له عالمه　　زمانه مي په جهان باندي رسوا کا
هميشه به په عالم کښي وي سرخ رويه　　چه ثنا لکه بلبل د خپل آشنا کا
دا ځواب رحمان هغه کا چه دولت وي　　که دلبر د ديدن مي پياپي را کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر چه ستا کوڅه ماوا کا   ځای ئې بر شي تر افلا کا
ځان هاله ورته بادشاه شي   چه ئې ستا د درگدا کا
چه د ستا د درگدا شي   بادشاهئ وته نور شا کا
نظر بې د ستا له رویه   نه په ارض نه په سما کا
مینه بې د ستا له مخه   نه په دین نه په دنیا کا
ستا په مهر و محبت کښي   ځان جهان واړه فنا کا
د دنیا کورو وگړي   ستا په مینه کښي تالا کا
رضا ستا په رضا کیږدي   ترکه خپله مدعا کا
و هر خوا ته چه ستا مخ شي   دي هم مخ په هغه خوا کا
چه له چا سره جفا کړي   له هغه سره جفا کا
که له چا سره وفا کړي   له هغه سره وفا کا
که په عمر چري خاندي   خوله تا سره خندا کا
که په عمر چري ژاړي   خو په تا پسې ژړا کا
که مطلب ئې د دیدار وي   ستا په ذکر مشغولا کا
د رښتینو مقام دا دي   که څوک مینه په رښتیا کا
عاشقان په عاشقي کښي   چه رحمان وایي هم دا کا

هسی نه چه ځما یار واړه جفا کا   صد چندان لکه جفا همره وفا کا
لکه زه چه په خپل یار باندي مین یم   یو په سله همره مینه یار په ما کا
زړه ئې وړي په احسان دي نه په جور   مجنون ځکه په لیلي پسي ژړا کا
درست جهان د خوبرویانو ناز بردار دي   نه یوازي دغه ناز په ما و تا کا
نه به گوري رحمان څشکل هغه مخ ته   فرښتې چه ئې د حسن تماشا کا

هغه ژوي چه مین وي څه به خوب کا   چه فرهاد غوندي کوهکن وي څه به خوب کا
هر نفس د سړي تله دي له جهانه   چه ئې هر نفس رفتن وي څه به خوب کا
چه سبا له خپله یاره جدا کیږي   که د سلو شپو کړمن وي څه به خوب کا
عاشقي ده خدای له اوره پیدا کړې   چه په اورکښي ئې وطن وي څه به خوب کا
د رقیب له جوره خوب د عاشق نه شي   د هغو چه یار دښمن وي څه به خوب کا
خوب خندا په بې غمی کیږي رحمانه   هر چه تا غوندي غمجن وي څه به خوب کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه په سترګو کښي ئي خار وي څه به خوب کا   چه په زړه ئې غم د يار وي څه به خوب کا
خوب له ياره سره هم د عاشق نه شي   چه ئې يار په بل ديار وي څه به خوب کا
په دنيا کښي خوب هغه کا چه نادان وي   هغه ژوي چه هوښيار وي څه به خوب کا
کوم طالب مطلوب موندلي دي په خوب کښي   هغه څوک چه طلبګار وي څه به خوب کا
ديدار نه دي چا په پټو سترګي کړي   چه مطلب د چا ديدار وي څه به خوب کا
بله لار د مرګ له لاري ګرانه نشته   چه په خوا ئې هسي لار وي څه به خوب کا
هر نګاه د دلبرانو ذوالفقار دي   هر چه غوڅ په ذوالفقار وي څه به خوب کا
زه رحمان د يار بنده و خدمتګار يم   چه بنده و خدمتګار وي څه به خوب کا

هغه ژوی چه بې خدايه محبت کا   همګي واړه بې ځايه محبت کا
محبت بې خدايه واړه د زړه رنځ دي   که مدام له چنګ و نايه محبت کا
خر خاري ده چه ئې يو له بله کاندي   هر خود راي چه له خود رايه محبت کا
نتيجه ئې ريش کنده جامه پاره وي   آدم زاد چه له چارپايه محبت کا
هغه سراي لره به تله ور باندي ګران وي   هر سړی چه له دې سرايه محبت کا
بلهوس به نه پتنګ و پروانه شی   د مګس په څير له ورايه محبت کا
چه د تورو زلفو سوزيدي چا وشي   هغه کله له همايه محبت کا
رحمان ځکه د ريبار متابعت کا   چه رهروله رهنمايه محبت کا

اورنګ زيب چه آرايش د تخت و تاج کا   تخت و تاج به ئې مرګي تاخت و تاج کا
به جهان کښي به ئې پاتي ښه بد نوم شي   که دي چاري د کسریٰ او د حجاج کا
اوبه سترګو لره لاړې اور د زړه شه   څوک به څشکله ژوندون په دا مزاج کا
جدائي ځما په زړه کا هسي چاري   لکه باز چه په تارو او په دراج کا
ځما اوښي چه پيدا د زړه له ريم شوي   لکه اور چه له کبابه نم اخراج کا
زه غمجن د عيد په جشن خبر نه شوم   که نور خلق هاي و هوي ته احتياج کا
هر ناوک چه د قضا له شسته خيژي   زمانه د رحمان زړه ورته اماج کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورځ چه بده شي عاقل او دانا څه کا — چه قضا شي ورد و څار حکما څه کا
مور و پلار خو نیک فرزند له خدایه غواړي — چه بد بخت شی ادې څه که بابا څه کا
یار له یاره په لوی لاس کله بېلېږيږيږه ښير و په دعا — چه لاس نه رسي یار څه که آشنا څه کا
څه شي کړوني خدای دي — چه خدای نه کا ښېږې څه که دعا څه کا
بخت په زور و په زر نه دي چا خپل کړي — په دا کار کښي ناتوان څه که توانا څه کا
ای رحمانه پتنګ عذر شه چه وسه — نور د شمع خندا څه که ژړا څه کا

د بې دردو همدمي به دي بې درد کا — د نامردو همدمي به دي نامرد کا
صحبت بې تاثیره نه دي دا حدیث دي — ګنګو نمري هم په څير د ګنګو زرد کا
هر کالي چه څوک په زمکه باندي کيږدي — هغه زمکه ئې له جنسه د خپل ګرد کا
په مجلس د وير ژړليو څوک ور مه شه — که صحیح که سلامت وي آه سرد کا
چه دوئی له میانه لري شي رحمانه — معشوقه عاشق پخپله ناز پرورد کا

که په ګنج د شاهۍ فخر شهريار کا — عاشقان ئې د دلبرو په رخسار کا
خرقه پوشه په خرقه کښي دي موندلي — هغه خط چه په دنیا کښي دنیا دار کا
پتنګانو لره خدای ورکړه په اور کښي — هغه عیش چه ئې بلبلی په ګلزار کا
نیک ساعت په بد بدل د هيچا مه شه — په وصال کښي غم د هجر ورد و څار کا
نس د ګور و د مور یو دي په معنیٰ کښي — خو په چا ئې تور لحد په چا بازار کا
د ښېرۍ په ډوبیدو چه رب راضي شي — بیا ملاح د زړونو کله هلته کار کا
هغه مخ چه مادر زاد ښایسته نه وي — مشقت د مشاطې واړه مردار کا
یار د ناز له خوبه پاڅې پسي ګرزي — چه فلک د عاشقانو بخت بیدار کا
نیمي شپې ئې یار تر سره پوري کښيني — لکه شمع چه څوک بله په مزار کا
د مستۍ د هوښیارۍ یون څرګند وي — په هر چا کښي چه څه وي هسي رفتار کا
د بلبلو نغمه زاغ کولي نشي — هر سرود آواز په طور د خپل کار کا
رحمان هسي بې وقوف سوداګر نه دي — چه د دین متاع بدله په دینا کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

که سړی د خپلي پوهي تقصیر نه کا — د خدای کړه به څوک په پوهه تغیر نه کا
خواه مخواه به د تقدیر شوی ور پیښ شي — که څوک هیچري نظر په تقدیر نه کا
د هغو چه بخت بیدار وي غم ئې نشته — که هیچري بیداري و شبگیر نه کا
دا له خپلي کم پوهۍ مونږه څه وایو — چه فلاني سړی تالاش و تدبیر نه کا
دلگیري او خوشحالي که په خپل لاس وي — په خپل لاس به خپسر هیڅوک دلگیر نه کا
معرفت د خدای څرگند دي په هر څه کښي — سترگي وخوره چه څوک همره نظیر نه کا
دا نفس په مثال برق صورت فانوس دي — برق به هیڅوک په فانوس کښي اسیر نه کا
د دنیا سړی همه واړه درماند دي — کوم بادشاه دي چه منت د وزیر نه کا
کوم واده کومه کوژدن ده په جهان کښي — چه فلک ئې و آخر وته ویر نه کا
په خوله هر یو سړی اسم د پیر اخلي — یاري څه پکار چه نغوته د پیر نه کا
دغه نښي د قیامت نه دي نور څه دي — چه د پلار ویل په زوي څه تاثیر نه کا
هسي چاري له ناصحه واقع کیږي — چه له شرمه ئې هیڅ غل وکا سیر نه کا
په مرده پسې تکبیر و کاروان شي — څوک گمان په ځان د هسي تکبیر نه کا
په دنیا پسې درست عمر زهیریږي — ځان یو دم د خدای دپاره زهیر نه کا
د عیال دپاره تیر تر سر و مال شي — دل جوئي په یوه ټوک د فقیر نه کا
رحمان گرم دي چه نارې د هجران اوري — و آشنا وته کاته په خیر خیر نه کا

چه امید په عمارت د دې جهان کا — لکه کرښه په اوبو هسي نشان کا
د اوبو په مخ د کرځي بقا نشته — په نابود باندی ناحق د بود گمان کا
نادانانو هسي دین په دنیا بایلو — لکه وړکي دُر بدل په پاره نان کا
د دنیا و دین نسبت و بله نه شي — اور اوبه سره استوگنه په څه شان کا
عشق د نفس له خاصیته میره دي — کالا سترگو به څوک څنگه په دهان کا
لکه کار د گوش و چشم سره بیل دي — هسي دین و دنیا حکم په ځان ځان کا
په پیرۍ کښي د ځوانۍ خیال دي هسي — لکه څوک چه د باغ سیر په خزان کا
بې درگاهه ئې بل ځاي د رحمان نشته — په سفر استوگنه څو مسافران کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقان د ناصحانو وینا نه کا
مست هاتي د ماوتانو پروا نه کا

واړه جور د دې دهر مي قبول دي
که خدای ما له خپله یاره جدا نه کا

چه د گلو پریشاني شوه ور څرگنده
غنچې سر په زانو کښېښود خندا نه کا

و سیلاب ته د ډنډوکي څه حاجت دي
زړه چه ژاړي سترگي څه رنگ ژړا نه کا

دنیا کل په احمقانو ده ودانه
دانا ځکه وابستگي د دنیا نه کا

چه ئې زړه وي په هوا پوري تړلي
د حباب عمارت ځکه بقا نه کا

بې هنر دي چه څوک دین په دنیا پلوریي
هنرمند سړی دا هسي سودا نه کا

که څوک وائي هوښیار کوم دي وایه دا دي
چه بې خدایه نوره مینه په چا نه کا

گدائي که ورپیښېږي ځاي ئې دا دي
هر بادشاه چه دلجوئي د گدا نه کا

چه بیدل ئې په یوه نگاه رغیږی
څه انصاف دي چه دلبر ئې دوا نه کا

هر چه زړه ئې وي په یار باندي بایلوي
نوره مینه په چا بې له آشنا نه کا

چه تر غوږ ئې وي وینا د آشنا شوې
هغه غوږ هر گز په نوره وینا نه کا

و به نه رسي د یار تر بلند بامه
چه د زړه غولي روش په ژړا نه کا

زه رحمان د هغه یار په ژړا خوښ یم
که اغیار مي خدای له میانه پیدا نه کا

زړه مي بې خپله نگاره آرام نه کا
کامراني را څخه غواړي ناکام نه کا

بې ناکامه زیست محال دي په دنیا کښې
د کوم آس په خوله کښې دخل لگام نه کا

د آسمان مانۍ به هم قرار نه وي
مالک ځکه قصد د قصر و د بام نه کا

گاه ئې کښینوي په تخت کله په خاورو
زمانه رضا د هیچا مدام نه کا

بې له سروي چه آزاده خدای پیدا کړه
ترکې ځکه و هیچا ته سلام نه کا

کوه و دشت هم د خزان له غمه ریږدي
ځکه زرکه و چمن ته خرام نه کا

چا چه سر دي په سجده و یار ته ایښې
دوباره له دې سجوده قیام نه کا

چه ئې کږه د یار په لوري لوښتې
لکه بحر هسي درومي مقام نه کا

نشستن د عاشق نشته لکه شمعه
څو صورت د عشق په اور کښې تمام نه کا

چه محظوظ وي په تش بوي د مهرویانو
هغه فکر د بوسې د پیغام نه کا

چه لذت ئی د سرو شنډو وي موندلي
نوره مینه د شرابو په جام نه کا

په هغو د لعلو لبو مي حرام دي
څو دا نور لذت په خپل سر حرام نه کا

رحمان هسی و خپل یار ته بې حجت دي
لکه عذر چه صاحب ته غلام نه کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځما اوښی چه دا هسي شست و شو کا   دا محنت واړه ځما د مخ آبرو کا
د عاشق د سينې چاک به ور څرګند شي   که څوک سر و خپل ګريوان وته فرو کا
تل ئې مخ وي تر خوبانو پوري وللي   عاشقي چه د چا اوښي په شيبو کا
د عشق اور چه شمع خود په سر قبول کړ   پروانه به څه حجت د ځان په سود کا
ګل څه نه وايي چه غرق په وينو ناست وي   بلبل څه لره بې ځايه ګفتګو کا
زه که مرګ غواړم بې ياره خو ګرم نه يم   جدائي سړی په ځان پوري به کوه کا
معشوقې په محنت نه دي چا موندلي   مګر خدای ئې په رحمان باندي پېرزو کا

څو يو ځله ئې تاراج په جفا نه کا   يار له ياره سره مهر و وفا نه کا
که ئې سر په بوسه ورکړم زه پوهيږم   چه قبول به دغه عجز ځما نه کا
چه په خپله رضا تللي مادر زاد وي   هغه هيچري د نورو رضا نه کا
څو ئې خپله مدعا حاصله نه وي   مهرويان په خوله د خضر سودا نه کا
که ئې سل ځله دعا کوم په عمر   ګوش و هوش د دعاګو په دعا نه کا
که آهو نه آتشين پسې وکاږم   لکه سروه له خزانه پروا نه کا
که رحمان په عاشقۍ کښي آرام غواړي   دا خو واړه ناروا که ناروا نه کا

(c) ketabton.com: The Digital Library

ب

هسي مست يم ستا د شونډو په شراب   چه به نه وي بل دا هسي مست خراب
لاس د ستا په مينه اچوم و ګل ته   لكه بوټي ته لاس اچوي غرقاب
دا سرخي و سفيدي ده ستا په مخ كښي   كه ځما په مخ باران دي د سحاب
څه اثر به ځما اوښي په تا كاندي   لا تازه شي اور په اوښو د كباب
عاشقان دي سترګي روني كا په عشق كښي   دا خواب نه دي منزل ګاه دي د سيلاب
ما چه خال د ستا د ورځو په ميان وليد   نه بل هسي رنګ امام شته نه محراب
ښاپيرۍ چه ليدئ نه شي سبب دا دي   مخ د ستا له غمه نغاړي په حجاب
چه صباح شي ستا تر مخ پوري شرميږي   ځكه زيست په توره شپه كاندي ماهتاب
حجاب واخله مخ كړه تور د هغو خلقو   چه تحسين كا ستا په دور د آفتاب
هسي نه چه زه دلبر و تا ته وايم   خداي دي تا لره دركړي دا خطاب
سستا د مخ په ورق باندي خط و خال دي   د مصحف په صحيفو باندي اعزاب
ستا د حسن حساب هيڅ را څخه نه شي   هم په دا چه بې حساب دي بې حساب
يو كتاب په سړه بن كښي چا و نه كړ   بې رحمانه چه ئې وكړ دا كتاب

لاس مي وتړي د زلفو په طناب   بيا مي وسپاري د سترګو په قصاب
هسي آب ئې دي د دوو سترګو په تيغ كښي   چه بې سره په سر نه لري حباب
چه توسن د فلك زين كاندي له نازه   دا هلال ئې په ځاي راشي د ركاب
په درګاه ئې درويزه كاندي د حسن   كنډولی په لاس سپوږمۍ هم آفتاب
چه په ياد كښي مي سرې شونډي سپين رخسار دي   له چشمانو مي بهيږي سره شهاب
چه د مخ و آب و تاب ته ئې نظر كړم   راته هيڅ شي د ګلونو آب و تاب
چي نسيم ئې د زلفينو را پيدا شي   درست مي ډوب كاندي په مښك و په ګلاب
چه د سپي آواز ئې واورم هسي خوښ يم   لكه څوك په نغمه خوښ وي د رباب
ما وي مخ ئې ګوندي ووينم په خوب كښي   باري چري شي بې ياره خورد و خواب
په غزل كښي خو دوه بيته انتخاب وي   د رحمان تمام غزل دي انتخاب

(c) ketabton.com: The Digital Library

هر مطرب چه غوږي تاو کا د رباب　　په دا تاو کښې ځما زړه کاندي کباب
چه سامع ئې په نغمه په ترانه شم　　ديوانه شم گريوان څيري مست خراب
هم ئې تار هم ئې گفتار هسي اثر کا　　چه هيڅوک ئې نه طاقت لري نه تاب
يو ئې ساز بل ئې آواز وي د لښتيو　　دريم شعر پرې آغاز کړي انتخاب
څلورم ئې يو ساقي د ځنگه کښيني　　چه مخزي ئې نه آفتاب وي نه مهتاب
دا څلور واړه فتنې په څلور کنجه　　او پنځم ئې صراحي د مي ناب
شپږم وقت د نو بهار اووم ځواني وي　　اتم شغل د کباب نهم رياب
چه دا همره آفتونه سره ټول شي　　ترو څوك څه رنگ ځني کاندي اجتناب
چه دا هسي دلبران پرې اثر نه کا　　يا به ديو يا به ديوار وي يا دواب
را څرگند به شي پرهيز د پرهيز کارو　　که قادر شي په شاهد و په شراب
زه رحمان له ريا زهده پناه غواړم　　د ريا زهد عذاب دي هم عتاب

ورقونه لټوم د هر مکتوب　　په کښې غواړم خال و خط د خپل محبوب
يا تنور دي يا دکان د آهنگرو　　چه په عشق کښې تصور کړم خپل قلوب
په خندا خندا ځان اچوي واورته　　خداي څوك مه کړه په حذبه د عشق مجذوب
زه چه غم د مهرويانو را په زړه کړم　　له دې غمه لاړ شي زړه را څخه ذوب
گوره عشق څه رنگ آسان کړه و عاشق ته　　دا مشکل مشقتونه د ايوب
په ژړا ژړا تر هسي حده راغئ　　چه ځان ړوند کړ په يوسف پسې يعقوب
عشق دي دا چه معشوقه شه و عاشق ته　　ښه رخسار د مهرويانو په اسلوب
هغه څه پوښتې له هجره له وصاله　　چه پخپله هم محب شي هم محبوب
چه نظر ئې له صورته په معنیٰ کړ　　و رحمان وته يکسان شو زشت و خوب

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه نظر کړم په قسمت او په نصیب — راته هیڅ شي خپل تالاش و خپل ترتیب
مگر خود پخپله خداي د چا طبیب شي — گنه نشته په جهان کښي بل طبیب
را ښرگند دي سود و زیان د رقیبانو — که خداي دي نه کاندي خپل یار د چا رقیب
چه خپل یار د چا طبیب شي مثال دا دي — لکه ښوک چه په وطن کښي شي غریب
چه غریب شي په وطن کښي فرق ئې نه وي — که فرسنگ ئې وي تر میانه که جریب
ما په عشق کښي هیڅ حاصل نه کړه بي غمه — هر چه وایي واړه ښه وایي ادیب
دښمن هم د سړي کله کله دوست شي — دوستي نه کا د رحمان سره حبیب

زه پــــه ســــل رنــــگــــه راغــــب — تــه پــه ســل رنــگــه غــایــب
دا بـــه څـــه رنـــگ شـــي دلـــبـــره — چـــه زه مـــســـت یـــم تـــه تـــایـــب
کـــه لـــه جـــوره دي فـــریـــادکـــړم — دا هـــم نـــه دي مـــنـــاســـب
کـــه څـــه وایـــم نـــه مـــي رســـي — زه مـــغـــلـــوب یـــم تـــه غـــالـــب
څـــه ســـیـــالـــي بـــرابـــري ده — د مـــطـــلـــوب او د طـــالـــب
دا ســـتـــا مـــهـــر مـــحـــبـــت کـــړ — خـــداي پـــه مـــا بـــانـــدي واجـــب
درد و غـــم دي هـــمـــره نـــه دي — چـــه ئـــې وکـــښـــم پـــه کـــاتـــب
جـــدائـــي ده ډیـــره ســـخـــتـــه — د ارواح او د قـــالـــب
چـه مـجـنـون پـه ځـانـکـنـدن شـه — زه ئـــې پـــریـــښـــودم نـــایـــب
وصـــیـــت ئـــې راتـــه وکـــړ — پـــه څـــو رنـــگـــه عـــجـــایـــب
چـــه روزي دي شـــه رحـــمـــانـــه — ځـــمـــا واړه مـــراتـــب

(c) ketabton.com: The Digital Library

ت

که مي وشي له دلبره ملاقات — بیا به نه ځم له دې دره په حیات
پس له دې مي دي استوګنه خداي نصیب کا — په دا در کښي که حیات وي که ممات
ښائي دا که زه خپل یار وته سجده کړم — هغه یار ځما قبله دي د حاجات
د خپل یار تر لعلو لبو به ئې ځار کړم — که شکري وي که قند وي که نبات
دا ځما د یار جلوه ده چه لیده شي — لکه نمر په صومعه و سومنات
تر ما لا په دلبرانو ډیر مین دي — چه خبري کړي د کشف و کرامات
د ریا له زاهدي ځما توبه ده — چه ئې کاندي حوك په رسم و په عادات
په ورځ پند و نصیحت وايي و بل ته — په شپه ناست وي د مغان په خرابات
دین ئې دام وي د دنیا په لار کښي ایښي — پرې را اړوي وحشیان د مخلوقات
د هغو په لور ئې سترګي وي ختلي — چه په لاس ئې سر سایه وي یا زکوات
زه رحمان له هسي اهله پناه غواړم — هر چه لاف کا په خلاف د مقامات

آفرین د عاشقانو په همت — چه په عشق کښي یك انداز وي یك جهت
نه ئې هیچري تغییر و نه تبدیل وي — که تمام جهان پرې وايي ملامت
که څوك سل نصیحتونه ورته کاندي — غوږ ئې نه وي د هیچا په نصیحت
چه په یار پسې تر ځان و جهان تیر شي — څوك کولي شي دا هسي مشقت
که تمام عمر ئې یار په سترګو ناست وي — تمام عمر ورته ښکاري یو ساعت
که یو دم شي هغه یار ور څخه لري — هغه دم شي ورته عمر د قیامت
که دوزخ لره د یار په مینه درومي — دوزخ هم ورته جلوه کا د جنت
د عشق لار د توکل په پښو غوځیږي — نه په پښو د ریاضت و دیانت
په تالاش او په تدبیر کله مونده شي — چه موقوف وي هغه کار په عنایت
د عاشق خاطر له غیره پاکیزه دي — د دریاب په مخ کښي نه وي نجاست
خداي چه زړه د طالب کاڼي کړ رحمانه — کاڼي پریوت د طالب په عمارت

(c) ketabton.com: The Digital Library

ث

چه ويلي مي له تا دي دا حديث — سر نامه د هر انشا دي دا حديث
چه آغاز مي کړ په مدحه د خوبانو — ځکه گنج بې بهار دي دا حديث
په ثنا د دل پسندو دلرباوُ — دل پسند و دل ربا دي دا حديث
لکه باد د صبحدم چه غنچه وا کا — هسي رنگه دلکشا دي دا حديث
چه اوصاف مي د سرو شنډو په کښي راوړه — خوږ تر قند و تر حلوا دي دا حديث
نه پوهيږم چه اوبه دي د حياتو — که نفس د مسيحا دي دا حديث
د غونډ ژبو شاعرانو د خولې نه دي — ځکه هسي رنگ صفا دي دا حديث
ستا و مخ ته که څوك شمس و قمر وايي — دروغ نه دي په رښتيا دي دا حديث
که څوك وايي چه چا کړي دا حديث دي — رحمان وايي چه ځما دي دا حديث

د وصال شپه مي بدله په بيلتون شوه الغياث — د قيامت خواري را پيښه په ژوندون شوه الغياث
ما لا طمع د وصال د نعمتونو ترې کوله — نا گهان پياله نسکوره د گرودن شوه الغياث
هغه چار چه مي په لاس وه زه پرې نه ومه پوهيدلي — اوس چه پوه شوم له اختيار مي بيرون شوه الغياث
د وصال په طمع طوق د جدائۍ شه را په غاړه — هغه طمع چه ځما وه اوس طاعون شوه الغياث
په حکمت په عقل پيتي د عشق څوك اخستي نه شي — په دا کار کښي ما ته ملا د افلاطون شوه الغياث
ما رحمان د يار وصال په آسانۍ موندلي نه دي — زرد روئي مي سر خروئي په جگر خون سوه الغياث

يار ياري را سره نه که الغياث — نه ئې ترس شي نه ئې کرکه الغياث
سرو و مال واړه ځما و دل آرام ته — نه ارزيږي په کنجکه الغياث
په حملو حملو مي زړه وړي نه پوهيږم — آفريدۍ ده که خټکه الغياث
خو چه را کاږي چوگان په مخ د زلفو — کوي ځما دا خراب زړه که الغياث
بيلتانه ئې پيښاور راته تنور کړ — له خيبره تر اټکه الغياث
هيڅ سبب ئې موندی نه شي جفا کارندي — نه پوهيږم چه په څه که الغياث
په اخلاص و په راستۍ ورته ولاړ يم — يار جفا همره په څه که الغياث
سل خبري که له صدقه ورته وکړم — يار يوه را سره نه که الغياث
چه مي ويني له رقيبه سره خاندي — په ژړا مي ليمه سره که الغياث
زه رحمان مدام د يار په زما دروومم — يار په خپله رضا تله که الغياث

(c) ketabton.com: The Digital Library

ج

چه برهم کا عاشقي د چا مزاج حکیمان ئې درمانده شي په علاج
په آشنا پسې تل ژاړي په دوه سترگو د اوبو په ځای خوناب کاندي اخراج
دواړه لاس ئې وي له دواړو کونو وللي ډوب وي تل د عاشقۍ په امواج
په هغو کښې چه څه بوي د عاشقۍ وي په کښې نه وي بوي د رسم و د رواج
ابراهیم ادهم څه هسې نادان نه وُ چه نظر ئې یا په تخت و یا په تاج
مجنون هسې رنگ مین په لیلي نه وُ چه په نورو ئې موقوف و احتیاج
لیونتوب له لیونو ته تلوني نه دي که ئې راج په خونه ورشي که تاراج
که ئې سر لکه منصور غوندي په دار شي دغه دار دي و رحمان وته معراج

(c) ketabton.com: The Digital Library

ح

په طلب د ماهرویانو سرگردان دي ځما روح   لکه باد د گل په بوي پسې پریشان دي ځما روح
ستا د حسن و آفتاب ته چه سپارلي ځان شبنم دي   لکه صبح د ژړا په ځاي خندان دي ځما روح
چه مي ستا د جمال عکس دي لیدلي په خپل ځان کښې   هم په دا د آینې په څیر حیران دي ځما روح
ستا د مخ د آئینې له برکته ځما جانه   همیشه لکه طوطي هسي گویان دي ځما روح
لکه رنگ د میو نابو چه لیده شي په ښیښه کښې   هسي رنگ په ضعیف تن کښې نمایان دي ځما روح
منتظر یم د وصال و گلستان ته تل تر تله   سر تر پایه د شبنم په څیر چشمان دي ځما روح
چه حاصل مي له حسنه روښنائي شوه په طلب کښې   شپه و ورځ لکه آفتاب په لار روان دي ځما روح
ستاه په زلفو په رخسار پسي رحمان شه بې وطنه   مسافر د هندوستان و خراسان دي ځما روح

ستا وصال دي را بخښلي ځما روح   ستا هجران دي را پرودلي ځما روح
ستا په مخ پسې مي درست وجود راهي شه   له صورته دي وتلي ځما روح
چه هر گز مَلَكُ الَموُت پرې نه پوهیږي   هسي شان دي تا وکښلي ځما روح
ځان ئې هسي ستا په مینه پسې ورك كړ   چه هیچا نه دي موندلي ځما روح
كه وي هم به تا څخه وي كه خداي كاندي   نه دي بله خوا ته تللي ځما روح
بلبل نه دي دا چه الوزي په گلو   ستا په لور دي الوتلي ځما روح
چه ئې خاوري كړ صورت د ستا په در كښې   سر تر عرشه دي وكښلي ځما روح
ته ئې پیژنې چه څه دي یا څه نه دي   نور چا نه دي پیژاندلي ځما روح
زه رحمان له خپله یاره خبر نه یم   چه ئې خ څه شان دي كوتلي ځما روح

(c) ketabton.com: The Digital Library

خ

چه پیدا شو ستا چشمان دا هسي شوخ — نور به نه وي مردمان دا هسي شوخ
کج زلفان کج ابروان لکه چه ستا دي — نه لړم شته نه ماران دا هسي شوخ
ډیر غمونه شوخ شوخ سته په جهان کښي — ولي نه لکه هجران دا هسي شوخ
مگر د یو وي چه بې غمه وي په هجران کښي — گڼه نه به وي انسان دا هسي شوخ
دا فتنې او فسادونه به وو چري — که پیدا نه وي آسمان دا هسي شوخ
د آشنا له غمه زړه د آشنا نه چوي — آفریده کړ خداي جهان دا هسي شوخ
چه یوسف ئې د دنیا په متاع ورکړ — پیدا مه شه بل کاروان دا هسي شوخ
چه بوسه له یاره غواړي بې ادبه — خداي دي نه کاندي رحمان دا هسي شوخ

کله شو لا کله خریدار یم ستا د مخ — تیر تیر سر ما له په بازار یم ستا د مخ
بې د ستا له مخه نور مي هیڅ په مخ کښي نشته — هسي رنگ نتلي په ناتار یم ستا د مخ
هیڅ په سترگو نه وینم دا خپل صورت چه کوم دي — ډوب تر هسي حده په انوار یم ستا د مخ
درد و آه کاږم بهانه د تماکو کړم — سوي لوغړن مدام په نار یم ستا د مخ
نورو کړي واړه همگي د دنیا کار کا — زه همیشه غرق په انتظار یم ستا د مخ
شکر چه ئې خلاص کړم د نور خلقو له مینه — سر په سجده اینښي منت بار یم ستا د مخ
هره خوا چه درومم زه رحمان د زړه په سیل — بل مطلب مي نشته طلبگار یم ستا د مخ

ما سحر سبا لیدلي وُ د چا مخ — چه مي درسته ورځ و نه لیده دا ستا مخ
دا خو مخ ځما و تا وته خداي هیڅ کړ — گڼه هر یو آشنا گوري د آشنا مخ
ډیر مخونه د جفا دي را څرگند کړه — لا به کله را څرگند کړې د وفا مخ
څو د مرگ په تماچه اوښتي نه دي — اوښتوني له تا مه گڼه ځما مخ
زه په تا پسې راغلي په دا مخ یم — که ته نه وي ما به څه کول په دا مخ
ما به څه لره په تا پسې ژړا کړه — که موندي شوي بل د ستا په څیر زیبا مخ
د رقیب طمع مي نه وه ستا په در کښي — په جنت کښي دي راښود د بلا مخ
زه به څه رنگ د رقیب و مخ ته گورم — کله اهل سنت گوري د ترسا مخ
د چکنا چکنۍ بیلتون په نیمه شپه وي — ستا ځما په حال غماز شه د صباح مخ
رحمان ستا په مخ دا ورانه دنیا گوري — خداي بې تا ور څرگند مه کړه د دنیا مخ

(c) ketabton.com: The Digital Library

د

پادشاهانو که قصرونه کړل آباد ما د عشق عمارتونه کړل بنیاد
نوم د کوم یوه بادشاه هسي یادیږي لکه نوم دي د مجنون او د فرهاد
عشق عاشق لره یو هسي پیر استاد دي چه به نه وي بل دا هسي پیر استاد
دغه واړه کرامت د عاشقۍ دي چه څوک غوث کاندي څوک قطب څوک اوتاد
د دنیا چاري همه واړه فاني دي څوک به څه کا په دا چارو اعتماد
لکه سوري چه د نمر په مخ کښي گرزي نه استوگنه چرته کاندي نه استاد
هیڅ وفا ئې له هیچا سره و نه کړه که جمشید وُ که بهمن وُ که قباد
که جمشید وُ که بهمن که کی قباد وُ که نمرود وُ که فرعون وُ که شداد
رسولي ئې تر مراده هیڅوک نه دي همه واړه هسي پاتي شول نامراد
نه چا ختم نه دعا ورپسي وکړل که ئې آل که ئې عیال و که اولاد
زه رحمان د زمانې له جوره درومم خپل صاحب لره په داد و په فریاد

زه که لافي د وفا کړمه هر چند هغه یار مي باور نه کړي په سوگند
زه بې یاره هسي زیست کړم په جهان کښي لکه زیست وي په مجمر کښي د سپند
آبرو ئې د طالبانو خپل مطلب وي آبرو ئې د غلامانو خپل خاوند
لکه یار مي سر بلند دي په جهان کښي په تاثیر ئې هسي زه یم سر بلند
لکه یار چه مي څرگند دي په جهان کښي زه هم هسي په داد ور یم څرگند
چه مي مدحه د خوبانو کړه آغازه هر کلام مي د لپذیر شه دل پسند
لکه خوند لري ځما خوږې خبري په شکرو کښي هم نشته هسي خوند
هغه قند چه خداي ځما په خوله کښي کښیښود حلوایانو څخه نشته هسي قند
لکه زه چه سخندان و هنرمند یم بل به نه وي سخندان و هنرمند
په اشعار کښي قوتناك لکه زمري یم ولي نه یم د زمري په څیر گزند
هم په مدح و هم په هجو ښه پوهیږم ولي نه یم په دا چارو ډیر خورسند
بې له عشقه که مي عیب که مي هنر دي ما غوځ کړي دي له ځانه بل پیوند
زه عاشق یم سروکار مي دي له عشقه نه خلیل نه دوادزي یم نه مهمند
چه و ما ته نصیحت کا څوک په عشق کښي گویا پلار ته نصیحت کاندي فرزند
هر سړی چه آئینه په لاس کښي خاندي گویا کاندي په خپل ځان پوري ریشخند
رنگ ریزان دي اول خپله بریره رنگ کا بیا هاله دي و رحمان ته وایي پند

(c) ketabton.com: The Digital Library

که قاصد یې د مقصود   آواره کړه زیان و سود
هر چه درشي ستا په وړاندي   واړه وګڼه بهبود
هر چه دي سوي له خدایه   واړه وګڼه نابود
رضا پاسله و قضا ته   مدام خوښ اوسه خشنود
و هستئ وته جلوه کا   لکه ابر هسي دود
ته و ځان وته نظر کړه   چه قبول یې که مردود
نندارچي د خپل صورت شه   چه مسلم یې که جهود
امتي د ابراهیم شه   تابع مه شه د نمرود
د غفلت له خوبه پاڅه   څو به اوسې خواب آلود
مقید و مشغول اوسه   په دعاو په درود
آسمان طوره په رکوع شه   زمین طوره په سجود
ټول اشیا د خداي ثنا کا   په نغمه لکه داوود
که بیدار شې خود به واورې   په هر لوري دا سرود
که ایاز غوندي بنده شې   نور به نازکړې په محمود
ټول اسباب د ښو د بدو   مهیا دي هم موجود
که دانا یې و بله بیل کړه   فرموده و نافرمود
څو سپند نه شې په اورکښې   نه وي خوند د بوي دعود
ځان له خبثه پاکیزه کړه   لکه بحر نامعدود
هلاك ځکه شي رحمانه   چه پاك نه شي دا وجود
رحمان بې د یار له ذکره   نه زده بل ګفت و شنود

(c) ketabton.com: The Digital Library

ډ

چه مي يار ولید په سیمه د اعیار ګډ — له غیرته مي لیمه شو په خونبار ګډ
دغه حق د بلبالنو په جانب دي — خداي دي نه کا مښګیرك په لاله زار ګډ
زه په وصل کښي هجران هسي پیڅمه — لکه څوك چه خالي لاس وي په بازار ګډ
په امیدو د زلفو ونښتم په دام کښي — روهیلي وم ساده دل په هندو بار ګډ
د دیدن په ګدائي کښي مي ننګ نه شي — درویزګر یم د بدانو په بازار ګډ
د وفا د ګلو پاڼي په کښي نشته — کاشکي مه وي د دې دهر په ګلزار ګډ
زړه مي بې له خپل نګاره آرام نه کا — که هر څو ئې کړم په نفس و په نګار ګډ
که پخوا تر آشنائي بیلتون لیده شوي — هیڅ بنده به د خداي نه وُ په دا کار ګډ
زه رحمان ئې د فردوس له غمه خلاص کړم — که په کلي په کوڅه شوم د خپل یار ګډ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ر

همره اوښي مي بهيږي په رخسار   چه غرقاب مي هم گريوان دي هم کنار
هغه يار مي هسي ناست د زړه په سر دي   لکه ايښي د چا گل وي په دستار
که څوک وايي چه مار کله په کټ خيژي   زه خوړلي يم په کټ د زلفو مار
خود يار بيماري سترگي خداي خوني کړې   گنه خون کله کولي شي بيمار
که په دار شم زه د يار له لاسه خوښ يم   سروقد دي ځما يار ځما دلدار
بس کړه دا چه زه پهار پسي غوغ غوغ يم   خداي دي نه کړي لکه زه يم هسي يار
همره جور لکه يار چه ما سره کا   ياد مي نه دي همره جور د اغيار
دلبران کوډي جادو وکړي زړونه اخلي   هغه وايه چه بې کوډو وي دلدار
چه د زړونو له نمانځلو بې پروا دي   تروکه زړه د سړي يو سي څه پکار
په گريوان ئې تل د اوښو باران ووري   نه ورکيږي د رحمان د زړه غبار

چه دي زړه پوري تړلي استوار   دا جهان دي د نيکه دي که د پلار
ته خپل پلار و نيکه وگوره چه څه شول   هسي ستا دي هم په دوي پسې رفتار
تل وړنبي د ورستي پل دي پرې تيريږي   کړي نه دي چا په پله باندي قرار
هسي نه چه زه يوازي تا ته وايم   راغله لاړه ستا په طور صد هزار
دعوي مه کړه په ناحق به ئې خپل نه کړې   پردی ښهر پردی ملك پردی ديار
چه استوگنه په پردي وطن کښې کاندي   هغه نه لري د هيڅ واك و اختيار
که هزار قسمه وخوري په يو کار کښې   نه کا څوك په مسافرو اعتبار
چه سبا شگفته کيږي ماښام رژي   څه اميد دي په گلونو د گلزار
که دي ورور که دي عزيز وي که دي يار وي   مه ئې ورور مه ئې عزيز گڼه مه يار
چه پيدا شي همگي واړه فنا شي   اې رحمانه دا جهان دي دا ئې کار

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو جفا قبوله نه کړې د اغيار　　و به نه ويني په سترګو مخ د يار
چه اول ئې خار زرغون شي په پهلو کښي　　عنچه هله شګفته شي په ګلزار
جنت چا په رضايت موندلي نه دي　　ولي بويه هر بنده لره خپل کار
که مونده شوي خوشخولي په خوشبوئي کښي　　پروت به نه وُ په چندن باندي ښامار
آب تر لعلو د لاله ګلونو ډير دي　　بخت دي دا چه ځوك عزيز کاندي ځوك خوار
هسي زيب کا په بياض د رحمان شعر　　لکه زلفي د خوبانو په رخسار

ځوك دي را کاندي قسم په کردګار　　که درم لرم په کور کښي يا دينار
زه دينار و درم نه لرم په کون کښي　　ولي نور عالم مي بولي دنيا دار
هم په دا چه نه له ځايه چرته خوځم　　نه د هيڅ يوه مخلوق يم منت بار
نه مي ښکته ملك ليدلي دي نه پورته　　خبر نه يم په يمين و په يسار
آب و خور لکه آسيا په ځاي را رسي　　په خپل کور کښي مي سکون دي هم رفتار
لکه ونه مستقيم په خپل مکان يم　　که خزان را باندي راشي که بهار
توکل مي لاس پسې سره کړه په نکريزو　　چه په ځاي ئې کښينولي يم قرار
چه ځما په باب کښي کښلي دي را رسي　　که رحمت دي که زحمت دي وار په وار
چه هژده هزار قومونه ئې پلار کړل　　مربّي مي دي هغه پرودرګار
کار همه په اراده د خداي موقوف دي　　هيڅ موقوف نه دي د چا په انتظار
غم به هيچري و نه کا په دنيا کښي　　که څه کيږي د رحمان په اختيار

که د عشق لاره اغزنه وي هر ګور　　د عاشق په پښو ځپلئ دي داور
که ديدن د يار مونده په انتظار شي　　ځما سترګي دي شبنم غوندي ځاور
تيغ د اسپنو محتاج د نرم آب دي　　قرب و حلم يو په سل دي زيات په زور
له لوئي سر کشئ ځما توبه ده　　خداي ځوك مه کړه د آسمان په څير نسکور
خداي زده څه سودا به پيښه په بازار شي　　د بازار خبري نه شي په خپل کور
دا همه واړه عاشق لره پيدا دي　　که تهمت که ملامت دي که پيغور
جفا ناز وجور و کبر د خوبانو　　ما په ځان دي قبول کړي لکه پور
راحت بې زحمته نه دي چا موندلي　　غم ښادي د دې دهر خور و ورور
رحمان هسي په خپل يار پسې غوخ غوخ يم　　لکه غوخ په خپل اولاد وي پلار و مور

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ثه مخ دي منور   چه هم شمس دي هم قمر
دا ثه زلفي دي مښکيني   چه هم مښك دي هم عنبر
دا ثه پيوسته ابرو دي   چه هم نيش دي هم نشتر
دا ثه سترگي دي قاتلي   چه هم سيف دي هم خنجر
دا ثه شونډي دي مي گوني   چه هم مي دي هم شکر
دا ثه سپين سپيثلي غاښ دي   چه هم در دي هم گوهر
دا ثه سيب زنخدان دي   چه هم سيم دي هم ثمر
دا ثه قد و ثه قامت دي   چه هم گل دي هم عرعر
دا ثه ملا ده باريك وضعه   چه هم موم دي هم کمر
دا ثه زړه دي د خوبانو   چه هم موم دي هم حجر
دا ثه يار دي نه پوهيږم   چه هم دل دي هم دلبر
دا ثه بت دي ځما ربه   چه هم بت دي هم بشر
دا ثه شعر دي رحمانه   چه هم گنج دي هم هنر

دغه يار دي دا اغيار   دغه گل دي دغه خار
دغه گل دي دغه خار   دا منصور دي دغه دار
دا رقيب دي دا حبيب   دغه گنج دي دغه مار
دغه عشق دي دغه عقل   دغه غم دي دا غمخوار
دا هجران دي دا وصال   دا خزان دي دا بهار
دا طاعت دا معصيت دي   دغه نور دي دغه نار
دا عالم دي دا جاهل   دا خفته دي دا بيدار
دا رحمان دي دا جانان   دا طبيب دي دا بيمار

هر چه نه وي خوار و زار   په طلب د خپل دلدار
تر پړوني صدقه شه   د هغه عاشق دستار
هزار حيف دي هزار حيف دي   هزار ثه لا صد هزار
چه عاشق په عاشقۍ کښي   نه حلال وي نه مردار
نه پتنگ د خپل ثراغ وي   نه بلبل د خپل گلذار
نه مجنون غوندي رسوا وي   نه منصور غوندي په دار
دواړه نه کيږي رحمانه   يا به يار شي يا بيزار

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسي تله کاندي و گور ته ياران زر زر   لکه تله کاندي خپل کور ته کاروان زر زر
هسي زر زر مرگ په مونږ شتابي کا   لکه لو د پاخه کښت کا دهقان زر زر
هسي زر زر دا دنيا و بله اوړي   لکه اوړي و بله ريگ روان زر زر
هسي زر زر صورتونه دي نړيږي   لکه رژي لاله زار په خزان زر زر
هسي زر زر دا شيرين عمر تيريږي   لکه بحر چه بهيږي روان زر زر
هسي زر زر ځنبول د بڼو نه وي   لکه درومي له جهانه رحمان زر زر

چه په زور ور سره نه ئې برابر   د هغو تر څنگه مه کښينه زړه ور
زورآور اور و اوبه دي فهم وکړه   چه ډوب نه شې يا و نه سيځې بشر
زندگي که بې اوبو بې اوره نه شي   تل هم نه دي هيچا ايښي په ټټر
خداي ور مه وله سيلاب د چا په خونه   که په قطع هم اوبه وي د کوثر
و دي نه لگيږي اور په کور د هيچا   که روڼا ئې وي د شمس و د قمر
چه ئې درست صورت غلبيل شي په اغزيو   وخوړ مه شه د هغې وني ثمر
د هغه ديوال په سوري څوك کښي مه نه   چه ولاړ وي لکه زوړند چاو د کمر
چه په گيډه دي څوخيږي مخ ئې ورك شه   که د سرو زرو چاړه وي يا خنجر
ناکرده سودونه ډير دي په جهان کښي   سود هغه دي چه د خير وي نه د شر
و اوبو ته اچاوه نه شي ځان خوږ دي   گڼه ډير دي په درياب کښي در گوهر
چة له آب و له حرمته سره نه وي   خداي ور مه کړه و چا هسي سيم و زر
زور آور که رسوي و چا ته فيض   له دې فيضه سره وگڼه ضرر
په ياریَ د زور آور و غلط مه شه   مگر دا چه تر ده ته ئې زورآور
په هر وقت چه ته غالب و دي مغلوب وي   ترو هاله ئې قدمونه بړده په سر
يا خو دا چه ته قدم ئې په در نه بړدې   دغه پسه ئې ځان وگڼه پدر
چه هنر کڼي ياري د زور آوارو   زه رحمان کومه بول په دا هنر

(c) ketabton.com: The Digital Library

پورته بدر را ښکاره شه ښکته نمر   ښکته پورته واړه مخ دي د دلبر
نمر سپوږمي مي په پالنگ د پاسه زغړي   چه مي يار په بالښت ولگوي سر
په سرو سپينو درو لعلو ئې غوږ ډك شي   چه مي غوږ كاندي د اوښو په در در
چه دي ووينم په مخ مي اوښي درومي   لكه موم چه په آفتاب شي برابر
بل مذكور د سخنگويو سترگو نه زده   بې له دې ذكره چه اللّٰهُ اكبر
په شرابو كښي خوند نشته د شكرو   د يار شونډې هم شراب دي هم شكر
كه سل ځله پټ تر شونډو لاندي خاندي   نه پټيږي آب د لعل و د گوهر
دا خو ما لره خداي را كړ گڼه نشته   هسي بت په بتخانه كښي د آذر
پس له دې به ئې په نام د مَلَكَ بولم   هم په دا چه نشته دا رنگه بشر
كه رحمان صاحب نظر باله شي ښائې   چه مدام د يار په مخ لري نظر

تل به نه وي شگفته گلزار د عمر   نه به جوړ وي هميشه بازار د عمر
لكه سيند د اباسيند په غورزي درومي   هسي يون دي په تلوار تلوار د عمر
لكه برق چه مخ ځرگند كاندي بيا نه وي   هسي تيز دي بې سكون رفتار د عمر
سر كشي لري تر هسي حده پوري   چه نيوى نه شي هيڅوك مهار د عمر
چه سمند ئې نه جلب لري نه واگي   خود به پريوزي عاقبت شهوار د عمر
په ساعت د سلو كالو ياري پرې كا   بې وفا په هسي رنگ دي يار د عمر
خپل صورت به د حباب په كمتر گوري   كه څوك وكاندي په زړه كښي شمار د عمر
نه له كوره چرته ځمه نه سفر كړم   بې سفر مي غوځيږي لار د عمر
عاقبت به د اجل په مقراض غوخ شي   پيوسته به مدام نه وي تار د عمر
بيا ئې وار په دا دنيا نشته رحمانه   په هر چا باندي چه تير شي وار د عمر

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه تير شوي يم تر سر   په طلب د خپل دلبر
څو ژوندي يم په دنيا کښي   پرې به نه ږدم دغه در
د آشنا په طلب گرزم   وچي شونډي ليمه تر
يو قدم مي دي په بحر   بل قدم مي دي پر بر
دواړه لاس مي دي نيولي   هم په شام هم په سحر
مناجات مي دي و خداي ته   که ئي ووينم بشر
هميشه له خپله بخته   گله مند يم مرور
چه په ما ئې پيرزو نه کړ   د خوبانو يو نظر
هم ئې و نه ښوده ما ته   بې له عشقه بل هنر
عاشقي مي رب رسوا کړه   په جهان کښي لکه نمر
نصيحت را باندي نه کا   لکه موي همره اثر
واوره غوږ باسه ناصحه   کوتاه وايم مختصر
په مولئ مي دي سوگند وي   هم په روح د پيغمبر
چاوا ته مي بيرته نشته   چه عالم شه را خبر
تر نينه به ئې ځار کړم   که مي سيم دي که مي زر
که مي سيم دي که مي زر دي   که مي در که مي گوهر
زه رحمان تر هر څه تير يم   تير به نه شم تر دلبر

په بزرگئ د هغه پاك پرودگار   موقوف مه شه په سړي د سړي کار
په سړي چه د سړي غرض موقوف شي   نور بې آب و بې حرمته شي روزگار
احتياج هسي بلا ده په جهان کښي   چه پلار زوي کا د زوي زوي پلار
په ساعت کښي گدا شاه شاه گدا کا   دا فلك ځکه باله شي کج رفتار
چه همه عمر ئې تاج وي په سر ايښي   ور په سر کاندي گيډي د خس و خار
چه قادر نه په درم و په دينار وي   په هغو باندي گنجونه کا انبار
زمانې د رحمان زړه دي کباب کړي   له احواله ئې څوك نه دي خبردار

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له مرگه که څوک ارت غواړي خپل کور — که حق وایم همره ارت دي بویه کور
تر ځان زیاته کمه چار څه پکار نه ده — ځان په لویشت کړه چه دي څو دي اوږده سور
چه جامه د چا کوتاه شي یا اوږده شي — ورکاوه شي هنرمند لره پیغور
هر سړي چه په حساب کښي تیر و بیر شي — ملامت پرې وایه کیږي لور په لور
چه لائق د ملامت او د تهمت شي — ځاي لري که بې عزت شي هم سر تور
چه عزت حرمت ئې نه وي په جهان کښي — هغه هسي ژوندون وسوزه په اور
بې عزت سړي به خوښ د هیچا نه وي — مگر هسي بې عزت وي ځني نور
خپل مجلس ئې تر جمله مجلسو خوښ وي — په هر ځاي چه سره جمع شي خمسور
هر هم جنس د خپل هم جنس سره جوړ وي — زیب کا هره کشیده په خپل انځور
نا بینا په خپله سیمه کښي بینا وي — بینایان په پردي ملك شي کر و کور
درست صورت د یوه نوك په درد درد مند سي — وران شي ښهر د یوه سړي په تور
چه یو غاښ په خوله کښي زوړند شي یا ووزي — درسته خوله پرې بد نمایه شي هر کور
یو سړي چه په کوړمه کښي د چا بد شي — واړه بد شي که پنځه وي که شلور
بد کرداره زوي پیدا مه شه له موره — حبطه کاندي ناموس د پلار و مور
هر څوك خپله خوشنو دي له خدایه غواړي — باري نه شي دغه کار په زر و زور
خداي په خپل قدرت څوك لوي و څوك هلك کړه — نه چه هر یو ښهر ډهلي شه یا لاهور
د چا تاج زرین په سر تر ملا خنجر وي — د چا پنډ په سر په ملا ټونبلي لور
څوك په آس د پاسه سور وي توغ دوړاندي — څوك ږیر کلي گرزاوه شي په خره سور
د تنگو پورونه هر څوك و بله کاندي — بخت هیچا ور کړي نه دي چا له پور
اې رحمانه د خداي نوم به چا وا نه خست — که د خداي چاري په پلار شوي یا په مور

پـــه نـــظـــر د بـــې بـــصـــر — لـــکـــه شـــام هـــســـي ســـحـــر
لـــکـــه شـــام هـــســـي ســـحـــر — لـــکـــه ســـنـــگ هـــســـي گـــوهـــر
لـــکـــه ســـنـــگ هـــســـي گـــوهـــر — لـــکـــه خـــاوري هـــســـي زر
لـــکـــه خـــاوري هـــســـي زر — لـــکـــه خـــیـــر هـــســـي شـــر
پـــه نـــظـــر ئـــې مـــعـــلـــومـــیـــږي — هـــمـــه واړه بـــرابـــر
کـــه څـــوك ښـــه ورســـره کـــانـــدي — تـــر بـــدئ وي لا بـــتـــر
کـــه څـــوك بـــد ورســـره کـــانـــدي — تـــر نـــیـــکـــئ وي لا بـــهـــتـــر
نـــه پـــه بـــدو زهـــیـــریـــږي — نـــه پـــرې ښـــه وي د چـــا زبـــر

(c) ketabton.com: The Digital Library

په صواب و په خطاب ئې نه دلیل وي به نظر
نه آگاه په خپل بهبود وي نه آگاه په خپل ضرر
نه په عیب باندي پوهیږي نه پوهیږي په هنر
لکه ړوند وګوڼ چه ګوري هسي هیڅ نه وي خبر
له طاعته له ګناهه څه خبر وي ځناور
ځناورو نور څه نه زده یا ئې خوب وي یا ئې خر
دا خو ته یې ځما نفسه چه دي زه کړم کور وکر
تمام ووتې له عقله په دنیا پسي اوتر
نه دي فرض د خداي ادا کړه نه سنت د پیغمبر
نه دي مرګ په زړه یادیږي نه خوارئ د محشر
اوده پروت ئې دا دي نه زده چه په خوا لرم سفر
په هر دم در څخه درومي که پوهیږي دا بشر
هغه تور ویښته دي څه شول چه هم مښك وو هم عنبر
هغه قدر دي مجنون بید شه چه چنار و پا نښتر
تن دي درست زیر و زبر شه زړه دي نه شه لروبر
تر پنځوس تر پنځه تیر شوې ته لا ځان بولې پسر
نه دي ترس شي نه دي ویره نه په زړه باندي اثر
بل بل نه وي لکه ته یې هسي شوخ و ځګر ور
په غفلت دي عمر تیر کړ نه رهرو شوې نه رهبر
عبادت دي په ریا شه لکه ډك په لاکو زر
لکه قلب ناسره مهر پټ په زرو کښي حجر
لکه پټ وي په دانه کښي سل اغزیه د شجر
لکه سحر چه بر پاي کا سحرګر و جادوګر
لکه تش صورت بې روحه چه تصویر کا مصور
لکه تش کدو بې مغزه میان خالي و تن پرور
لکه زړي په میو کښي درون سنګ بیرون ثمر
لکه بې لاسه لستوني سر تر پاي پاي تر سر
لکه تېګ و دغا باز وي په مرغانو کښي ډکر
لکه بې نمکه ناوې چه په سرکاندي میزر
تر میزر لاندي چا څه زده چه دختر وي که مادر

نه ئې حسن نه جمال وي　　غولوي خلق په زيور
هي له هسي فريبيانو　　لکه زوړند چاو د کمر
نيم په زمکه کښې دننه　　نيم بر سيره لکه غر
په دستارکښې ئې مسواك وي　　تر بغل لاندي خنجر
په ايروکښې پټ بخري　　په وښوکښې پټ ژور
په شپه وينې د مظلوم خوري　　صباح کښينې په منبر
په زړه تور لکه تبيئ وي　　په مخ سپين لکه قمر
د دنيا په طلب گرزي　　خپل ځان بولي قلندر
کلمه په ژبه وايي　　په زړه نه لري باور
په مثال د منافقو　　نه مسلم وي نه کافر
نه مسلم وي ن کافر وي　　نه پخلا ن مرور
پريشان گرزي سر وهلي　　کوي په کوي و در په در
هميشه رفت و آمد کا　　د زر دارو په گذر
په کوخه د دنيا دارو　　گوخوري کا لکه خر
اورنگ زيب هم يو فقير وه　　چه ټوپۍ ئې وه په سر
و ټوپۍ وته ئې شا کړه　　چه قادر شه په افسر
خو ئې همره فقيري وه　　چه څه نه وو مېسر
چه فلك ئې ياري وکړه　　نور ئې ملك کړ مسخر
گوره څه چاري ئې وکړې　　په عيال د خپل پدر
وار په وار تر تيغ ئې تېر کړ　　د خورم تمام ټبر
يو ټبر د خورم څه وه　　ډېر عالم ئې کړ ډبر
تمامي جهان ئې ونغړد　　چه ئې لاس شه باندي بر
په فريب فريب ئې خپل کړه　　بيجاپور او بهانگر
بيجاپور بهانگر څه وو　　لا جينچا و چينجاور
هم ئې هند په ډکه واخست　　هم کابل و پښاور
بيا ئې ذکر شوه په زړه کښې　　بادشاهي د هفت کشور
له حوص ورته هيڅ شو　　هم دارا هم سکندر
خيال ئې دا وه په خاطر کښې　　چه به خپل کړم بحر و بر
باري ورځ ور ځني لاړه　　وقت پر راغي مازيگر

(c) ketabton.com: The Digital Library

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ئې مراد د زړه حاصل شه   نه ئې يخ کړه خپل تهٔر
همگي شو ځني پاتي   که ئې ملك وه که لښکر
خالي لاس له دنيا ووت   لکه عيني درويزگر
له دنيا ئې هيڅ يو نه وړه   مگر شوئې يو څادر
خوار حيران په زمکه پروت   بې بالينه و بې بستر
نه پوزي شه ترې د لاندي   نه ترې لاندي شه ټغر
د بڼې په حير خفيف شه   چه ثقيل وه لکه غر
د سيلاب په مخ کښې لاړ شه   لکه خس وي يا وزر
حق ئې پاتي په گردن شه   د سپاهي و د چاکر
اوس ئې زه په روح دعا کړم   که ئې خداي کا بهره ور
حق تعالي که ئې نصيب کا   هغه شيرين حوض کوثر
د جنت په خوشبوئي ئې   خداي دماغ کړه معطر
په درست هند باندي ئې حق وه   هند يو شپه وه دي و نمر
د دې نمر په روښنائۍ   تمام هند و منور
په روښا ئې خلقو زيست کړ   نه څه خوف و نه خطر
خو چه مخ ئې په غروب کړ   نور پيدا شه شور و شر
چه په نوم د اورنگ زيب وُ   و خوړگاو هغه دفتر
اوس نوبت د شاه عالم دي   دور طور شه دگر
خداي زده څه بازي شي پيښه   عاشورا شي که اختر
رنگارنگ بازۍ کاندي   د آسمان دي پازيگر
گهي تلخ شي لکه زهر   که شيرين لکه شکر
چه څه وشو هغه وشو   لا به کيږي مقدر
ما خو نوم د اورنگ واخيست   دا احوال دي د هر
هر سړي د خپلي خوني   هم بادشاه دي هم سرور
هر چه اهل د دنيا دي   واړه هسي دي اکثر
دا بيان دور و دراز دي   رحمان وکړ مختصر

(c) ketabton.com: The Digital Library

ړ

خراب زړه مي د دلبرو هوا يووړ
د هوا له ورړ يو چا زده چه چا يووړ

ګوښي ګوښي ښايسته مي زړه وکاږي
زه و کوم يوه ته وايم چه تا يووړ

چه مي زړه لره د تورو زلفوو ځاي غوښت
هغه زړه را څخه توري بلا يووړ

د سيلاب په مخ کښي کله د چا خوب شي
شيرين خوب را څخه ډېري ژړا يووړ

هغه عقل چه ئې لاف د خود رايي کړ
په يوه پياله ئې واړه ما يووړ

هغه رخت چه مي د صبر سکون وُ
هيڅ را نه کړه مهرشانو ويړيا يووړ

که يې يووړ خسته زړه مي ترې قربان شه
نا آشناؤ وړي نه دي آشنا يووړ

هيڅ نا حق پرې شوي نه دي که حق وايم
معشوقې د رحمان زړه په رضا يووړ

ستا دې خواب آلودو سترګو خواب را څخه يووړ
شونډو دي لذت د مي ناب را څخه يووړ

نه مي اوښي پاتي شوې نه صبر په صورت کښي
ډېري بې صبرئ د مخ آب را څخه يووړ

زړه مي په نغمو نغمو سوري کړ مطربانو
عقل ساقيانو په شراب را څخه يووړ

يو ساقي بل يار دريم مطرب سره يو ځاي شو
زړه ئې له ګوګله به شتاب را څخه يووړ

څه شوکه ئې يووړ خسته دل مي ترې قربان شه
نور چا وړي نه دي خپل احباب را څخه يووړ

خط دي تور حرفونه مخ دي پاڼي د کتاب دي
شغل دي کتاب دي بل کتاب را څخه يووړ

هر اسباب چه ما څخه د زهد د پرهيزو
واړه تا د حسن په اسباب را څخه يووړ

کړي ما رحمان په زړه کښي نقش د محراب و
ستا ابرو يو نقش د محراب را څخه يووړ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ز

لکه کاندي په کوترو نظر باز　　هسي زه يم د دلبرو نظر باز
زه نور چا وته د راز خبري نه کړم　　بې هغو چه موي مژگان لري دراز
بل بادشاه لره محال دي ملك د زړونو　　مگر مخ د چا محمود شي خال اياز
ستا د زني تر سيب پوري را ښکاريږي　　نوري زني د خوبانو لکه پياز
د تصورير له گلو طمع د بوي مه گړه　　له منقوشو مرغو نه خيژي آواز
هغه يار که په خپل ناز خوښ و خور وي　　زه هم خوښ يم هميشه د يار په ناز
که څوك آه و فرياد ښه گڼي په عشق کښي　　زه په عشق کښي دغه کار گڼم غماز
ښادي هر چري ده غم په اندازه وي　　هسي غم د دې دنيا وي په انداز
نيستي واړه د هستۍ په دنبال گرزي　　نه ډوبيږي په اوبو کښي تش جهاز
دا قاعده ده لکه لوړ همره ژور وي　　بو صورت دي هم نشيب شي هم فراز
هميشه مي لاس نيولي دي دا خواست کړم　　چه مدام دي د يار ناز وي څما نياز
چه يکسان گوري هم شاه و هم گدا ته　　هسي يار دي د رحمان غريب نواز

که بې ځايه زرکي نه وکښي آواز　　نه صياد څني خبر وي نه شهباز
لکه له دې خبري هسي معلوميږي　　چه خپل صوت دي هر سړي لره غماز
د منصور و حال ته گوره حال ئې څه دي　　خداي دي فاش د هيچا نه کاندي پټ راز
دريغه دريغه که ورستي عقل وړنبي وي　　د انجام خبري نه شي په آغاز
نيك عمل د عالمانو نيك فرزند دي　　خداي څوك مه کړه شراب خور و قمار باز
چه فرزند ئې شراب خور و قمار باز شي　　نور ئې کانړي شي د پلار په خونساز
خداي له هسي زاهو زاده امان وکړ　　چه بې دين بې ديانت شي بې نماز
هچه منکر پرې اعتراض کولي نه شي　　دا دي شعر دي رحمانه که اعجاز

(c) ketabton.com: The Digital Library

بد اختر به نیك اختر نه شي هر گز مرغچیچ به دُر گوهر نه شي هر گز
که مکان ئې په آسمان وي غزا وشوه ستاره به شمس و قمر نه شي هر گز
که ئې اصل له یوې زمکي وي څه شو بید به سرو و صنوبر نه شي هر گز
که همه عمر باران ور باندي اوري خس به گل د پیغمبر نه شي هر گز
له نا اهلو د وفا طمع و مه کړه گنده نل به و نیشکر نه شي هر گز
که تور غر له ځایه خوزي و به خوزي ولي نور به مقدر نه شي هر گز
د رحمان په باب چه وشو هغه وشو مکرر به دا دفتر نه شي هر گز

(c) ketabton.com: The Digital Library

س

که څوک فخر کا په ننګ و په ناموس — دا په عشق کښي نه ارزيږي يو فلوس
که اغوستي ئې زري جامې دي څه شو — ګڼه يا مرغ زرين دي يا طاوس
که ئې تاج وي په سر ايښي غزا وشوه — په نظر ځما هدهد دي يا خروس
نه ئې فهم فراست وي نه ئې عقل — خالي نقش لکه عکس د معکوس
نه ئې مغز نه دانه وي په خرمن کښي — عبث هسي خالي لوني په سر بوس
د مجاز له ياره طمع د خير مه کړه — تمامي شر و شدت دي د الوس
وداني ئې همه واړه ويراني ده — راشه وګوره مانۍ د دي قيانوس
که ځما په ګفتګو کښي زيات و کم وي — څوک دي ګڼ کا په دا ښهر کښي جاسوس
ساقي جام د باده راوړه چه بيخود شم — خداي څوک مه کړه په خودۍ کښي محبوس
که څوک وغواړي تمامه دنيا واړه — ځما يار غوندي به نه وي بل عروس
رحمان حسن د يار وينم په پرده کښي — نه پټيږي نور د شمع په قانوس

ويښته سپين، سترګي تاريکي، غاښ کنډاس — نه وګاږې د دنيا له چارو لاس
په هر لوري چه ئې مومې پسي درومې — نه په چپ لوري صرفه کړې نه په راس
يو ويښته د عقيدې دي په تن نشته — سر تر پايه هسي ډوب يې په وسواس
خداي رازق ګڼې او رذق ګڼې له کسبه — په دا شناخت و ځان ته وايه حق شناس
هسي رنګ په مذبذب صفت موصوف شوې — نه پوهيږمه چه ناس يې که خناس
په دويي کښي به ور نه شې تر توحيده — که پيشوا کړې مهتر خضر مهتر الياس
واړه زهر قاتل نغرې که پوهيږې — چه ته بې له خدايه نغرې هر انفاس
امر دا دي چه له نهي لاس کوتاه کړې — او که نه وي خپسر وګڼه مواس
خير دا دي چه له سره وجار ووزې — په دا چاره کښي هيڅ نشته کوز و پاس
که ځما ويل دروغ او کوز و پاس وي — ته پخپله په خپل زړه وکړه قياس
له سړيه غرض واړه سړيتوب دي — نه چه پټ وي د سرو زرو په لباس
څه په دا به عراقي او ترکي نه شي — که په خره باندي څوک سور شي که په آس

(c) ketabton.com: The Digital Library

د تشنه خوله اوبو سره مطلب وي   نه تش اېښي بې اوبو د زرو طاس
هر زاهد چه په ريا زهد نازيږي   د خربښت گمان ئې کيږي په آماس
اي رحمانه که څه کار دي خو د دين دي   نور کارونه بې وفا دي بې اساس

تير شه درست عمر ځما په دا هوس   که مي پوښتې چه څوک يې يا څه کس
يو پرسش د هغه يار را لره بس دي   که څه کس وي خو يو ويۍ ور لره بس
هزار حيف دي چه په هر نفس ترې تښتم   هغه لور ته چه مي تله دي هر نفس
چه ئې زه په هر نفس له خدايه غواړم   هغه کله کله وينم په ډير پس
که يو خس وي په محتاجو لکه غر شي   څوک دي نه کا خداي محتاج د يوه خس
هر مرغه په خپله جاله کښې هماي دي   که قارغه که مښگيرک دي که ققنس
که شهباز لره سينه ده د تنزري   عنکبوت لره سينه ده د مگس
خو چه خاورو لره ورشي برابر شي   که چا غوندي وي اغوستي چا اطلس
هم هغه مي خندوي چه ژړي مي   تل څوک نشته د رحمان فرياد رس

(c) ketabton.com: The Digital Library

ښ

هسي بې له ياره زه يم په جهان کښ چه مي نه شي ځاي په مځکه په آسمان کښ
سره گلونه د چمن راته سور اور شي چه قدم بې ياره کيږدم په بوستان کښ
چه ئې مړ نه يم له ډيري بې نيازيه حيرانيږم د ناتوان صورت په توان کښ
که هر څو فکر له ځانه سره وکړم هيڅ د صبر طاقت نه وينم په ځان کښ
هيڅ ساتنه د سر کښ خاطر را نه شي څوك ساتلي شي بڅري په گريوان کښ
تر هغه به بل نادان په جهان نه وي چه څوك مهر وفا غواړي په نادان کښ
که ئې سل ځله په ځار و قربان بولم غوږ رانه باسي په ځار و په قربان کښ
هسي رنگ ځما په ډيره ژړا خاندي لکه گل د پسرلي خاندي په باران کښ
جوهري شي در و لعل کاندي پرخيره چه مي کښيني د دوو سترگو په دکان کښ
چه مي هيچري په خوا په خاطر نه وو زمانې راته څرگند کړه په زمان کښ
چه په وصل کښ ئې اوښي نه وڅيڅي ترو به حال د رحمان څه وي په هجران کښ

زړه مي بايلو ستا په مينه محبت کښ عاشقي دي زهر راکړه په شربت کښ
لار ځما و يار ته مه تړه ناصحه ما موندلي دي دا يار په ډير محنت کښ
که صورت د هغې مستي څرگند شي عقل هوش به دي هيڅ نه وي په صورت کښ
که د عشق تر کمره پريوزې سر به بايلې ته چه ما ته غاښ چيچې په نصيحت کښ
زه توبه په هغه تير عمر وکاږم چه صرف شوي دي بې ياره په غفلت کښ
د آشنا د ميني پت به مي مات نه شي که مي سر له تنه درومي په دا پت کښ
له ادبه ئې و مخ ته کتی نه شم خداي را پيښه جدائي کړه په وصلت کښ
په قيامت که څوك له نيته پوشيده شي زه د يار د کوڅې خاوري يم په نيت کښ
د درگاه په خاك نشينو سختي نه وي د غمونو دخل نشته په جنت کښ
لکه زه چه ستا د در په خاورو خوښ يم خوښ به نه وي سلطانان په سلطنت کښ
د دنيا له دولتونو بې پروا يم زه رحمان د عاشقۍ په ښه دولت کښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

مدام ناست یم وچ ګوګل سترګي په نم کښ عشق را وښود بحر و بر په خپل حرم کښ
ما چه رحم ستا د توري په خوله کښل کړ نور مي دا لذت بیا نه موند په مرهم کښ
خود مجنون چه سر په پښو د لیلي کیښود سر فراز شه په عرب و په عجم کښ
زورآور مدام غالب وي په کم زوري زه له نوره غمه خلاص یم ستا په غم کښ
لکه زه چه مستغرق یم ستا په غم کښ بل به نه وي په جمله بني آدم کښ
لکه مړي د ژوندو تر میانه پروت وي هسي بیل یم له عالمه په عالم کښ
هیڅ صحت مي د دم ګرو په دم نه شي هم په دا چه ځما دم دي ستا په دم کښ
نه مي بې تا تګ و پونه جست و جو شته مراد مي ته یې په هر دم په هر قدم کښ
که نصیب مي شي کوغالي ستا د سپیو و به نه کړم نور نظر په جام د جم کښ
زړه مي هسي ستا په زلفو پسې ورك شه لکه غوټه د چا پریوزي په تور تم کښ
سره په وینو د سرو ګلو په څیر زانګي هزار زړونه ستا د زلفو په هر خم کښ
زه رحمان کناره خوښ یم له عالمه باري ستا سترګو رسوا کړم په عالم کښ

مغرور مه اوسه د عشق په کار و بار کښ هر خسنړي تیره تیغ دي په دا لار کښ
دا سور ګل به دي دستار په وینو سور کا چه دي ایښي زمانې دي په دستار کښ
مخ د ترکو چه تر آب حیات صاف دي زه دې آب حیات سوي یم په نار کښ
چه د اوسپنو دانه پرې اوبه کیږي ترو ځما د هستۍ څه دي په دیدار کښ
چه په هر وار ئې زه سترګو ته نظر کړم لاس مي وللي دي له ځانه په هر وار کښ
یاره ته چه له ما صبر و قرار غواړې عاشق کله وي په صبر و په قرار کښ
که مي سر و مال د ستا په مینه درومي زه تر سر و مال تیر یم په دا کار کښ
ستا له دره له دیاره به وا نه وړم څو و نه مرم ستا په در و په دیار کښ
کمبختان د یار په وصل کښ مهجور دي د وچ ډګي بهره نه وي په بهار کښ
مفلسانو لره عین کوهستان دي که همه عمر ئې کور وي په بازار کښ
و عیب جوي ته واړه عیب څرګندیږي ښایسته که ځان یوسف کا په سنګار کښ
چه هنر عاشقۍ ئې خداي نصیب کړ بې هنره نور څه نهویني په یار کښ
دا داغونه د خپل زړه ور لره بس دي څه حاجت دي د رحمان په لاله زار کښ

(c) ketabton.com: The Digital Library

هسي خوښ يم ستا د در په خاکستارۍ کښې لکه خوښ وي سرداران په سردارۍ کښې
عاشقي که نورو خلقو ته خواري ده ما موندلي دا دولت دي په خوارۍ کښې
و بيمار ته که ناخوښ وايي وګړي خوښ يم زه د ستا د عشق په بيمارۍ کښې
د خپل بام و دروازې وته نظر کړه هسي سترګي دي ځما په بيدارۍ کښې
يار د يار له سترګو اوښي پاکيزه کا تا جاري کړې ځما اوښي په يارۍ کښې
ما له ډيري ناچارۍ و يار ته شا کړه مړي عذر دي په ډيره ناچارۍ کښې
غم به هيڅ يوه هوښيار خوښ کړي نه وي ما خوښ کړي دي ستا غم په هوښيارۍ کښې
د رحمان اوښي به څه رنګ په قرار وي چا ليدلي دي درياب په قرارۍ کښې

زړه مي ډوب ډوب کيږي ستا د غم په غلبلو کښې هسي لکه څوک چه مستغرق شي په اوبو کښې
ستا د عشق له موجه هيڅ لوري وتی نشم دواړه لاس مي پريواته د عشق په لانبو کښې
سل توبې مي ماتي کړې وا نه وښتم له شقه څه ويسا مي نوره پاتي نه شوه په توبو کښې
ته چه له ما درومې دا د اوښو باران ګوره رخ د سفر هيڅ نه دي په دا ګڼو شيبو کښې
له يوه سپوږميۍ نه په آسمان کښې هزار ستوري بې تا څوک څه کاندي د خلقو په جنبو کښې
عشق و عقل دواړه سره ضد دي که پوهيږې کله کړي آرام د اور بڅري په پنبو کښې
هر څوک چه د عشق په آتش ځان سيزي رحمانه خداي دي ابراهيم غوندي څوک نه کا په لنبو کښې

د بلبل له حاله زده کړه په خزان کښې بيا د ګلو تماشا کړه په بوستان کښې
څو دي تير تلخائي تر ستوني نه شي شيريني به خوند در نه کا په دهان کښې
ما په هجر کښې لذت د وصال بيا موند له يوسفه ملاقي شوم په زندان کښې
لکه متن له معني معني له متنه يار هم هسي دي ځما په دل و جان کښې
عاشقي آسانه مه ګڼه خبر شه سر بازي ده هر نفس په دا ميدان کښې
د ناتوان له ناتوانيه وويريږه که هزار ځله توانا يې په خپل ځان کښې
هم هغه به پس له مرګه آزاريږي هر چه بل آزار وي په دا جهان کښې
په رحمان باندي بې ياره هسي حال دي لکه حال د زندانيانو په زندان کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د میني گوهر نشته په هر آب کښې مگر بیا موند شي د اوښو په دریاب کښې
که ته وینې ځما پټې ځښې دلبره رنگ د لبو دي گواهي لي په دا باب کښې
په هر ځاي چه ستا د لبو نوم آغاز شي د لاله و باران اوري په احباب کښې
له خسته زړونه به څه دلستاني کا د خراج گنجایش نشته په خراب کښې
زه حیران د ستا د وروځو په تور خال یم کافر څشکل سجده کا په محراب کښې
گل له ډیري باریکۍ په شبنم خور شي نازکان زړه بد وي په صاف ځواب کښې
د بهار په گلو اوري بارانونه د څځویکي طاقت نشته په حباب کښې
د رحمان غلطي وبخښه اې خدایه د اوترو چاري نه وي په حساب کښې

ښایسته مخ وي تور کودي شي په پیرۍ کښې سم قامت وي کوږ لرگي شي په پیرۍ کښې
لکه شمع د سحر آفتاب د ژمي هم بې تاب و هم زیړي شي په پیرۍ کښې
یو طرف ته ئې سر ریږدي بل خوا درومي خپل صورت تمام پردي شي په پیرۍ کښې
د مرده ؤ په حساب وي غزا وشوه که څرگند لیده ژوندي شي په پیرۍ کښې
مړ لا ښه دي پس له مرگه بیا ژوندي شي نشته دا چه څوك زلمي شي په پیرۍ کښې
که څه وخوري لکه زهر نه هضمیږي نه څه ځښې نه څه خوړي شي په پیرۍ کښې
دا ځواني ده چه څه اوري یا څه ویني نه لیدې نه اوریدې شي په پیرۍ کښې
اې رحمانه پیري هسي عاجزي ده که رستم وي زړه پرې سوي شي په پیرۍ کښې

(c) ketabton.com: The Digital Library

ص

گوره څه بلند مقام دي د اخلاص چه جهان واړه غلام دي د اخلاص
که له زمکي و آسمان ته خاته ګران دي دا سفر په يوه ګام دي د اخلاص
چه خبر کا مخلصان له علم غيبه دا همه واړه الهام دي د اخلاص
د رواج و رسم عمر مدام نه وي لکه عمر چه مدام دي د اخلاص
بې اخلاصه حلاوة د اسلام نشته که اسلام دي خو اسلام دي د اخلاص
څه عجب دي که مستان وي ترې چاپيره هر ساقي څخه چه جام دي د اخلاص
څه عجب دي له هما ئې په دام نښلي هر صياد څخه چه دام دي د اخلاص
پس له مرګه به دا مهر و اخلاص نه وي که اخلاص کړې نن هنګام دي د اخلاص
د رحمان کلام په دا سبب شيرين دي چه ئې هر کلام کلام دي د اخلاص

هر ساعت چه څه ګذران دي بې مخلصَ هزار بار ارمان ارمان دي بې مخلصَ
که څوك وايي چه له ځان شيرين څه نشته ولي ما ته ځان تاوان دي بې مخلصَ
لکه شمع په ورځ مرم و د شپې سوزم تمام عمر نقصان دي بې مخلصَ
په بلبل کله بهار کله خزان وي په ما کل واړه خزان دي بې مخلصَ
که شبنم د نور را باندي اوري په ما کاڼي د آسمان دي بې مخلصَ
ډېر غمونه د هجران را باندي تير دي اوس يو دم را باندي ګران دي بې مخلصَ
د آشنا د ميني اور و ما ته ګل دي کل د اور په دود سوزان دي بې مخلصَ
په وصال کښي مي نه مرګ ليده نه تبه اوس مي مرګ په هر زمان دي بې مخلصَ
زه حيران د هغو خلقو په روزګار يم چه ژوندون ورته آسان دي بې مخلصَ
د رحمان د زړه دمه په هيچا نه شي مسافر غوندي حيران دي بې مخلصَ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ض

که ته نه کړې په بل چا باندي غرض　　بل به نه کاندي په تا باندي غرض
که ګدا د بل په غولي غرض نه کړي　　سپی به نه کړ په ګدا باندي غرض
په ساحل کشتي د هیچا نه ډوبیږي　　که څوك نه کا په دریا باندي غرض
خلوتیان په خپل خلوت کښي فراغت دي　　د رسوا دي په رسوا باندي غرض
دا دنیا په احمقانو ده ودانه　　دانا نه کا په دنیا باندي غرض
زه رحمان د عشق په درد کښي هسي خوښ یم　　چه مي نشته په دوا باندي غرض

ط

طمع مه کړه په دنیا کښي د نشاط　　بیا به نه مومې نشاط په دا بساط
لکه راغلې بیا به هسي ځني درومې　　دا جهان د رهروانو دي رباط
تر هر ګام لاندي کوهي دي د دې دهر　　ایښي بویه هر قدم په احتیاط
و دانا وته په دا جهان ښکاریږي　　هم جنت و هم دوزخ و هم صراط
په عاشق به هیڅ دهشت د رقیب نه وُ　　که ئې نه کړي له خوبانو اختلاط
له کم ذات بې دیانته بې نمازه　　طمع مکړه د نیکۍ د یو قیراط
غم د ترکو تر رحمان هسي چاپیر شه　　لکه وسکني جامه په چا خیاط

(c) ketabton.com: The Digital Library

ظ

اومه کله دي پاخه وايي واعظ   هر چه وايي واړه ښه وايي واعظ
دی چه ما له خپله ياره لري باسي   نور به څه راته اومه وايي واعظ
جار واته ځما له ياره ډير مشکل دي   زياتي څه له دوباره وايي واعظ
په خوږو پستو خبرو ئې غلط شوې   دا خواږه خواږه ترخه وايي واعظ
څوك به څه باور د ده په نصيحت کا   چه له ياره جار واته وايي واعظ
زه بې عشقه بل يو کار کولي نه شم   ډير له عشقه تښتيده وايي واعظ
اعتبار ئې په نرمۍ په گرمۍ مه کړه   دا توده توده ساړه وايي واعظ
اوريدونگي ئې رحمان د ويل نه يم   بهتر دا دي چه نور نه وايي واعظ

ع

په تندي چه آتش بل کړم مدام شمع   ځکه بيا موده له خلقو آرام شمع
په انور ئې منور اهل ابصار شو   لا به کله شي ښکاره د انعام شمع
پتنگان ئې لور په لور تر مخ څرخيږي   ځکه نه کوي په سول کښې آرام شمع
وسيزه ته ځان ځما په شعله باندي   کړ پتنگ ته په رموز کښې کلام شمع
ستا مجلس د خاص الخاصو سر فرازو   د رحمان په څير نه مومي هر عام شمع

غ

هر يو گل د ستا د باغ روشن تر دي تر چراغ   روشن تر دي تر چراغ هر يو گل د ستا باغ
ستا د باغ و د بڼ زاغ په نظر ځما هماي دي   په نظر ځما هماي دي ستا د باغ و د بڼ زاغ
د دردمندو په دماغ ستا د در خاوري عنبر دي   ستا د در خاوري عنبر دي د دردمندو په دماغ
د عاشق د تټ داغ په آسمان د عشق آفتاب دي   په آسمان د عشق آفتاب دي د عاشق و تټر داغ
د رحمان د زړه فراغ نه شي نه شي بې خوبانو   نه شي نه شي بې خوبانو د رحمان د زړه فراغ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ف

اورنګ زيب و شاه جهان غوندي اشراف | صدقه شه تر منصور غوندي نداف
که د تن په لويي لوي دي ته ئې څه کړې | مه کړه خداي چه کوه طور شي کوه قاف
بلهوس دي عاشقۍ ته هوس نه کا | دا دروغ دي چه زر دوز شي بوريا باف
د مکې په بزرګي کښي هيڅ شك نشته | ولي خر به حاجي نه شي په طواف
که په سل دريا به غسل د ځان وکا | ګمان مه کړه چه به سپى شي پاك و صاف
کشتي هم چه ډيره ډکه شي ډوبيږي | د مسرف په ځان بلا شه خپل اسراف
صابرانو صبر پرېښود حريصان شول | نه څه عدل شته په چا کښي نه انصاف
دا څلور واړه مذهبه سره يو دي | ما و تا په کښي پيدا کړ اختلاف
د همه واړه ملکونو څښتن خداي دي | که دروغ دي که حنّت دي که اعراف
شهيدان نه دي هغه خون فروشان دي | چه خوني ته خون بهانه کا معاف
د کاذب ژبه په خوله کښي وچه ښه ده | لکه توره د لرګي وي په غلاف
د ديوال په سر به څو زغلي تر کومه | دروغژن چه په دروغو وهي لاف
آب و تاب د ناکره مهر وي همره | څو نظر پرې شوي نه وي د صراف
د دنيا په دولت ناز مه کړه رحمانه | دا يو موي دي په نظر د مو شګاف
مدح و هجو د حبيب و د رقيب کړم | رحمان نه زده بله هجو نور اوصاف

(c) ketabton.com: The Digital Library

ق

چه پاي بند شه د ليلي په اشتياق مجنون واچاوه و نورو ته طلاق
چه د مى و د طرب په خوند خبر شه فراموش کړه صوفي نفل د اشراق
جام د ميوو دي يا رقص د خوبانو په هر ځاي چه بله جمع شي عشاق
پۀ نسيه و نظر نه کاندي بې نقده که څوك حوري ورته ستايي يا براق
چه حاصله د دلبر يگانگي شي د دويۍ خبري نه کاندي مشتاق
حرکت له ځايه نه کا لکه شمع که ئې اور په سر بليږي په تاراق
خوښ وي هسي د خپل يار په درد و غم کښې ته به وايې چه بادشاه دي د آفاق
هسي محو وي د عشق په مي ناب کښې چه خبر نه وي په وصل په فراق
که ظاهر په صورت وي په معني نه وي لکه کښلي د لا لفظ وي په اوراق
څو ئې تن په کار و زار کښې فنا نه شي نه جار باسي مخ آسونه د عراق
د عراق آسونه کار په اشارت کا په وهل په کوتل کار وي د ايلاق
چه خداي پوه کړل د ښو په څښتل پوه شو چه پوه نه شو نه پوهيږي په شلاق
که ئې سر ځي که ئې مال ځي خداي دي نه کا د طالب و مطلوب تر مينځ نفاق
د قسمت پارځي په لاس نيولي ناست يم نه پوهيږم چه به جفت شي که به طاق
ته چه پند وايې ناصحه و رحمان ته کاشکي نور کړې هغه کښلي د ميثاق

خدايه څه شه هغه ښکلي ښکلي خلق په ظاهر په باطن سپين سپيځلي خلق
هيڅ خندا مي له دې خلقو سره نه شي ژړوي مي هغه تللي خلق
خبر نه يم چه و کومه خوا ته لاړ شه ليدل نه شي هغه ما ليدلي خلق
لکه ځگ چه د اوبو په مخ کښې درومي هسي درومي په دنيا راغلي خلق
دريغه يو ځله خو بيا په دنيا راغلي له جهانه په ارمان وتلي خلق
هزار حيف دي چه په خاورو کښې لاړه شي په چووا و په چندڼ لړلي خلق
رحمان هسي گوښه خوند له خلقو بيا موند چه هر گز نه دي دا خوند موندلي خلق

(c) ketabton.com: The Digital Library

ك

زړه مي تراشي د بڼو په تيره نوك — ماتوي مي دو ديرش غاښ واړه په سوك
په غمزو د تورو سترګو يم وژلي — ژوبل ژوبل پړوكي پړوكي يم ټوك ټوك
كه نارې وهم كه خاوري په سر لونم — ناروا شه كه پروا لري يو څوك
لكه ګل چه څوك د طفل په لاس وركا — هسي رنګ دي ځما زړه كړ شوك په شوك
د آسمان په نيلي سور لكه آفتاب شي — د زربفتو دستار كيږدي په سر هوك
كه له ډيره درد و غمه مي زړه وچوي — ورته هيڅ دي ځما درد و ځما دوك
درست جهان ئې په غم ډوب كړ سر تر پايه — كه ګدا دي د دې دهر كه ملوك
كه انصاف لري په زړه كښې منصفانو — راشي ګورئ د دلبرو دا سلوك
زه به ولي د خپل يار ثنا نه وايم — چه سحر سحر نارې وهي تل غوك
چه مين د دلبرانو په جمال شوې — اي رحمانه ځان وژاړه كوك په كوك

په ښايست ځما ديار نه دي خبر څوك — كه خبر شي پرې به نه ږدي دغه در څوك
د دنيا چاري همه واړه فاني دي — بر ناحقه خاوري لوني په خپل سر څوك
چه قبول شي په درګاه د مهرويانو — د هغه په څير به نه وي بختور څوك
كه ځما د يار په مخ د چا نظر شي — و به نه كاندي بل خوا وته نظر څوك
د ديدن طاقت ئې هيڅا څخه نشته — و آفتاب ته كتي نه شي برابر څوك
كه هر څو دلبران ډير دي په جهان كښې — بل به نه وي ځما يار غوندي دلبر څوك
عاشقي يوه پايه ده عجائبه — دغه كار كولي نه شي هم هر هر څوك
له هجرانه بله سخته بلا نشته — خداي دي نه كاندي زخمي په دا نشتر څوك
مخ به بل خوا ته هر ګز و نه جار باسي — چه شي ستا په خمارو سترګو ابتر څوك
و به نه رسيږي تا ته په آسانه — ستا په غم چه خاوري نه كاندي په سر څوك
ارمانونه به كوي زار زار به ژاړي — چه حاصله ګونټه نه كا په شش در څوك
همره نوم د عاشقۍ ور باندي مه ږده — چه د يار په غم كښې نه شي قلندر څوك
هغه نه كاندي نظر و سيم و زر ته — چه په لور د خپل آشنا كاندي نظر څوك
په ګلونو د ګلزار به ميل نه كاندي — چه خوبونه كا د يار په خاكستر څوك

(c) ketabton.com: The Digital Library

بې رهبره يون د عشق په لاري گران دي   دلته بويه چه پيدا کاندي رهبر څوک
چه بيلتون په سترگو ويني آشنائي کا   د رحمان په څير به نه وي بې هنر څوک

چه مشغول نه وي د ترکو په جمال څوک   نور به څه کا په دنيا کښې اشتغال څوک
چه ئې قيل و قال له ياره سره نه وي   له نور چا سره به څه کا قيل و قال څوک
د بل خط په عبارت به نظر نه کا   چه نظر وکاندي ستا په خط و خال څوک
چه په اصل کښې خداي نه دي پيدا کړي   ترو به څه غواړي د ستا د مخ مثال څوک
نور خوبان دي ست تر مخه پوري هسي   لکه بل کا د آفتاب په مخ مثال څوک
چه عنقا شو اهل دل په دا دنيا کښې   ترو به څه وايي و چا وته احوال څوک
که عاشق په عشق کښې ژاړي هيڅ گرم نه دي   په دا هسي درد کښې نه لري مجال څوک
سر خروئی د هر سړي په جگر خون ده   نه هغه چه په سر واچوي سور شال څوک
مخ روښې دي د عاشق په خپلو اوښو   په دانه شي چه ئې مږي په رويمال څوک
سړی بويه چه په نيك عمل نازيږي   نه چه ناز کا د دنيا په ملك و مال څوک
د دنيا چاري فاني دي مرد هغه دي   چه نظر کا په حرام و په حلال څوک
هر چه کر کا دا وربوشو غنم غواړي   له خاطره دي بيرون کا دغه خيال څوک
که ئې شعر د رحمان مهمند تر غوږ شي   غوږ به نه باسي په شعر د خوشحال څوک

چه علاج کولي نه شي د قسمت څوک   ترو به څه وايي و چا ته نصيحت څوک
غم د چا په ځان پيرزو دي باري څه کا   چه د خداي په کړه کښې نه لري قدرت څوک
هغه چاري چه موقوفي په تقدير دي   کړي ئې نه شي په محنت په مشقت څوک
که نظر کا و قضا و هم رضا ته   په هيچا باندي دي نه کا ملامت څوک
د مطلوب جفا واړه هنر دي   څه پوهيږي د حکماو په حکمت څوک
د ابليس و رياضت ته دي نظر کا   چه غرور کا په طاعت په رياضت څوک
علت لاړ شي عادت نه ځي له سړی نه   خداي ديي نه کاندي په بده چار عادت څوک
زه رحمان د بيلتانه سيلاب يم وړي   که لاس را کاندي د خداي په محبت څوک

(c) ketabton.com: The Digital Library

ماتوي مي خوله په سوك ... خراشي مي زړه په نوك
که ناريږ وهم که ژاړم ... پروا نه لري يو چوك
راشي گوري منصفانو ... د دلبرو دا سلوك
لکه گل په لاس د طفل ... ځما زړه کړي شوك په شوك
د چشمانو په غمزه ئې ... ژوبل ژوبل يم ټوك ټوك
د فلك په توسن سور شي ... دستار کيږدي په سر هوك
هيڅ اثر ور باندي نه کا ... د دردمندو درد و دوك
اې رحمانه چه عاشق شي ... ځان دي ژاړي کوك په كوك

چه په زړه مي تور لحد شي د خپل خاك ... بې مزه مي شي هم خوب هم مي خوراك
چه د خوب او د خوراك مزه شي ورکه ... نور له مرگه برابر شي هغه ژواك
غلط وايي چه څوك عمر ورته وايي ... هغه عمر چه تيريږي په پخساك
نن سپيره په خاورو ډکه خوله بهتر يم ... چه آخر مي دا خوراك دي دا پوشاك
ځاي لري که ځان ژوندون په زمکه خښ کړم ... چه مي پس له مرگه ځاي دي يو مغاك
گويا شوي دي هغه چه شدني دي ... زه پخوا تر هلاکته يم هلاك
زړه چه روغ وي گريوان کله څيراوه شي ... له گريوانه معلوميږي د زړه چاك
تن و ځاي و جامه هله پاك پكار دي ... چه ورڼبي شي د چا زړه له غيره پاك
سړي بويه چه درون بيرون ئې يو وي ... نه هغه چه بيرون زر وي درون لاك
له سړيه غرض واړه سړي هوښ دي ... نه چه سر کښې ئې طره وي يا مسواك
د دنيا چاري همه واړه فاني دي ... څوك يو دوه ورځي خوشحال وي څوك غمناك
په ساعت کښې څوك خوشحال کا څوك غمناك کا ... دا خويونه هميشه دي د افلاك
چه څه کاندي واړه خداي دي نور څه نشته ... رحمان څه دي څه ئې واك څه ئې ادراك

(c) ketabton.com: The Digital Library

گ

زغره واغونده ملا وتړه په جنګ دغه پسه معرکه کوه د ننګ
و بې ننګ وته د ننګ خبري مه کړه یا ځان وګڼه په خپلو وینو رنګ
ننګیالي چه یو ځل مخ کا په یو لوري نور هیڅ نه ویني کوهي وي که ګرنګ
هیڅ له ځایه له جهانه خبر نه وي چه څراغ په نظر کیوزي د پتنګ
د بلبلو و چمن وته پرواز وي سمندر کا مدام اور وته آهنګ
که جهان و بې هنرو ته فراخ وي یو لحد دي هنرمند و لره تنګ
هغه ښهر جوهري لره زندان وي چه یکسان وي په کښې لعل و مردار سنګ
آسمان زمکه دواړه ژامي د نهنګ دي څه به زیست کا څوك په خوله کښې د نهنګ
په ښادي ئې هیڅ ښاد مه شه که دانا ئې غم ښادي دي د دې دهر څنګ په څنګ
که رحمان د هغو تللیو وصال مومي تیر به نه کا په دا دور کښې یو درنګ

(c) ketabton.com: The Digital Library

ل

ایښي مي پر سر دي ستا د مخ د میني گل
بیا میتور لیمه دي ستا د زلفو تور سنبل
ته چه آئینه په لاس کښي واخلې حیرانیږي
زه له کومه راوړم صبوري او تحمل
گرزې په چمن کښي منگل ډکه وړې د گلو
خداي زده چه گلونه وړې که زړونه په منگل
هم مي مښك لیدلي هم عنبر دي په جهان کښي
شاباش شاباش شاباش ستا په زلفو په کاکل
نه به ستا د مخ په څیر گلشن وي چا لیدلي
نه به وي ځما په څیر آهونه د بلبل
هسي تغافل کا ستا په جور و په جفا کښي
خلق حیرانیږي د رحمان په تغافل

هیڅ مي نه کړه په دا عمر کښي حاصل
هسي پاتي شوم مردود و ناقابل
ما لا بوي هم د وصال موندلي نه دي
تش په توره مي خداي نوم کړ واصل
هسي ډوب یم د گناه په دریابونو
چه په سترگو مي و نه لیده ساحل
له وطنه مي په هر زمان وباسي
رقیبان ئې را پسې کړه محاصل
که بلا ده که جفا ده که وفا ده
دا همه واړه په ما کړه خداي نازل
د دنیا په پلیتۍ مي ځان پلیت کړ
حیف دي دا چه نه عالم شوم نه جاهل
توره بریره مي شوه سپینه زه حیران یم
چه رحمان لا نه بالغ شوم نه عاقل

مه غوږ باسه د نا اهلو قیل و قال
پکار نه دي قیل و قال د بد سگال
یا به فخر په خپل اهل په نسب کا
یا به فکر کا د مال و د منال
یا به هسي پوچ گویي کاندي آغازه
چه مضمون ئې نه مردار وي نه حلال
د دانا او د نادان صحبت دي هسي
لکه گټ شي و بله لعل و کوتي لال
لکه لعل و کوتي لال چه و بله گټ شي
یا صحبت شي د عیسي و د جلال
هغه عمر چه تیریږي بې هم جنسه
ترو به څه وي د هغه عمر احوال
د دنیا چاري فاني دي مرد هغه دي
چه خبر شي په ثواب و په وبال
آب د سیند لا څه محال لري په تله کښي
د دنیا د چارو هیڅ نه وي مجال
د دنیا چاري په مثل خواب و خیال دي
څوك به څه کا اعتماد په خواب و خیال
لکه مال و ملك په خوب کښي ور ښرگند شي
خو چه ویښ شي نه ئې ملك وي نه ئې مال
لکه ځگ چه د اوبو په سر لیده شي
که ئې واخلي هیڅ ور نه شي په چنگال
لکه دود چه غرونه غرونه ښرگندیږي
تار په تار شي په یوه نري شمال

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه یخ چه د سړو په زور شي جمع هيڅ ئې نه وي د آفتاب په مخ مجال
په يوه ساعت ئې ساز بيا ئې ويران کا خاوري ختې دي په لاس کښې د کلال
د مجاز په معشوقو کښې وفا نشته ما هزار ځله وکښلې دي دا فال
اعتماد ئې په ښادئ و په غم مه کړه نه ئې هجر په قرار دي نه وصال
گاه تور کودي په مخ باندي را کيښ شي گاه ئې را کيښ شي په مخ باندي رويمال
لکه مالگه چه څوک کيږدي په اوبو کښې زه هم هسي سر زده يم په مثال
چه د مرگ و تاخت و باخت وته نظر کړم صورت وينم د ميږي په څير يا مال
که وصال مي د يار بيا موند هاله سيال يم گنه نه يم زه رحمان د هيچا سيال

بيلتانه دي هسي خوار کړ ځما دل چه له ځانه ئې ويزار کړ ځما دل
عاشقئ همره داغونه دي پرې ايښي چه تمام ئې لاله زار کړ ځما دل
چه د زلفو په کمند سره دي را کيښ په بلا دي گرفتار کړ ځما دل
ستا چشمانو په کښې هسي مقام وينو چه له غيره ئې ويزار کړ ځما دل
لاس و پښې د خلقو نسي دعا غواړي ميني هسي منت بار کړ ځما دل
بې سببه چا آزار ونډلي نه دي تا په څه سبب آزار کړ ځما دل
زه رحمان خو منت بار د عاشقئ يم چه مين ئې په دلدار کړ ځما دل

چه له نازه پوشيده لري چشمان خپل څه به ويني مقتولان و مظلومان خپل
چه ښکنځل راته به قهر قهر کاندي دا لا وگڼي په ما باندي احسان خپل
گفتگو په اشارت کاندي له نازه کله اسم د چا اخلي په زبان خپل
په گريبان باندي چه ټک وهي غوټئ عاشق کښيباسي لاسونه په گريوان خپل
خريدار ئې له حيرته بې شعور شي چه د حسن رخت څرگند کا په دکان خپل
چه خپل مخ په آئينه کښې ور څرگند شي خود پخپله سرفرو کاندي په ځان خپل
چه هر څوک ئې عاشقئ وته هوس کا گويا لوبي کا په دين و په ايمان خپل
هيڅ صرفه د چا په سر و په مال نه کا ما ليدلي دي پخپله مطلوبان خپل
مجنون ملك د عاشقئ خو هاله خپل کړ چه په اور باندي ئې وسو خان و مان خپل
هيڅ د سترگو غړولو خوند ئې نه وي چه رحمان په سترگو نه ويني جانان خپل

(c) ketabton.com: The Digital Library

م

ژوبل ژوبل د خوبانو په نگاه یم — لا تر دا نه زیات غوښېږم چه پناه یم
چه یوسف غوندي هزار په کښي پراته دي — بندیوان د هغه سیب ذقن په چا یم
چه ئې قد و قامت ووینم په سترگو — عندلیب په سهي سرود خپل آه یم
د سپین مخ د تورو څڼو له رغبته — منت بار د هر سفید د هر سیاه یم
د رقیب خبري وړم د یار دپاره — دعا گوي هم د نیك خواه هم د بد خواه یم
ښاخ د زلفو ئې پخپله خداي را ټیټ کړ — گنه زه د یار تر قد پوري کوتاه یم
بې له عشقه که مي عیب که مي هنر دي — نه خبر په عبادت نه په گناه یم
ځان هر گوره ناآکاه را څرگندېږي — له هغي ورځي را هسي چه آکاه یم
بې صبرۍ که یار په وصل کښي مهجور کړم — د پسرلي په مرغزار کښي وچ گیاه یم
له اوله تېر ووهم بیا آه کړم — په نارو نارو خروس د صبحگاه یم
په جذبو جذبو ئې را کښوم و ځان ته — هغه یار مي کاهربا دي زه ئې کاه یم
لکه بار دوني پوخ شي څني رژي — زه هم هسي بار ترلي سر براه یم
اوس مي ځاي په دا جهان کښي پاتي نه شه — خوزیدلي تر چهل و تر پنجاه یم
د رقیب علاج آسان دي بلا دا شوه — زه رحمان له خپله یاره ناویساه یم

که مي خوك په فقیري شمیري فقیر یم — که مي خوك په امیرۍ شمیري امیر یم
د دلبر و صدقې لره ئې غواړم — هسي نه چه په دنیا پسې زهیر یم
د خرقې خدمت مشکل دي او که نه وي — زه هر دم و دغه چاري وته خیر یم
هم پند اخلمه هم پند وایم هر چا ته — زه د ځینو یم مرید د ځینو پیر یم
په هجران کښي خیال د یار را سره مل دي — په زندان کښي د یوسف سره اسیر یم
په خندا کښي مي ژړا ده لکه شمع — له عالمه پټ پنهم د ځان په ویر یم
آزادي تر دا په هورته بله نشته — چه بندي د یار د زلفو په زنځیر یم
چه همیش په غوږ نارې د هجران اورم — رحمان ځکه د خپل یار و مخ ته څیر یم
خوشحالا و دولتا مي غلامان دي — زه رحمان په پښتو ژبه عالمگیر یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه یو دم د ستا له غمه بې غم نه یم　　بې غم ستا له ذکره فکره یو دم نه یم
هر زیارت لره چه ځمه مراد مي نه یې　　زه زائر د میخانې د حرم نه یم
ستا د در په تورو خاورو باندي خوښ یم　　بې تا خوښ په تماشا د ارم نه یم
چه د ستا په تماشا یم خبر شوي　　نور خبر په تماشا د عالم نه یم
بې د ستا له زیبا مخه و بل مخ ته　　منتظر د یوې ستني تر سپم نه یم
که د ستا د ښکلي مخ عاشقان ډېر دي　　زه په واړو کښې اول یم دویم نه یم
که له غمه دي و نه مرم هاله وایه　　چه یا دیو یم یا دواب یم آدم نه یم
زړه مي ستا په غمزه غوڅ دي غزا وشوه　　که په لاسو په پښو روغ یمه ګرم نه یم
سم قامت لکه الف یم په راستي کښې　　لکه غشي زه فساد لره سم نه یم
خم د زلفو یم محراب د کږو وروځو　　زه د مار و د لړم په څیر خم نه یم
کم و بیش که مي له لاسه واقع کیږي　　یم سړي شکم لرم بې شکم نه یم
زه رحمان د بیلتانه له غمه ژاړم　　واقعه ده ډېره ګرانه هیڅ ګرم نه یم

زه دا هسي دیوانه او مجنون چا کړم　　له رواجه له رسومه بیرون چا کړم
نه پوهیږم چه دا چاري په ما څوك كا　　لیوني د خپل نګاه په افسون چا کړم
کومي سترګي کوم باڼه کومه غمزه ده　　ډوب شهید غوندي په خاك و په خون چا کړم
توان توفیق خو د فتنو را څخه نه وو　　په فتنو د تورو سترګو مفتون چا کړم
رحمان هیڅ له خپله ځانه خبر نه یم　　چه دا هسي رنګ زبون و محزون چا کړم

زه له دې دنیا له تلوني په شتاب یم　　لکه پاڼه د خزان پښه په رکاب یم
که هزار آبادي کړمه په جهان کښې　　غرض دا چه نهایت خانه خراب یم
که مي اصل د حیاتو له اوبو دي　　بیا خو دا چه د اوبو په سر حباب یم
دا جهان قصاب خانه کړه خداي و ما ته　　پابسته ولاړ به غولي د قصاب یم
چه د خداي له معرفته خبر نه شم　　معلومیږي چه یا دیو یم یا دواب یم
که صورت مي د سړي دي زه ئې څه کړم　　په معنیٰ کښې د چارپایو په حساب یم
لکه بت چه په رڼو سترګو اوده وي　　هسي زه په بیداري کښې ویږي خواب یم
په طاعت په عبادت مي زړه یخ نه کړ　　همیشه د معصیت په اور کباب یم
سر د خداي و عبات ته اینبوي نشم　　مدام ډوب د ګناهونو په دریاب یم
چه و خپلو ګناهونو ته نظر کړم　　سزاوار د هر عذاب د هر عتاب یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه څوك چه په خره سور وي مخ ئې تور وي   زه هم هسي تر څښتن پوري بې آب یم
غزا وشوه که گفتار کوم په ژبه   زه رحمان چه کردار نه لرم کذاب یم

په یوه غمزه د سترگو ئې فنا شوم   سر تر پایه بې بنیاده بې بقا شوم
ما د یار له غمه دم وهلي نه دي   که مي دم وهلي نه دي هم رسوا شوم
ښه چه تن مي توي تومنه شه په عشق کښي   هاله څاڅکي د شبنم وم اوس دریا شوم
زه د یار و مخ ته گورم یار و ما ته   چه داخل په تماشا شوم تماشا شوم
په هجران کښي که گدا وم کند په غاړه   په وصال کښې ئې بادشاه د امرا شوم
بادشاهي د گدایانو په دعا شي   زه رحمان ځکه بادشاه یم چه گدا شوم

تر هغه حده په هورته بد سړی شوم   چه د درست جهان په سترگو کښي اغزی شوم
دنیا واړه خپله زیست و روزگار کاندي   خو یو زه په دغه بار کښي کوږ لرگی شوم
تمامي جهان لمن را څخه نغاړي   سپین زړوکي مي اغوستي تور کودی شوم
هیڅ حاجت د هنر نشته و نصیب ته   غزا وشوه که مهمند یا داودزی شوم
د نوح زوي هم د نیك نیکه نمسی و   گڼه زه هم د یو نیك نیکه نمسی شوم
کل وسواس له احتیاطه پیدا کیږي   زه له ډیري هوښیاري نه لیونی شوم
اوس عطا د آدمیت را باندي وشوه   چه رحمان د هغه یار د کوڅې سپی شوم

د هجران له ډیره غمه ولي نه مرم   له دې هسي رنگ ماتمه ولي نه مرم
چه یو یار له بله یاره جدا کیږي   د دې دهر له ستمه ولي نه مرم
چه په هر سحر ځما په ژړا خاندي   له دې هسي صبحدم ولي نه مرم
یار چه یار په سترگو نه ویني خو مرگ دي   ترو زه بې له خپل صنمه ولي نه مرم
چه په لږه گرمۍ شا کاندي و گل ته   له دې بې وفا شبنمه ولي نه مرم
چه د مرگ خواري په خوا لرې رحمانه   لا پخوا تر دغه دمه ولي نه مرم

که مي ونماځي ساقي په یوه جام   تر دا هور ته به نور څه وي احترام
ښه دي ما لره دا فیض د شرابو   چه پرې ووینځم دا د لق ازرق فام
مي خواري که په عالم کښي بد نامي ده   ما تر پښو دي لاندي کړي ننگ و نام

(c) ketabton.com: The Digital Library

په میزان کښې یو سر لعل بل سر کاڼي مساوي ده عاشقي په خاص و عام
عاشقان د سپین رخسار د تورو زلفو څه پروا لري د کفر د اسلام
په مجنون باندي قلم راغلي نه دي که حلال ئې په مخ ورشي که حرام
حلال عشق دي په رحمان باندي راغلي په حلالو کښې مدام وي احترام

و محمود وته نظر کوه مدام چه غلام کړ خپلي میني د غلام
د نیکانو مدعا خو نیك عمل وي ساعت نه گوري که صبح وي که شام
چه د زړه حضور ئې نه وي په نمانځه کښې پکار نه دي مقتدي وي که امام
چه مجنون غوندي په مینه کښې صادق وي رحمان وایم په هغه باندي سلام
هم نغمې کاندي هم رقص کا هم خاندي د رحمان په شعر ترکي د باگرام

زه د یار په درد و غم کښې شادمان یم لکه گل د پریشانۍ په وقت خندان یم
ته ځما و بې کسۍ ته نظر مه کړه خداي ساتلي لکه گنج په بیابان یم
لکه ونه د ځنگل په میوه پوره په ویرانه ویرانۍ کښې آبادان یم
یو ویښته مي د صورت بې عشقه نه دي څوکیدار په هر نفس د خپل کاروان یم
د وصال مرغه د اوښو دانو راکړ لکه لعل و در په غاړه د خوبان یم
د کاملي عقیدې له برکته د دونهي په غاړه ناست شاه جهان یم
روښنائي مي په طلب کښې شوه حاصله شپه و ورځ لکه آفتاب په لار روان یم
چه صفت د تورو زلفو د آشنا کړم پلي سر په لویه لار د هندوستان یم
بې مینه مي هیڅ حال د صورت نشته لکه بې مال و متاعه تش دکان یم
د هوس بلبل ویسا را باندي نه کا د افلاس په کبل ډکي د خزان یم
دلبرانو وته خاك تر تلي لاندي د دې نور جهان په سر لکه آسمان یم
چه د یار په دیدن سر و مال ښندمه خلقو واورئ زه هغه عبدالرحمن یم
په هر دم کښې نوې نوې تماشا کړم زه رحمان د خداي وکړو وته حیران یم

په ښه خوي له بد خواهانو بې پروا یم په نرمۍ لکه اوبه د اور سزا یم
و هر چا ته په خپل شکل څرگندیږم آئینه غوندي بې رویه بې ریا یم

(c) ketabton.com: The Digital Library

قناعت مي تر خرقې لاندي اطلس دي   پټ د درست جهان بادشاه ظاهر گدا يم
د غنچې په څير په سل ژبو خاموش يم   لکه بوي هسي په پټه خوله گويا يم
په ژړا مي د خپل يار ديدن حاصل کړ   د شبنم په څير له گل سره يکتا ينم
هم په دا سپينو جامو معلوميږم   لکه ابر هم گوهر يم هم دريا يم
دراز عمر مي حاصل شه له راستيه   لکه سرو مدام سبز و تازه پايم
که چا لار د عاشقي ده ورکه کړې   زه رحمان د گمرهانو رهنما يم

که هزار ځله نزدې د زړه په ياد يم   زه چه يار په سترگو وينم نا ښاد يم
که يار سل ځله وعدې د وصال وکا   زه له ډيري تلوسې بې اعتقاد يم
په جفا و په وفا ئې لارغه نه شي   پر حذر د ناز پرور په کړي داد يم
د بې نيازو په نياز څه اميد د کړو دي   زه پرون سلطان خسرو وم نن فرهاد يم
که د يار له لاسه اور را باندي بل وي   لکه شمع مستقيم په خپل استاد يم
بې مينه قراري را باندي زوك دي   شپه او ورځ په حرکت کښي لکه باد يم
که همه عمر مي يار په غيږ کښي ناست وي   زه له غمه به د هجر په فرياد يم
يو زمان مي د زړه مراد مونډلي نه دي   پيدا کړي خداي په اصل کښي نا مراد يم
د وصال په يوه کال مگر بر پاي شم   د هفتې په هجر هسي بې بنياد يم
چه ئې نوره نتيجه نشته بې غمه   حق حيران د عاشقۍ په دهه داد يم
په وصال کښي مي د هجر طمع نه وه   اوس حيران مستحير په دا فساد يم
بې له عشقه چه مي پيري شه د پوزي   گڼه نور له جملگي قيده آزاد يم
که مي پيري که مي پلوري چاره نشته   زه رحمان د ښايسته و خانه زار يم

زه د يار په درد و غم کښي غرقاب خوښ يم   په دا اورکښي بې طاقت و بې تاب خوښ يم
که ډوبيږم په اوبو که په اور سوزم   د سرو شونډو په آتش و په آب خوښ يم
چه د يار د خط و خال نښي په کښې وي   زوړند سر په مطالع د کتاب خوښ يم
تر دا پوچه گفتگو چه ئې زه اورم   په نغمه په ترانه د رباب خوښ يم
د ريا تر ناقبوله عبادته   د ساقي په ميو مست و خراب خوښ يم
چه نه علم نه تسبيح نه تلاوت وي   له دې هسي بيدارۍ زه په خواب خوښ يم
د طوبي د وني سوري مي خوښ نه دي   ستا د مخ په لنبو سوي کباب خوښ يم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خاموشي که هر څو لویه مرتبه ده   زه له یار سره په سوال و جواب خوښ یم
د یار ډېري غمخوارۍ یم عاجز کړي   رحمان ځکه په خوردن د شراب خوښ یم

صبح و شام مي لاس نیولي دي دعا کړم   خواست له خدایه ستا د مهر و د دفا کړم
هیڅ دروغ رښتیا مي نه زده که باور کړې   ستا دپاره هم دروغ و هم رښتیا کړم
واړه نه یې خندول که ژړول کړې   زه پخپله نه خندا کړم نه ژړا کړم
که ته نه یې باري وایه راته څوك دي   زه دا هسي لیوني و مجنون چا کړم
خوب خندا دبیلتانه په زمکه نشته   څه آرام به په دا دشت کربلا کړم
هره ورځ چه مي تیرېږي ستا په غم کښې   زه په هره ورځ پوهېږم چه غزا کړم
یو ویښته مي د صورت کوږ شوي نه دي   هسي رنگ دي پټ پنهم په زړه ادا کړم
زړه که یو وي ما خو تا له دي درکړي   مگر نورو لره نور زړونه پیدا کړم
چه مي واغوست سر و پاي د عاشقۍ   زه رحمان دې سروپا بې سروپا کړم

دا ستا درد به په هزار درمان ور نه کړم   دانسته به دغه سود په زیان ور نه کړم
که څوك را کاندي دنیا و عقبیٰ دواړه   عاشقي به دي په این و آن ور نه کړم
که مي چري لاس د ستا په وسه بر شي   دا نعمت به د جنت په خوان ور نه کړم
څو مي تیغ په پهلو نه دي لگیدلي   ستا پهلو به و رقیب آسان ور نه کړم
څو و نه وینمه ستا سترگې که خداي کا   عزرائیل لره به همره ځان ور نه کړم
معشوقه د عاشقانو دین ایمان دي   زه به چا لره خپل دین ایمان ور نه کړم
ستا تر زلفو پورې نوري زلفي څه دي   په خاشاك به د چمن ریحان ور نه کړم
په رحمان د ستا د لبو مي حرام دي   څو د خپلو وینو جام تاوان ور نه کړم

دا یو څه رنگه ژوندون دي نه پوهېږم   خواب و خیال دي که افسون دي نه پوهېږم
جام د میو چه د ځان په وینو مومم   ترو زلال که جگر خون دي نه پوهېږم
د پتنگ او د بلبل تر میان حیران یم   مخ دي اور دي که گلگون دي نه پوهېږم
په شانه سره دي تار د زلفو بیل شه   که غوڅ شوي مي نارون دي نه پوهېږم
عشق به هسي رنگ مقام باندي قائم کړم   چه وصال دي که بیلتون دي نه پوهېږم
د خپل زړه و علامت وته حیران یم   چه موسیٰ دي که قارون دي نه پوهېږم
د رحمان چهره ئې زیړه تر زعفران کړه   خداي زده عشق دي که طاعون دي نه پوهېږم

(c) ketabton.com: The Digital Library

بيا دي نوي شراب څښلي دي پوهيږم | په رخسار دي گل کرلي دي پوهيږم
که هزار ځله لاس سره کړې په نکريزو | تا ځما په وينو وللي دي پوهيږم
معرکه ځما د مراد نه ده نور څه ده | رقيبان چه تا بللي دي پوهيږم
څه حاجت دي چه دي خط په ملا لولم | چه ځما په باب دي کښلي دي پوهيږم
ته خپل جور و جفا څه وايې و ما ته | ما همه واړه ليدلي دي پوهيږم
چه رقيب او تا غوږونه و بله وروړه | ما هغه ساعت ژړلي دي پوهيږم
رقيبان ځکه تيري په رحمان کاندي | چه تا خوا پوري نيولي دي پوهيږم

په ليمه کښې مې مدام | عکس گرزي د گلفام
توري سترگې مې گلگون شوې | په آرزو د گل اندام
بې د سترگو له خونابه | نه باده لرم نه جام
په طلب د دلارام کښې | ما و نه ليده آرام
زنخدان ئې خداي کوهي کړ | وښوئيږم په هر گام
که ئې خال د مخ غلام دي | زه غلام يم د غلام
که په عشق کښې ناکام ډير وي | دا ناکام دي ځما کام
خوښ يم زه په عاشقۍ کښې | که نيک نام يم که بد نام
په يارۍ کښې مې قبول دي | ملامت د خاص و عام
د دعا په عوض غواړم | د خپل يار د خولې دشنام
تر ښکنځلو به ئې ځار کړم | دغه خپل دعا سلام
تلخ گفتار ئې راته خوښ دي | تر کشمش و تر بادام
هم هغه مې مسيحا دي | چه ئې را کاندي سلام
مخ د يار ماه تمام دي | رحمان وليده تمام

څو په صبر په جفا د يار کوم | څو به موم د نمر و مخ ته گرزوم
عاشقي او صبوري سره دروغ دي | زه دا لافي په دروغ څه رنگ وهم
ته و ما ته نصيحت مه کړه ناصحه | زه دا خپل تخم خپل ځان لره کرم
ما خو زده چه مينه اور ده خداي مين کړم | دانسته خپسر وا ورته اچوم
سررشته مي خداي د يار په لاس کښي ورکړم | په هر لور چه مي را کاږي پسي ځم

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آشنا د میني لاس ځما گریوان دي   زه په دا کار کښي هیڅ عذر نلرم
عاشقانو باندي حق د معشوقو دي   حق به ولي په باطله بدلوم
ما چه فرض په خپل ځان کړه د یار مینه   ترو له فرضو غاړه څه رنگ غړوم
دا څه ژوند دي چه یار نه وینم په سترگو   زه رحمان په جهان سترگي غړوم

چه له مرگه بې پروا یې په هر دم   دغه هسي غم دي هیر دي په کوم غم
نور همه واړه غمونه به دي هیر شي   که یو ځل در باندي راشي دا ماتم
چه زخمي ئې سبا نه مومې په بیعه   مفت مونده شي نن ساعت هغه مرهم
د مرهمو تیاري در لره بویه   چه لا نه یې د اجل په تیغ کړم
چه د تن له سرایه درومې توښه واخله   تر دا سراي په هورته سراي نشته محکم
د دې لاري تله څه هسي آسان نه دي   مشکلات دي په هر دم په هر قدم
که دي ویره شي له ظلمه له ستمه   ته هم مه کړه په هیچا باندي ستم
که امید لرې له رحمه له کرمه   ستا هم بویه په هر چا باندي کرم
له هر چا سره چه کړې هغه نه مومې   د هیڅ تخم میوه نه درومي برهم
اجر واړه د عمل په اندازه وي   دغه دواړه سره یو دي هم درهم
اوس د ستا رضا نیکي کړې که بدي کړې   نیك و بد دي دواړه کښوي شي په قلم
خداي د رزق په زیرمه مه هیروه کلك شه   تر سړي د سړي رزق دي مقدم
که گڼې چه په حرص سره څه زیات شي   زیات به نه شي د یوې ستني تر سپم
که هزار رنگه تالاش و تردد کړې   د قسمت شوي به نه کړې زیات و کم
ډیر هوا و حرص مه کوه خداي یاد کړه   دي کافي دي د عرب و د عجم
په تا فرض عبادت د خپل څښتن دي   نه لښکري خزانې نې ملک و حشم
ټوك روټۍ یوه شړۍ در لره بس ده   نور همه واړه اسراف دي مسلم
له خوراکه غرض قوت لا یموت دي   نه چه غوښي غوړي وریجي یا غنم
له پوشاکه غرض خپسر پټول دي   نه اطلس و سقلات تاج و علم
که حرص در باندي زور شي مرگ ور یاد کړه   دا علاج دي دغه رنځ لرم محکم
د لحد د تاریکۍ علاج به څه کړې   چه ته دلته کښي ویریږي په تورتم
غفلت هیڅ مناسب نه دي د سپین بریریو   خوب روانه دي په وقت د صبحدم
مار چه سوړي لره ورشي گوره سم شي   ته د گور په غاړه راغلې نه شوې سم

(c) ketabton.com: The Digital Library

خم قامت د دنيا کار کړې عمر واړه   او په دوه رکعته نفلو نه شوې خم
ځان په خوا تر هغه وژاړه که مرد يې   چه په تا باندي ژړا کا نور عالم
نور عالم چه په تا ژاړي انصاف وکړه   بې انصافه ته په څه يې خوښ خورم
که زه نه وايم ته خود سترګي روښې کړه   کور دي خور شه ته چارپا يې که آدم
اې رحمانه لکه ته چه په خداي ګرم يې   بل به نه وي په جهان کښي هسي ګرم

که په سر د هغه يار له لاسه سنګ خورم   خداي دي نه کا چه به بله خوا ته څنګ خورم
عاشقي او ننګ و نام دي سره لري   څو به عمر واړه غم د نام و ننګ خورم
خداي و ما وته شيرين کړه تر شکرو   که د يار له لاسه غشي د خدنګ خورم
د آشنا د بيلتانه په کار و بار کښي   هميشه په تندي توره د فرنګ خورم
نوکري د معشوقو کوم په عشق کښي   مهينه د بهلول نه د اورنګ خورم
شين لوګي مي په سر چتر دونهه تخت دي   ګرد غبار د خپل دولت لکه ملنګ خورم
هم په دا چه له خودۍ شمه بې خوري   د هجران په غم کښي لپي لپي بنګ خورم
لکه څوک چه نعمتونه د دنيا خوري   زه د يار د کوڅې خاوري په دا رنګ خورم
واړه زهر شي ځما تر ستوني درومي   بې له ياره که همه لا چي لونګ خورم
زه رحمان به څو ژوندی په دنيا پايم   چه په بلو لنبو څرخ لکه پتنګ خورم

(c) ketabton.com: The Digital Library

ن

هسي تيز درومي دوران — گويا برق دي درخشان
د آسيا په څير گردش کا — په زمين باندي آسمان
ککرۍ دي د سړيو — چه ووړيږي تر دا ميان
پيدا کيږي فنا کيږي — نه ئې حد شته نه پايان
نه ئې حد و نه پايان شته — نه ئې سر شته په سامان
ځني ډول وهي ښادي کا — ځني ويرکا د خپل ځان
ځني شمع غوندي ژاړي — ځني گل غوندي خندان
که يې گورې يو گلزار دي — که ئې گورې يو بيابان
يوه هسي تماشا ده — چه ئې هيڅ نشته بيان
کيفيت ئې مونده نه شي — په دليل و په برهان
چه ئې کومه خوا رفتن دي — يا ئې چرته دي مکان
خداي خبر دي په دا علم — هيڅ خبر نه دي رحمان

ډير ياران وو د گل خان و جمال خان — پکار نه شه يو په وقت د زارستان
د همه واړو يارنو مخ دي تور شي — که به څوك و بله ياري کا په دا شان
چه يو يار په سوري پروت وي بل په اورکښي — و هغو ته به څوك څه وائي ياران
هيڅ تعريف مي په دا ژبه وايه نه شي — صد رحمت شه په يارۍ د گل خان
تر دا پورته د يارۍ شرطونه څه وي — چه په اور کښي دواړه وسوزي يکسان
چه له آله له اولاده سره وسول — خداي دي نه کا څوك دا هسي مظلومان
چه په اور کښي يو د بل دپاره سوزي — ما ليدلي نه وو هسي مخلصان
څه رنگ شوخ و هغه اور و هغه خلق — چه ئې مړ نه کړ د اوښو په باران
الغياث دي الغياث دي الغياث دي — چه انسان کا هسي ظلم په انسان
د نمرود چاري مي وليدې په سترگو — چه ئې اچول و اور ته نبيان
هم دې زمکي هم آسمان ته تعجب کړم — چه نه زمکه په نارو شوه نه آسمان
هم دې لويو لويو غرونو ته حيران يم — چه ونه لوښته له ويخه سر غلطان
له دې خپله سپيه نفسه مي زړه بد شه — چه اوبه څکي يا خواړه خوري په جهان
عالم وايي چه قيامت به په جمعه وي — وليد ما په يکشنبه په دا دوران

(c) ketabton.com: The Digital Library

هزار حیف دي چه دا هسي رنگه چاري   واقع کیږي د دنیا په سود و زیان
په عیسیٰ و په دجال کښي گناه نشته   دا مکرونه دي د نفس و د شیطان
عزیزان ئې ځپله ووژل پخپله   دا همه واړه تقدیر دي د سجان
هسي نه چه دا ئې وکړه نور به نه کړي   چه ئې زړه شي هغه کاندي بادشاهان
شاه عالم اعظم وگوره چه ئې سخا کړ   په خونونو واړه ملك د هندوستان
و دارا و اورنگ زیب وته حیران شم   چه ئې څه چاري واقع شولې تر میان
د حسن حسین غزا دي څوك په زړه کا   چه همه واړه په تیغ شو شهیدان
د دوي غوښي اوښو وینو رغړولې   بې حسابه هسي خلق شه طوفان
هر چه اهل د دنیا دي حال ئې دا دي   که سړی دي که پیری دي که حیوان
آدم زاد په زمکه یو بل سره وژني   په دریاب کښي وبله غوښي خوري ماهیان
لکه غوښي چه ماهیان خوري په دریاب کښي   په هوا کښي هم دغه کاندي مرغان
خزنده و پرنده دي د دې دهر   همه واړه یو تر بل مشت و گریبان
مرداري د دې دنیا خو هم دغه ده   ځکه بیرته ځني گرزي درویشان
مکاري د زمانې څه همره نه ده   چه رحمان ئې چا ته وکاندي بیان

دنیا دار د دنیا کار کا زه د دین   خوانین ځما په ملك دي خوشه چین
هیڅ کم نه دي تر سپین مخ د دلبرانو   نلکه ښه دي ځما شعر نمکین
مراد له تورو سپیونو واړه دلبري ده   موقوف نه دي دغه کار په تور و سپین
مرتبه د سلیمان چه چا له ورشي   هیڅ پوره نیمگړي نه دي پر نگین
چه رنگین رنگین مضمون پرې ښکلي نه وي   څه پکار دي د بیاض ورق رنگین
خوند په خوله دي نه په څکه نه په خواړه دي   آب و خور که د چا تلخ وي که شیرین
غرض خوب دي که په خس وي که په خاوره   څه حاجت دي په بستر و په بالین
مصریۍ توره هم په بد غلاف کښي زنگ شي   خداي څوك مه کړه د بدانو همنشین
څه عجب که په ورځ مهر په شپه ماه شي   د رحمان آشنا چنان دي هم چنین

چرته د یار شونډي چرته غم د دل و جان   چرته کتي لال و چرته لعل د بدخشان
پاك ومنزه دي عشق د نفس له خاصیه   چرته چاه د گیډي چرته چاه د زنخدان
لږ تفاوت نه دي د رندۍ د زاهدۍ   چرته زلمي جونه چرته کونډي یتیمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

واړه بې وقوف دي چه څوك دين په دنيا پلوري | چرته پنځه ورځې چرته عمر جاودان
ځار شه د هوا و حرص خيال تر قناعت | چرته ملك د مصر چرته ده د غلامان
نه شي د خانانو د ملنگو سره كلي | چرته عزيز خان چرته ملنگ عبدالرحمن

كه پښوا تر آشنايۍ وي بيلتون | ما به نه وُ له چا كړي پيوستون
چه مي يار په سترگو وليد ما گمان كړ | چه هم دا ساعت مي بيا مودنده ژوندون
په نيمگړي داد خبر د فلك نه وم | چه به بيا شي په ستنه را څخه ستون
نن ساعت چه له دې حاله خبردار شوم | سكه تر نن ورځې بهتره وه پرون
هر زحمت چه په ما راشي شكرانه كړم | عاشقۍ تر هسي حده كړم زبون
اوس كه لاس زه و بله مړم هيڅ سود نه كا | هغه چاره چه له لاسه شوه بيرون
لكه نمر په څلورم آسمان ځليږي | محبت ئې له حجابه كړم بيرون
چا چه ننبه له ښه مخه را كوله | اوس دي سور په نيلي گرزي د گردون
په دا هسي حال كښي څه رنگ صبوري شي | چه دښمن دي كامراني كا ته محزون
كه په صبر سره تور كاڼي لعل كيږي | لعل ئې مه كړه په دا هسي جگر خون
د دنيا هوس په ما باندي حرام شه | د هوسۍ هسي كړم شپه په ميږتون
دريغه يو ځله هغه ځما په حال شوي | چه و ما ته لولوي صبر و سكون
و رحمان ته ځان هغه گړۍ آسمان شي | چه د ستا په غم كښي ناست وي سر نگون

كه ترې ولوښته شاهان و سلطانان | هيڅ نيمگړي په چا نه شه دا جهان
كه هزار هزار فنا شي په يو دم كښي | بيا پيدا شي په يو دم كښي هزاران
د رفتن د آمدن حساب ئې نشته | لكه بحر چه بهيږي بې پايان
يو د بل په غم نه نرم وي نه گرم | هم د هغه زده چه ور ئې شي په ځان
پيغمبر غوندي صاحب تر دنيا تير شه | دا دنيا ويرانه نه شوه په هجران
چه دا هسي عالم لاندي شه تر خاورو | د چا ياد دي ما و تا غوندي سگان
كه غلبيل كړم د تمامي دنيا خاوري | بيا به نه مومم دارا و شاه جهان
بوي د نام و نشان ئې پاتي نه شه | چه دعوی ئې كړه د نام و د نشان
كه دروغ وايم ته ورشه نظر وكړه | د خپل پلار و د نيكه په گورستان
چه ئې ته په دواړو سترگو ښكلولې | گوره څه شوې هغه خولې هغه لبان

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه مدام ئې په قربان قربان بللې اوس دې غبر در باندې وکا چه قربان
د رحمان و سوزان شعر ته حیران یم چه ئې اور بل شوي نه دي په دیوان

فراموش مي کړ د ستا په مینه ځان ځان لا څه دي بلکه عمر جاودان
لکه زه چه ستا د در په خاورو خوښ یم همره عیش و طرب نه لري شاهان
لکه زه چه ستا د غم پنډونه اخلم همره پنډ اخیستي نه شي پهلوان
هسي بې سر و سامان یم ستا په عشق کښې چه آکاه نه یم په سر و په سامان
هسي بې شرابو مست یم ستا په مینه چه خبر نه یم له زمکې له آسمان
دا به څه رنګ شي چه ته د کال وعده کړې په ما نه تیریږي بې تا یو زمان
تمامي عمر د ستا په طلب ورک یم لټوم دې په هر ښهر په بیابان
که له دره ئې شړې که ئې پریږدې ته ډیر مین دي ستا په مخ عبدالرحمٰن

ته چه هسي ګاه یې ترش ګاه یې خندان له عاشق سره کینه کړې که احسان
له احواله دې چا نه زده چه به څکړې کله جور کله لطف کړې عیان
رنځ راحت د عاشقانو واړه ته یې دا دروغ دي چه وصال دي یا هجران
هغه شونډې چه خورې دې تر شکرو له ښکنځلو ئې عار نه کا عاشقان
رجوعات د ښایسته و چا ته نه وي هر ګز نه وي سرکوزي د سروشان
دغه هسي رنګ ښایست لکه چه ستا دي نشته دا رنګه ښایست د هیڅ انسان
کست تر هسي حده ولي کړې ګل رخه چه له ډیره نازه وژنې عاشقان
و هر چا وته چه ستا قوت رسیږي هلته نه رسي قوت د درست جهان
ستا له جوره زهره نه لري چه آه کا که کشور د عاشقانو شي ویران
خوار حیران لکه عاشق دي ستا له دره خداي دي هیڅوک هسي نه کا خوار حیران
لکه ډیر وایي د وصل راحتونه دغه هسي د فرقت دي سخت زندان
د رخسار نښې دي واړه د خورشید دي چه ئې درست جهان له نوره دي روښان
له هوسه دي هر ګل کره خندا شوه چه ئې ولید ستا د حسن ګلستان
کله وي چه نصیحت کاندي عاشق ته که له حسنه دي آګاه شي زاهدان
رنګ روي دې لري رنګ د سرو ګلونو توري څښې دي ښاخونه د ریحان
سیاهي د نوي خط دي هسي زیب کا لکه ښکلي واړه توري د قرآن
و کوهي ته چه لغزش کاکل خطر وي کل خیرت دي کوهي ستا د زنخدان

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د درو تجلي ده ډیره ډیره   در تاریك شي چه ظاهر شي ستا دندان
ته سلطان د ښایسته و یې دلبره   دا نور واړه ښایسته دي نوکران
که دا نور ښایسته ستوري ویل کیږي   ته خو رشید غوندي صورت لرې روښان
له هر چا چه اوریده شي دغه وایي   چه ښایست دي زړه نه لري نقصان
در و لعل شو ویل د رحمان ځکه   چه د ستا د لعلو شونډو شه ګویان

څو به شمیرم زه غمونه د هجران   همره ډیر دي لکه ریګ د بیابان
د سړي د دښمنۍ طاقت مي نه وه   خداي را پیښه دښمني کړه د اسمان
لکه څوك چه د اوښ بار په میږي کیږدي   هسې زه یم په خپل غم پوري ناتوان
لکه اور د بیلتانه چه په ما اوري   چا لیدلي کنه اور دي په دا شان
د یار غم به مي هغه سړي په شمار کړي   چه شمیرلي ئې ویښته وي د خپل ځان
که څوك وایي حال دي څه دي په هجران کښي   په خاطر دي تصور کړي دوزخیان
نا قرار روح مي د یار په هوا والوت   تش صورت مي په ځاي پاتي شه حیران
د یار دم مي زړه په غټو سترګو یووړ   لکه بت چه په دیوال کښي شي حیران
ما وې زړه د مومن عرش دي خبر نه وم   چه به عشق ځما دا عرش کاندي ویران
عاشقۍ ئې تر هغه حده بې هوښ کړم   چه نه هوښ لرم نه سر و نه سامان
لور په لور ئې د تهمت په غونډو ویشت شم   ملامت را باندي وایي درست جهان
چه دا حال ورباندي نه وي ورغلي   په ویل به څه ګروهیږي د رحمان

ورکه عاشقي شه هم ئې نوم هم ئې نشان   زه ئې هسې خوار کړم لکه خاك د بیابان
زه د عشق په کار کښي تیر تر سره هم له مال یم   دریغه که په سر مي دا مشکل کا خداي آسان
کښیوتم د عشق په آدم خورو ګردابونه   نه په وړاندي تلي شم نه په بیرته ګریزان
رنځ د عاشقۍ چه زه ظاهر کړم و طبیب ته   هیڅ ویلي نه شي طبیبان و حکیمان
راشه عاشقي مه کړه رحمانه او که نه وي   تل په اور به ناست ئې که پادشاه ئې د جهان

خــــان ســـــلـــطـــــان د دې جـــهـــــان   آخـــــر درومـــــي خـــــوار حـــــیـــــران
د قـــضـــا پـــــه ځـــیـــل تـــړلـــي   پـــــه مـــشـــال د بـــنـــدیـــوان
شـــیـــریـــن ځـــان ور څـــخـــه درومـــي   نـــه ئـــې زور شـــي نـــه ئـــې تـــوان
کـــه ښـــنـــدي مـــال و مـــلـــك واړه   هـــیـــڅ رنـــګ نـــه مـــومـــي امـــان

(c) ketabton.com: The Digital Library

نه ئې مل نه ئې حامي وي　　درد ئې ورشي په خپل ځان
در مانده وته ولاړ وي　　وزیران و وکیلان
هیڅ دارو کولی نشي　　کوز کوزگوري حکیمان
بادشاهي ئې پاتې کیږي　　زړه ئې چوي په ډېر ارمان
چه ئې روح له تنه بیل شي　　نور پرې ژاړی فرزندان
یو ساعت وربانـدي ژاړي　　آخر صبر کړي خواران
بیا ئې غسل لره واخلي　　په تخته باندي عریان
په جامو ئې خوشحالیږي　　مرده شو او غسالان
چه له قبره ئې بازگشت شي　　مال ئې یوسي وارثان
په مسند ئې دعوي کاندي　　هم دوستان هم دښمنان
سهیلي ئې تالا کاندي　　هغه خپل مصاحبان
نام نشان ئې هسي ورك شي　　لکه عین بې نشان
نه ئې نقش پاتې کیږي　　نه ئې اسم په جهان
دا دنیا آب روان ده　　نه شي نقش په آب روان
که هزار رنگ آبادي کا　　نهایت خانه ویران
لکه باد هسي به تیر شي　　هغه دور هغه دوران
دا بیان دور و دراز دي　　کوته قطع کړم رحمان

(c) ketabton.com: The Digital Library

و

که نظر کا ځوک په کار د درويشانو | خود به ويني وقار د درويشانو
په دغه لاري به ورشي خداي رسول ته | که ځوک يون کاندي په لار د درويشانو
هر گفتار به ئې د خداي په در قبول وي | چه قبول ئې کړ گفتار د درويشانو
هسي گرم بازار بل په جهان نشته | لکه گرم دي بازار د درويشانو
په يوه قدم تر عرشه پوري رسي | ما ليدلي دي رفتار د درويشانو
همره خلق ئې زيارت کا پس له مرگه | چه بازار وي په مزار د درويشانو
پادشاهان د دې دنيا واړه پراته دي | لکه خاوري په دربار د درويشانو
هر بهار لره خزان په جهان شته دي | خزان نه لري بهار د درويشانو
د جنت د باغ گلونه به ئې هير شي | که ځوک ويني گلزار د درويشانو
چه دنيا ئې کړه د خداي د پاره ترکه | صد رحمت شه په روزگار د درويشانو
د قارون و حال ته گوره حال ئې څه شه | راشه مه کوه انکار د درويشانو
په هر چا چه د عضب لنده کا ښخه | خطا نه درومی گذار د درويشانو
درست ديوان د رحمان ځار تر دا غزل شه | چه بيان ئې کړ کردار د درويشانو

اوښي نه لري حساب ځما د سترگو | بې حسابه شه سيلاب ځما د سترگو
سياهي مي همه واړه سفيدي شوه | هسي پريولی شي کتاب ځما د سترگو
که مي سره دي که مي سپين دي که مي تور دي | اوښو يووړ هر اسباب ځما د سترگو
چه رخسار د هغه يار را څخه پټ شي | حبطه شي آب و تاب ځما د سترگو
چه گداز ئې په دا گرمو اوښو نه شه | مگر گاڼي دي حباب ځما د سترگو
چه مي نقش په زړه سرې شونډې د يار شوې | کان د لعلو شه گرداب ځما د سترگو
که نور خلق د آفتاب په روڼا زيست کا | مخ د ترکو دي آفتاب ځما د سترگو
ما ئې خيال لره ابلق د سترگو زين کړ | قدم نه ږدي په رکاب ځما د سترگو
لکه تښتي وحشيان له مردمانو | هسي وتښتيده خواب ځما د سترگو
ما رحمان چه سترگې روڼې په خپل يار کړې | اوس محال دي اجتناب ځما د سترگو

(c) ketabton.com: The Digital Library

هيځوك مه شه گرفتار د تورو زلفو | مه اسير شه په كفار د تور زلفو
هم په شان د تورو زلفو به پريشان وي | هر چه كاندی انتظار د تورو زلفو
د محشر عالم به كله په قرار وي | څوك به څه غواړي قرار د تورو زلفو
څو ئې صبح د قيامت دميده نه شي | ورځ به نه شي شب تار د تورو زلفو
مگر شمع د سپين مخ شي باندی بله | گنه نشته نور انوار د تورو زلفو
تار په تار كا د عاشق د خاطر خونه | چه حلقه شي تار په تار د تورو زلفو
چه تمام جهان ئې نښتي دي په دم كښي | څوك به څه كاندي انكار د تورو زلفو
زه له كوم يوه كمنده سر وكاږم | كمندونه دي هزار د تورو زلفو
په تندی د محتسب كا درّه ما ته | چه پرې راشی درّه دار د تورو زلفو
همره زړونه ئې پيلي په هر تار دي | چه تسبيح كړ خداي زنار د تورو زلفو
ملك د هند و د حبش ئې واړه زير كړ | چه پيدا شه شهريار د تورو زلفو
ښامارانو غوندي گرزي په گنجونو | نشي هيڅ په زړه كښي ډار د تورو زلفو
كه به بل مار چيچل په لاسو يا په پښو كا | په زړه خوله لگوي مار د تورو زلفو
د رحمان تر قلم مښك و عنبر اوري | چه آغاز ئې كړ اشعار د تورو زلفو

كه هر څو په صحرا سر شوم هم په كليو | بيا مي نه موند هيڅ خبر د هغه تلليو
خداي زده كومه خوا ته لاړل حال ئې څه شه | خبر نه يم د گړنگ له پريوتليو
له دې غمه مي زړه چوي كه څوك خبر وي | لږ په ما هم خبر وكړئ خداي ساتليو
پس له دې به چرته درومي ځاي مو كوم دي | راته وائي د دنيا په سرای راغليو
گوندی ستاسو په مخ زه پسنديده شم | لاس د خداي ورته ونسی پسندليو
خبر نه يم چه په باب مي كښلی څه دي | زه رحمان په انديشه يم له دې ښكليو

تور ليمه مي د فراق په ژړا سپين شو | دوباره د زړه په وينو كښي رنگين شو
ما وې زه به لا ديدن كړم د يارانو | خبر نه وم چه ياران په كوچ تعيين شو
چا پتنگ غوندي ځان واچاوه و اور ته | څوك ژوندي لكه بلبل په آتشين شو
د مرده ؤ ته د مرگ خوارئ شوې پيښي | او ژوندی په زندگئ كښي اندوهگين شو
د قضا سپاهيانو هسي لاس په تاخت كړ | چه پايمال هزار خسرو هزار شيرين شو
چه قدم ئې په آسمان ايښود له نازه | هغه هسی ناز پرور زير زمين شو

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه مدام ئې د سنجاب د پاسه خوب کړ   اوس په زمکه بې بستر و بې بالين شو
د رحمان خاطر به ولې پريشان نه وي   چه پريشان ور څخه جمع همنشين شو

تا چه رنګ و ميو ورکړ د لبانو   اور دي پوري کړ په کور د مي خورانو
چه دي جوړه کړه لنده د کږو وروځو   خو به ښکار کړې په حرم د غزالانو
چه دي اسم د زنځير په زلفو کښيښود   معطر دي کړ دماغ د ديوانګانو
په رخسار چه دي د خط غبار خرګند شه   سر بلنده شوه فرقه د خاکسارانو
کاږه غشي واړه بيرته ځي له ننبي   زه آزار کړم ستا ګږو ګږو مژګانو
چه ځما د يار تر مينځه جدايي کا   کاڼي پريوتي په خونه د بدانو
که مي چري خواست د خداي په در قبليږي   سوال به زه د عمر کړم د مهوشانو
سور پيزوان دي په سرو شونډو هسي زيب کا   لکه جيم په قلم ښکلي کاتبانو
د سرو ټيك دي شهزاده په جبين پروت دي   شينکی خال دي محاصل په بنديوانو
دواړه ليچي دي وکښلی مصریٔ توري   در پوهيږم سر به پريکړي د خوارانو
ستا له غمه په ځان زړه د رحمان سوزي   لکه شمع په زيارت د شهيدانو

چه کوټلي دي په تيغ ستا د چشمانو   سر حلقه دي د جمله ؤ شهيدانو
ستا وصال د سر پريکړيو دي دلبره   ژوندی نه مومي جنت بې مردګانو
د پيری سوری عاقل لره ضرر دي   دا مقام دي د سر تور د ديوانګانو
په سرپوښ محل کښي نور د آفتاب نه وي   دا دولت دي نازل شوي په ډاګيانو
هم په دا ځما له سترګو ويني څاځي   چه دي نقش په کښي رنګ دي د لبانو
مشکين خال دي په سرو لبو هسي زيب کا   لکه مهر په مخزن د در مرجانو
ما سوی له ياره هر چه دي رحمانه   واړه کفر دي په دين د عاشقانو

هر ساعت ځما د غوږ په تاوولو   د فلك لاسونه شنه شو تر څنګلو
همره غم د بيلتانه را باندي راغي   چه حساب ئې نه په خوله شي نه په کښلو
هغه سترګي چه نرګس و هم بادام دي   تيرې توري دي ځما په قتلولو
هغه شونډي چه شيريني دي تر قندو   ما هيڅ فيض ځني بيا نه موند بې ښکنځلو
دا کاږه کاږه باڼه او کږې وروځي   نور څه نه کا بې کږو کږو وهلو
په شپه نوکی د عاشق په وينو سرې کا   سبا پوري کا نکريزي په منګلو

(c) ketabton.com: The Digital Library

دا ځما د قاتل لاس دي نه پوهيږم که تر باغ وتلي ښاخ دي د سرو گلو
دريغه مرگ ئې په دنيا کښې نيمه خوا شوي ښايسته عنچې ئې پرې يستې د گلو
هسي بند شه په کمند د تورو زلفو چه حيران يم د رحمان په خلاصولو

(c) ketabton.com: The Digital Library

۵

د دلبرو په درگاه   نه حرمت لرم نه جاه
غوڅوي مي د زړه ولى   د چشمانو په نگاه
همره قدر مي هم نشته   لکه قدر د گياه
هيڅ خبر له ځانه نه يم   چه ئې څه لرم گناه
يو نظر را باندى نه کا   از براى عندالله
که له غمه ئې سر پټ کړم   بل سر نه لرم پناه
د رحمان په څير دى نه شى   حال احوال د چا تباه

چه ئې وليده ستا حسن بې حسابه   له دې قصده تاو پيدا شه له آفتابه
په آرزو دي د نرکس سترگي څلور شوې   غنچه سره د زړه په وينو شوه غرقابه
ستا په غم مي سترغلي سرې سرې ناغې شوې   يا خيمې دي سياه پوشى سره طنابه
که دي زلفي په مخ پيچ و تاب شوې ښائي   ويښته څه طاقت لري د اور له تابه
زه چه خداي د ستا د غم سره آشنا کړم   خوشحالي مي نور نايابه شوه نايابه
سترغلي مي د فراق په ژړا سره شول   د سبزې اثر ئي پاڅيده له آبه
ماه خورشيد دي په ښايست پوري شرميږي   ځکه مخ فنا کوي تر کوه قابه
زه دې پيژنم په اصل کښي خاکي يې   ځان به څو ځنډې په گوته له ترابه
څو دي خيال د آشنا گرزي په ليمه کښي   خبر زده کړه ته د اوښو له سيلابه
د رحمان به بخت هاله له خوبه ويښ شي   که ته سترگي ورته پورته کړې له خوابه

ته شها يې شکر لبه   گل رخساره سيم غبغبه
په نادرو کښي نادره   په عجبو کښي عجبه
په جمله ؤ معشوقو کښي   بوالعجب يې منتخبه
بې زيوره ښايسته يې   بې ترتيبه مرتبه
دغه داد د الهى دي   بې تالاشه بې طلبه
آب حيات چه حيات موند بيا   ستا د شونډو له سببه
مخ دي سپين تر سپين سبا دي   زلفي توري تر تور شبه
ستا د مخ عرق دانه ؤ   زينت رانيوله کوکبه

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ښایست مخي دي نشته — تر مشرقه تر مغربه
د وصال مونده دي گران دي — مگر فضل شي له ربه
چه د رب فضل پرې وشي — هغه خلاص شي له غضبه
دا دولت د خداي په داد دي — مونده نه شي له نسبه
عشق څه هسي علم نه دي — چه حاصل شي له مکتبه
مکتب حال د مذهب وايي — عشق سوی دي له مذهبه
د عاشق مذهب هم دا دي — چه دم نه وي بې مطلبه
ستا د حسن په صفت کښې — رحمان گنگ شه له ادبه

په هر زړه چه د یار مینه شي غالبه — بله مینه ئې هیڅ نه وي مناسبه
نوری واړه مرتبې به روته هیڅ شي — که خبر شي څوك له هسو مراتبه
لیاقت ئې هر وگړي څخه نشته — عاشقي یوه پایه ده عجائبه
د طلب له کوتاهۍ نه ویره وکړه — که هر څو دي لار کوتاهه ده طالبه
عشق څرگند خزانه ده خوار هغه شه — چه څرگنده خزانه شوه ترې غائبه
غوره خط د مهرویانو تر خط نشته — که هزار رنگ کتابونه کړې کاتبه
هیڅ ئې مه پوښته له فرضو له واجبو — په هغو چه عاشقي کړه خداي واجبه
عاشقان تر سرو و ماله یار ته تیر دي — خداي دي دا طایفه نه کاندي کاذبه
زه رحمان د خپل صاحب په رضا زیست کړم — څه پکار دي دا بنده بې خپل صاحبه

ورځ دي تیره په شومي کړه شپه له خوابه — خداي به کله یادوې خانه خرابه
په شتاب شتاب دي تله دي که پوهیږې — غافل مه شه د دې عمر له شتابه
دلته دم و قدم دواړه په حساب دي — پل غلط د لاري مه ږده بې حسابه
راستولي خداي حساب دي په کتاب کښې — خبر زده کړه له حسابه له کتابه
ته و خپلو نیکو بد وته نظر کړه — چه بدي دي څو تیري کړي له ثوابه
په هغه جهان به څنگه ځواب وکړې — چه پدې جهان عاجز یې له ځوابه
عاقبت به تورو خاورو لره درومې — ځان به څو څنډې په گوتو له ترابه
د کاغذ په کښتۍ سیل به کړې تر کومه — دا کښتۍ به دي مرگي کاندي غرقابه
چه آفتاب یوه نیزه شي بیا به څه کړې — اوس چه سوري له ور تښتې له آفتابه
په آزار د چا راضي مه شه رحمانه — که خلاصي په قیامت غواړې له عذابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په ورځ ناست ئي بې مطلبه   په شپه خوب کړې بې ادبه
لاس دي وخاته له دواړو   هم له روزه هم له شبه
نه دلې شوې نه هروې شوې   تر مينځ ډوب شوې مذبذبه
عبادت دي په ريا شه   په مذهب کښي بد مذهبه
مدام بند يې په سبب کښي   بې خبر له مسببه
واړه تښې شلونبې شازې   خبر نه شوې له مطلبه
ته اوده وربانددي سور يې   آس دي يون کا بې جلبه
تن دي تش په وره وسه   آس دي داغ کړ بې منصبه
د راکب چه واك پردی شي   سود ئي څه وي له مرکبه
له ژونديو سره ناست يې   له مرده ؤ مرکبه
هلک لوي شوې په اوبو کښي   اوبه نه پيژنې کبه
لکه کانړي يا کودري   په درياب کښي تشنه لبه
نا آگاه ځان آکاه بولې   دا خبره ده عجبه
مراد له زهده معرفت دي   نه تش ځان وژل اقربه
د رحمان شراب له عشقه   نه انگور نه له عنبه

تا چه په دا تورو سترگو وکاته و ما ته   زړه دي ځما تور کړ له دې نوره مخلوقاته
ما خو چه ته وليدې هغه ساعت مي ووې   نوره به مي مينه د زړه نه شي له تا ماته
شيخ و زاهدان چه نصيحت وايي و ما ته   نه دي خبر شوی ستا د مخ له محسنا ته
څه شوه که زه انگشت نما شوم ستا په مينه   لا تر ما نه خوښ يې و قاضی ته هم ملا ته
مرم په دا چه ما له تا جار باسي هغه خلق   بيا دي په ديدن تر ما وړنبي در زغلي خوا ته
زه رحمان چه يار ووينم وايم خدانه خير کړې   گڼه ښاپيری ده د بنی آدم له ذاته

که د عقل څه اثر لرې و سر ته   لاس په سر مه شه د هر گيدي و در ته
په نظر د هغو خاوري سره زر کيږي   هر چه نه لري نظر و سيم و زر ته
بې منته جام د زهرو خښبلي ښه دي   نه هغه چه منت بار شي و کوثر ته
د يوسف له جاله زده کړه دغه پسه   وايه حال د زمانې و برادر ته
دې فلك و چا ته هيڅ بخښلي نه دي   چه ئي نه دي راپيرو دي ځيني بيرته
د خروار دعوه ئي وگڼه ممکنه   که رتۍ يا جو دانه به ئي وي درته

(c) ketabton.com: The Digital Library

که له خدایه دي خلقو وته مخ شي   له فردوسه به دي مخ شي و سقر ته
همیشه به در په در ګرزي رټلي   د استوګنې ځاي به بیا مومي چرته
د دې سست بدن منت په رحمان باندي   چه له خپله دره تلي نه شي بل درته

چه نظر کړم د خوبانو و رخسار ته   آئینه غوندي حیران شم و دې کار ته
له دهشته ئې ربار پوښتیدی نه شم   خداي زده څه به ئې ویلي وي ربار ته
خلوتیان لکه برده په کښې خرڅیږي   غبږ ئې نه خیژي د حسن و بازار ته
ته چه ما پوښتې د یار له حقیقته   څوک د یار خبري کاندي و اغیار ته
درد و غم د عاشقۍ څه همره نه دي   چه ئې عقل د چا رسي و مقدار ته
زه و یار چه خپل غمونه سره شمار کړو   یار و ما ته حیرانیږي زه و یار ته
رحمان هسي وزګار چري دي له عشقه   چه غوږ ونیسي ناصح غوندي وزګار ته

ما د دهر غم وهلي دي په لته   د پیالې د صراحی له برکته
که اوبه دي د حیاتو په تور تم کښې   ساده رویو و ما راکړې بې ظلمته
هغه یار چه و ما جام د میو راکړ   د دښنو ویني مي وڅښې بې شدته
بې خودۍ ئې د دنیا له غمه خلاص کړم   لا مي بیا مونده بیرون له شش جهته
د دښمن په دښمنۍ می خندا کیږي   لکه شمع د مقراض له خصومته
بې خیري مي کل په خیر ده شمیرلې   د زمری په خوله کښې ناست یم فراغته
مړ بهتر دي تر هغه چه څوک بې پت وي   په یارۍ کښې دي خداي نه کا بې پته
داستۍ چه په اور سوزي مراد یې دا دي   زه په اور کښې سوې ښه یم نه بې پته
خداي هاله د سړي یاد شي چه درد مند شي   کمه نه ده دردمندي تر عبادته
زه رحمان په سل حلقو د زلفو بند یم   لا د پاسه سور پیزوان شه بله نته

ستا په مخ کښې چه حساب د جمال نشته   ځکه ما څخه د صبر مجال نشته
ته د سر و د مال ویره په ما مه کړه   ویره ما څخه د سر و د مال نشته
زه په دا سبب له ویري سره ریږدم   چه ستا ویره کښې ثواب دي وبال نشته
که وعده د یوې چاري یو ساعت کړې   د هغې چاري امید مي په کال نشته
د شهید و حال ته ګوره حال ئې څه دي   بې تا هسي ځما حال دي بل حال نشته
روشنائي مي د چشمانو ستا دیدن دي   په دا کور کښې بل څراغ و مشال نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

په جویبار ځما د سترګو سرو ته یې   په دا نهر باندی بل څه نهال نشته
مخ دي بې خط و بې خاله هسي زیب کا   چه ئې هیڅ حاجت په خط و په حال نشته
مخامخ که راته وګورې دلبره   په کاته کښې دي ثواب دي وبال نشته
د آفتاب په مخ کښې هره ورځ زوال دي   ستا د حسن په آفتاب کښې زوال نشته
ستا په یادو کښې رحمان هسي مشغول دي   چه په زړه کښې ئې هیڅ غم د وصال نشته

مخ ته دي نمر وایم زلفي تار تار نشته   سرو که ستا قد بولم د سرو یون رفتار نشته
هر څوك چه د ستا و آتشین رخسار ته ګل وایی   پوچ وایی د اور په مخ کښې وقر د ګلزار نشته
زلفي دي ناحقه خلق بولي په سنبل ضمه   ولي چه له مښکو سره هیڅ د ګیاه کار نشته
ما چه غږ په غوږ و ستا د در د سپیو واورید   هسي رنګ بلبله په چمن کښې په ګفتار نشته
ستا دیدن هغه کا چه ئې سر په تنه پاس نه وي   ولي چه د سر د ښښتن جور وته لار نشته
یار به د رقیب په لوري خداي نه کا رحمانه سم   ولي چه د سپیو فرشتو سره څه کار نشته

تا خو زده ځما د زړه له احتیاجه   نور می څه پوښتې چه څه غواړې محتاجه
د طالب د مطلوب راز به ما در وښود   که ته نه وې خبر دار له دې رواجه
یار که یار ته حال په خوله نه وایي څه شو   و حکیم ته پټ څرګند وي له مزاجه
که ځما له حاله ما پوښتې حال دا دي   چه بې تا مي ورځ تیاره ده شب داجه
آشنائي به ما په کوم قوت کوله   که خبر وي ستا د هجر له تاراجه
که په سولو کښې یو خواست د چا قبلیږی   خداي دي هیڅوك رنځور نه کا بې علاجه
په رحمان بلا پسې که زهریږي   ته مشغول اوسې له خپله تخت و تاجه

چه خبر شوم د ساقی د جام له راحه   لکه مړي ملاقي شوم له ارواحه
زه چه زلفي د یار ووینم په خوب کښې   په شپه مښك راباندي تر صباحه
سبا زیري د وصال په مهجور کاندی   د هیواد خبر موندي شي له سیاحه
که روا کا خون خوردن د عاشقانو   څوك وتی شي د خوبانو له صلاحه
هر ساقي چه جام د عشق لري په لاس کښې   دا پیاله ئې په مستانو ده مباحه
مخ که بې مینې څوك ستایي ستایه نشي   د ممدوح له قدره چا زده بې مداحه
د دنیا ناوې په عقد کښې دین غواړي   ای رحمانه ځان ئې ژغوره له نکاحه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ولي تللي يې له ما مدامم په څه؟ ترهيدلی يې هر صبح و شام په څه؟
زه هر صبح و شام دعا کوم و تا ته ته و ما ته کوې دشنام په څه؟
هميشه لکه وحشي په وحشت گرزې يو ساعت را سره نه يې رام په څه؟
هميشه را څخه درومې په وړاندې لکه عمر بيرته ته ږدې گام په څه؟
راته وايه زه به هم هغه کومه غمازانو ته بخښې انعام په څه؟
لږ پرهيز کړه له رقيبه خداي د پاره گډوې سره حلال حرام په څه؟
رحمان ستا په مخ بې څنو هم مين دي بيهوده دي ورته کيښود دام په څه؟

ولي نه گورې و ما ته سم په څه؟ زياتوې د غمزده ؤ غم په څه؟
ستا په غم کښې چه ما ويني عالم ژاړي ژړوې را سره نور عالم په څه؟
په مطلب دي د سرو شونډو نه پوهيږم چه مې ويني د زړه څښې هر دم په څه؟
ستمگار چه ستم کا بهانه کانديې ته په ما باندې کوې ستم په څه؟
مه کړه خداي چه څوك بې ياره خوښ خورم وي زه به اوسم بې تا خوښ خورم په څه؟
و دې خپلو برندو سترگو ته دي وايه چه ورژني مې قلم قلم په څه؟
لږ ئې وپوښته چه حال دي د زړه څه دي د رحمان له سترگو څاخي نم په څه؟
رحمان خود پخپله گرم يم چه مين شوم ولي نور عالم مي بولي گرم په څه؟

که څه وايم له هجرانه وايم څه؟ له دې درده بې درامنه وايم څه؟
توان د دم وهلو نه لرم و يار ته چه توان نه لرم بې توانه وايم څه؟
چه ئې ووينم له ځانه خبر نه يم چه خبر نه يم له ځانه وايم څه؟
د خپل زړه له حاله هيڅ را ويل نه شي له بې نامه بې نشانه وايم څه؟
د عشق راز چه هيچا نه دي بيان کړي ترو به زه له بې بيانه وايم څه؟
د خپل يار له غمه درست په وينو ډوب يم له دې هسې رنگ طوفانه وايم څه؟
زه چه پروت يم د هجران په تناره کښې د وصال له گلستانه وايم څه؟
سر و مال د سړي لوټ کړي زړه ئې يوسي له دې هسې دل ستانه وايم څه؟
زاغان بولي بلبلان شړي له باغه د دې دهر له باغبانه وايم څه؟
هر چه وايم تر همه واړو بهتر دي زه رحمان به له جانانه وايم څه؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

څه شوکه خاموش یم ستا د عشق له آه سرده   ستا ځما له مینی خلقه واړه خبر ده
هیڅوك دي په خوله د عاشقیٔ لافه و نه کا   کله هم پټیږي وچي شونډي گونه درده
اهل د دنیا واړه نامرد دي رنگ ئې ورك شه   خداي دي ملامت د هیچا نه کا له مامرده
کله بې دردانو لره زړه د چا ور درومی   زه به صدقه کړم سل بې درد تر اهل درده
بې د ستا د عشق د شهیدانو له خاکدانه   کله زرغونیږي سره لاله له هره گرده
یو خوشحال یوکم سل خپك نور په طبیعت کښې   ځار شه د رحمان سره بني له یوه فرده

که ځما مینه په تا ده خطا نه ده   که بې تا ده ناروا ده روا نه ده
څوك چه بې د ستا له مخه بل ته گوري   آئینه ئې نا صفا ده صفا نه ده
هر عاشق چه پخپل یار پسي ژړا کا   دا ژړا واړه خندا ده ژړا نه ده
د دنیا په تماشا چه څوك نازیږي   خو هم نن ئې تماشا ده سبا نه ده
که ته سل ځله له ما سره جفا کړې   ستا جفا واړه وفا ده جفا نه ده
هغه تیر شو چه مي مینه په غلا غلا کړه   اوس په درست جهان رسوا ده په غلا نه ده
معشقوقه که د خپل سر په بها مومی   و رحمان وته ویړیا ده بها نه ده

له اغیار سره خندا څه پکار نه ده   له اغیار سره سودا څه پکار نه ده
سل یاریٔ د یوه یار د پاره کیږي   آشنائې د هر آشنا څه پکار نه ده
هر بلبل به دي ثنا کا که ته گل شې   په خپل ځان خپله ثنا څه پکار نه ده
عشق د بوي په څیر په پټه خوله څرگندوی   په دا چارو کښې غوغا څه پکار نه ده
د عشق درد واړه عاشق لره راحت دي   د دې هسي رنځ دوا څه پکار نه ده
بد له بدو سره بویه نیك له نیکو   د جفا په ځاي وفا څه پکار نه ده
عاشقي حرص و هوا دي سره لري   د بیمار په ځان هوا څه پکار نه ده
عاشقي یو نادر کار دي په جهان کښې   ولې بې خدایه سودا څه پکار نه ده
که ئې کړم هم ئې هیڅ نه گڼم سوگند دي   وابستگي د دې دنیا څه پکار نه ده
د دنیا مینه بې کاره اوریدي شي   چه مي ولیده رښتایا څه پکار نه ده
که رحمان په جهان ډیر پایم دلبره   زندگي ځما بې تا څه پکار نه ده

گوره بیا به څوك ادا کا په زړه غونډه   چه دا هسي مسته درومي مخ بر بنډه
ته چه گل د آشنائی له باغه غواړې   خبر زده کړه د هجران له خارو خنډه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما رستم د زمانې ولید په سترګو   چه د یار له جوره ژاړي لکه کونډه
طالبان که مرور دي هم پخلا دي   بې مطلوبه به د چا نه رسي دا هنډه
د عاشق د لاغرۍ سبب هم دا دي   چه فرقه د معشوقو شوه په زړه ټنډه
زه به حوري د جنت بې یاره څه کړم   خداي دي سرو د چا نه کاندي ارهنډه
سخت ساعت د بیلتانه به مي هیر نه شي   که را ډکه شي د تور لحد ګور هنډه
زه رحمان د هغه حسن ثنا خوان یم   چه جرګه د عاشقانو وي پرې پنډه

ستا په عشق کښې هسي خلاص یم له شعوره   چه یوه خبره نه لرم منظوره
طبیبان وایي چه صبر دي دارو دي   خداي څمونږ فرقه پیدا کړه نا صبوره
توري هر چري تړلي په دښمن شي   یاره ستا سترګي دوستان وژني په توره
معشوقې د زمانې شوې سره ټولي   د زړه خونه مي ئې ولوټله چوره
زه تنها په ضرور نه یم ستا له غمه   پیدا شوې عاشقي ده له ضروره
هري شپې لره ورځ شته ده په دنیا کښې   څما عمر جدایي کړ بې له نوره
مهرویان وفا له هیچا سره نه کا   دا خبره په عالم کښې ده مشهوره
له حیرته واړه ګوتي په غاښ نسي   په هجران کښې چه خبر شي له مهجوره
د رقیب له ندو سترګو دي څان ژغوري   هر عاشق چه بهره مند شي له حضوره
همره توان و توفیق نه ګنم په بخت کښې   چه تایب کا ما له فسق و فجوره
په نظر د مدعیانو تور کودی وي   که ئې کښینوم د کټ د پاسه حوره
د رحمان د سترګو نم به هاله وچ شي   که وچ شوي د چا نم وي له ناسوره

زه عار نه لرم په عشق کښې له پیغوره   بې پروا یم د ستې په څیر له اوره
ړدی په خوله د سمندر مهر د مومو   چه څوك ما منع کوي د عشق له شوره
بې هجرانه څما بله خواري نشته   ولي نشته تر دا بله خواري نوره
لکه ته چه خداي هر ګوره ښائسته کړې   زه ئې هم هسي بې صبره کړم هر ګوره
چه په تور و سپین مي اړوي دا څوك دي   که ته نه یې په مخ سپینه په زړه توره
د رقیب له بده خویه به څه وایم   لا چه یار ور سره مل شي هاله ګوره
چه ئې پور د مرګ تر پوره پوري هیڅ دي   هئ توبه د بیلتانه له بده پوره
عاشقي سړی مجنون کاندي رحمانه   کنه څوك په هوښیارۍ ور وزي له کوره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چه جور و جفا بیا مونده له یاره		د وفا طمع به څه کړم له اغیاره
له دښنو به د ښادئ طمع څوك كا		چه د دوست له لاسه غم شي ورد و ځاره
دا گله هم ډیره ډیره له هغو شي		هر چه طمع ترې د ښو کیږي بسیاره
دل آزار که دل آزار کا مانه نه شي		حیف خو دا دي چه دلدار شي دل آزاره
طالبان خو تر مطلوبه پوري پره دي		خداي دي تا بې وفا نه کا وفاداره
که له ډیري حیا نه گورې و چا ته		څو خو مخ کړه د رحمان د زړه دپاره

نه رسیږي ستا و حسن وته حوره		څه به رسي و میرمن وته مزدوره
ستا تر قده تر قامته نه رسیږي		که نښتر که سپاري وي که کجوره
تر قامت پوري دي سرو ده سر کوزې		تر رخسار پوري دي شمعه ده بې نوره
هر سړي چه دي و حسن ته نظر كا		ښاپیرئ ئې په نظر وي نا منظوره
چه تا مي د خپلو شونډو ور په خوله کړه		طایفه دي د صوفیانو کړه مخموره
اوس ته وایه چه په څه رنگ دي وستایم		زه خو ستا په مینه لاړم له شعوره
دا جذبه د عاشقئ نه ده نور څه ده		گڼه کله څوك وتي شي له دستوره
اوس به زه د شب خیزئ څه منت وکړم		چه چهره دي کړه په خوب کښي را حضوره
چه په ننگ و په ناموس تر لوره کم وي		صدقه شه نا قابله زوی تر لوره
ننگیالي تربرونه ښه وي او که نه وي		ننگیالئ ترله هم ښه ده له تربوره
خوب روئي بې دلبرئ څه په کار نه ده		لکه ونه بې میوې په پاڼو گوره
که د غلوزي لباس وکا غزا وشوه		شهد نه دي چا موندلي له زنبوره
په رحمان د ښایسته ؤ قدر ډیر دي		د طبیب له قدره چا زده بې رنځوره

چه په وقت د ځکندن وکاږې ږیره		ترو نن ولي هسي رنگ یې بې تدبیره
هر سړي چه کانده غم په مخ کښي ویني		له هغه غمه لا نن گرزي دلگیره
چه سبا ارمانوې پند د پیرانو		ولي نن د پیر طلب نه کړې بې پیره
د یار یاد نه دي ځاي څه رنگ په زړه نسي		یاد د غیر چه لري نه کړې له ضمیره
چه د ټوك په طلب گرزې خداي دي هیر دي		فقیري دا هسي چري وي فقیره
دغه غم دي خداي بدل کا په شادئ		زهیر مه شې په آشنا پسي زهیره
هر سړي د هغه مخ په روڼا گرزي		چه ئې خونه د خاطر وي پرې منیره
همیشه پراته په اور و په اوبو وی		عاشقان د لعللو لبو له تاثیره

(c) ketabton.com: The Digital Library

که هر څو ښایسته ډیر دي په جهان کښي   و هر چا ته خپل آشانا دي بې نظیره
زه رحمان د آزادۍ په طلب گرزم   باري نه د تورو زلفو له زنځیره

وقت د نو بهار دي زه جدا له خپله یاره   دریغه دریغه چه بې یاره ځې بهاره
اور د خوړو زړونو چه د غره په سر بلیږي   شنې لوخړي خیژي له نښترو له چناره
دا څه عاجزي ده چه زه کښم په کاغذ باندي   راشه وویریږه د عاشقو له آزاره
دا څه اوښي نه دي چه بهیږي له چشمانو   ویني دي بهیږي د زړګوټي له پرهاره
رنځ مي هسي سخت دي هر زمان په ما زیاتیږي   راشه اې طبیبه ګوندي مرم د رب دپاره
غرونه دي نړیږي چه په حال څما خبریږي   سیند د اوښو درومي چه راغلي له کهساره
نور څه نه دي واړه دا نارې د بیلتانه دي   راشه که ئې اوري د رباب له هره تاره
زه یو خوار و زار یمه رحمان په عاشقي کښي   خپل دي که پردي دي راته نه ګوري له عاره

خود به وران شې د دنیا بازاره تاړه   هر ساعت د بیلتانه په تاخت لتاړه
لا غنچې په باغ کښي سترګي سپړ دي نه وي   باد خزان ئې د زړه مینه کړه ویجاړه
هسي باد پرې د فنا لوري والوت   د لاله قوله ئې پریسته له ناړه
څه بزرګي به ئې د باز و د هماي وي   زباني ذکر که سل رنګ کا خراړه
که سل زر کاله پرې تیر شي په اوبو کښي   په نرمۍ به نرمه نه شي وچه تراړه
تر دا هسي عمره نه عمر بهتر دي   هر چه حال ئې ځانکندن شي عمر واړه
تروله خلاصه بندي ښه یې اې رحمانه   چه د یار د زلفو ځیل دي شي په غاړه

کله په نمر سوزې کله ریږدې په ساړه   کله مرې له لوري کله مرې په ډیر خواړه
واړه په غوغا دي چه راغلي په دنیا دي   نه ئې هغه وړي په قرار دي نه ماړه
کله لاس په سر و بل ته کیږدي توضع کړي   کله وبله کیږدي لاس په توره په چاړه
خاوري د آدم چه کړې خمیر فرشتګانو   درست ئې په غمونو په دردونو ولاړه
څه شو که څوک نن ساعت وهل کا یا تړل کا   پیښ به په هغه شي چه واهه شي هم تاړه
ښائي که څوک پس له مرګه خاندي په لحد کښي   هر چا چه په دا ژوندون کښي خپسر وژاړه
ویني واړه تلوني هیڅوک نه دي پاتي شوي   یون دي په دا لاري هم د ځوان هم د زاړه
زلفي د دلدار دي چه هر څوک ئې طلبګار دي   لوي دي که هلك دي که عټان دي که واړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

سخ د هغه چا دي چه په درکښي ئې قبول شي   زار د هغه چا چه ئې له دره وشاړه
ما عبدالرحمن غوندي سلام کړ ورته سلو   خداي خبر چه کوم يو هغي ترکي ولاړه

چه غرقاب شي تور مژګان په غم د زړه   نور خراب شي خان و مان په غم د زړه
عبث وايې غم د زړه و بلهوس ته   څه پوهيږي هلکان په غم د زړه
په بل مخ باندي سوا د يار له مخه   ما تړلي دي چشمان محکم د زړه
چه ئې عرش و کرسي لاندي تر قدم دي   بالا تر دې هسي شان قدم د زړه
د خليل تر کعبې دا کعبه ده لويه   که آباد کا څوک ويران حرم د زړه
که نور خلق قدمونه ږدي په زمکه   ما دي ايښي په آسمان قدم د زړه
دا مکان چه د اسمان زمکي تر ميان دي   يو خلوت دي د امکان سلم د زړه
زه مرهم د زړه له چا غواړم بې ربه   چه کړي نه شي طبيبان مرهم د زړه
صورتي همدمان ډير دي په دنيا کښي   ولي نه مومي رحمان همدم د زړه

ساقي پورته شه د ميو جام تيار کړه   عمر هيڅ معطلي نه کاندي تلوار کړه
هر دم تيغ د ستا څما په ګلو ګرزي   هر نفس د خپل نفس له تيغه ډار کړه
تر خودئ په هورته بله بلا نشته   خاد مي د بيخودانو په دلبار کړه
دا پنځه ورځي ژوندون چه غنيمت دي   شکرانه په دا نعمت د کردګار کړه
که غمخوار غواړې په غم و په اندوه کښي   ښيښه ډکه د شرابو اختيار کړه
څو دي دوه سترګي غړيږي په جهان کښي   ننداره په هر ساعت د خپل نګار کړه
هغه څوک دي چه تهمت پرې وايه نشي   غوږ په هيچا باندي مه باسه خپل کار کړه
مدعي چه په خوله ورشي هغه وايي   ګوش و هوش د محبانو په ګفتار کړه
بې وفا دي د دې دهر ياران واړه   چه دي پس له مرګه يار شي هغه يار کړه
رحمان وايي د دنيا چاري فاني دي   البته په نا خبرو اعتبار کړه

باړه وتړه هاله کښت و زراعت کړه   تقویٰ دار شه هاله طمع د جنت کړه
عاقلان په وړاندي ځي په ورستو ګوري   په دنيا کښي سر انجام د آخرت کړه
سم د لاسه کار هر ګوره ډير مشکل دي   څو لا نه يې غريب زيرمه د غربت کړه
چه نور خلق ملامت در باندي وايي   لا پخوا تر خلقو خپل ځان ملامت کړه
چه عقبیٰ ته د دنيا په اجر مومې   خو هم دا عمارت هلته عمارت کړه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځو به ګورې د قیامت و ورځو شپو ته خو هم دا جهان په ځان باندي قیامت کړه
چه نیکي بدي په تله کښي تلل شي خود پخپله تله واخله عدالت کړه
که لښکر د حرص هوا درباندي زور شي سر دننه په قلعه د قناعت کړه
دا به نشي چه ستا څټ او د حق مخ وی که حق غواړې ته هم مخ په حقیقت کړه
هغه زړه چه عرش الله دي ګوره کوم دي ځو دي توان شي د جمله زړونو خدمت کړه
وړاندني هم واړه ستا په څیر سړي وو ته هم پاځه د هغو په څیر همت کړه
د دنیا چاري همه واړه فاني دي باري پورته شه یو بل رنګه حکمت کړه
په طبیعت د عاشقانو دارو نه شي درومه بله خوا دارو د خپل زحمت کړه
ځو دي حق موندلي نه دي مه جار ووزه په دا مرسته دا جهان واړه لت پت کړه
اې رحمانه اول ته نصیحت واخله دغه پسه بیا و بل ته نصیحت کړه

چه می مینه خداي په تا باندي پیدا کړه ترکه ما په هغه ورځ خپله رضا کړه
اوس د ستا رضا جفا کړې که وفا کړې ما د ستا جفا قبوله په وفا کړه
ګل په لعلو و په ګوهر کله څوك پیري بې له ما چه تا خندا کړه ما ژړا کړه
بې له ما چه د ستا غم په هوس پیرم کوم وګړی په هوس د غم سودا کړه
دوه یاران به دا رنګ نه وي چا لیدلي چه یوه ورته ښکنځل کړه بل دعا کړه
ما و درست جهان ته شا و تا ته مخ کړ تا و درست جهان ته مخ و ما ته شا کړه
ډیر هندکی په جهان ګرزی د چا یاد دي عشق عالی پایه د هیر او د رانجا کړه
هم په دا ئې تر همه ؤ نام بلند شه چه قبوله غندلیب د ګل جفا کړه
نا آشنا د بیلتانه له غمه څه زده خداي دغه خواري په بحره د آشنا کړه
عاشقان د یار تر سپیو هم ځاریږي ګنه ما د رقیبانو څه پروا کړه
زه رحمان چه ستا د حسن ثنا خوان یم ستا له رویه درست جهان ځما ثنا کړه

نه یم خوښ د سرو ګلونو په سایا زه خوښ یم ستا د مخ په اور باندی جلیا زه
په اور سوي ښهر وران وي څه حکمت دي سوي ستا د مخ په اور یمه بسیا زه
خپلوم به دي په هر رنګ چه خپلیږې که دي مومم په دروغ که په رښتیا زه
نن راغلي په جهان یې که دیدن کړې نه به ته په دنیا راشې نه به بیا زه
دا اوږدې وعدې چه ته کوې صنمه کاشکی بیا مومم فرصت په دا دنیا زه
چه له ډیري حیا نه ګورې و چا ته غوښ کړم غوښ کړم د ستا ډیري حیا زه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه له غمه له اندوه دي مړ نه یم   سنگ آهن یم آدم نه یمه گویا زه
که جوړه تلي څوك و قبرو ته دریغه   ژاړم دا چه یا به ته نه یې او یا زه
همیهشه د خپلو اوښو له سیلابه   سرگردان یم تر فلك و تر آسیا زه
که څوك قیاس څما د ډیرو اوښو وکا   هسي گرزم لکه خس پاس په دریا زه
زه رحمان د یار ثنا کولی نه شم   کاشکي مه وي په جهان کښي څه گویا زه

اي څما د زړه آرامه راشه راشه   سر و قده گل اندامه راشه راشه
چه همه واړه خوبان دي مقتدیان دي   د همه واړو امامه راشه راشه
بې تا نشته هیڅ حرمت د عاشقانو   د مشتاقو احترامه راشه راشه
خداي زده بیا به هسی وقت وي او که نه وي   زه ویریږم له ایامه راشه راشه
نن هنگام دي که وفا کړې که جفا کړې   چاري نه شي بې هنگامه راشه راشه
دا جهان د مسافرو رباط دي   تله دي تله دي له دې گرامه راشه راشه
پري رویه سنبل مویه ملك خویه   عنبر بویه لاله فامه راشه راشه
شپه لا پریږده روڼا ورځ را باندي شپه شوه   د رحمان ماه تمامه راشه راشه

بیا می زړه د تورو زلفو مسخر شه   چپ و راست می د حبشو تور لښکر شه
هر طرف مي د دعا غشی گذار کړل   ولي یو هم هسي نه وُ چه کارگر شه
و هر لور ته چه غوږ باسمه غوغا ده   یا ناري د بیلتانه دي یا محشر شه
واعظان خو وعظ کاندي باري څه کا   چه د عشق په لیونیو ئې گذر شه
چه پدر غوندي ئې ما ته نصیحت کړ   په دیدن د ستا هغه څما پسر شه
ستا په درکښي چه پراته دي نیکبختان دي   چه د ستا له دره ووت در بدر شه
د عشق زخم به څوك څه گنډي رحمانه   چه گنډون ئې په پرهر باندي پرهر شه

په دوران می هسي رنگ دلبر پیدا شه   گویا بل د نمر د پاسه نمر پیدا شه
یا طالع د زمانې یا څما بخت دي   چه دا هسي رنگ شیرین بشر پیدا شه
چه قاصد د ورك یوسف زیري پرې وکړ   د یعقوب د سترگو بیا نظر پیدا شه
عشق دي دا که یو فساد دي نه پوهیږم   په جهان کښي چه دا شور و شر پیدا شه
دریغه نخل د عشق مه وي زرغون شوي   چه له ښاخه ئې د غم ثمر پیدا شه
ملائك د عشق له غمه خبر نه دي   خو هم ما لره دا سخت سفر پیدا شه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو د ترکو بې نیازي بل عاشقی شوه پـه پرهر باندي مي بل پرهر پیدا شه
بیا به روغ د عاشقۍ له رنځه نه شي پـه هر تن کښي چه دغه اثر پیدا شه
د نا اهل زوي په پلار په څه ښادي کا چه له پشته ئې لئیم پسر پیدا شه
چه هنر عیب کوي عیب هنر کا د رحمان پـه دور دا هنر پیدا شه

هیڅ می نه زده نه پوهیږم دا څه پیر شه چه دلدار مي د اغیار په شکل څیر شه
زمانه مي د رقیب له لاسه وژني چه مي سپی ګانړه هغه را باندي شیر شه
د هجران غمونو هسي په عذاب کړم هغه عیب چه مي لږ ګانړه اوس ډیر شه
چه په تیغ مي لوبي کړې سزا مي دا وه ښه چه غوږ مي زړه د ترکو په شمشیر شه
تیر ساعت به د هیچا په لاس کښیوزي اوس به څه وایم و چا وته چه تیر شه
چه مي نوشه د هجران پیاله کړه تلخه د وصال دولت مي کل زهر و ګنډ هیر شه
چه ئې نه په وفا یادنه په جفا وي سکه رحمان د هغه یار له دله هیر شه

چه نصیب ئې سینه چاکه زړه افګار شه جرس څکه په فریاد و په چغار شه
چه ندا د عاشقۍ په عاشق وشوه د غفلت له خوبه پاڅیده بیدار شه
عبادت د ریا کار څه پکار نه دي لکه غوك هسي په بحر کښي مردار شه
د جاهل زهد په زهد حساب نه دي لکه مال په خمرو خرڅ د خمر خوار شه
مشقت د نادانانو واړه پوچ دي لکه بې بارانه ابر تش غبار شه
علمیت د بې عملو عالمانو لکه ګنج د کتابونو په خره بار شه
چه ئې کاندي و نا اهل و نا قابل ته نصیحت د ناصحانو څه په کار شه
د رحمان کلام په غوږ د بې هنرو لکه در په لاس د طفل هسي خوار شه

که په عقل پسې لاړم پکار نه شه که له بخته مي یاري غوښته یار نه شه
غرونه غرونه خوب په څاڅکي اوبو درومي یار په سیند څما د اوښو بیدار نه شه
معلومیږي چه کم بخت د درست جهان یم چه د درست جهان دلدار مي دلدار شه
ما غندي او رقیب ستائي طالع ګوره چه سړي ورته د سپی په مقدار نه شه
که ئې سل ځله اقرار را سره وکړ دا څما نا قرار زړه په قرار نه شه
ډیر غمونه دي چه ئې وخورمه پخپله په دنیا کښي مي بل هیڅوك غمخوار نه شه

(c) ketabton.com: The Digital Library

که مي سل نصيحتونه ورته وکړه   هغه خداي بې لاري کړي په لار نه شه
سهل کار دي که رحمان په زړه آزار شم   چه خاطر د هغې مستي آزار نه شه

چه له سترگو مي خوناب د زړه عيان شه   له نظره مي هر سنگ در و مرجان شه
خراب زړه مي ژړل د يار له غمه   بيا په اجر د هغې ژړا خندان شه
کمينې له جمله آفتو خلاص کړم   لکه خاوري د دښمنو په چشمان شه
د غصې زهر ئې شهد شول په صبر   د خليل په څير آتش پرې گلسان شه
عشق يو داد دي په عاشق باندي له خدايه   هسې نه چه و هر چا وته عيان شه
چه د يار زلفي رخسار شو په زړه نقش   خپل خلوة مي خراسان و هندوستان شه
د رنځور علاج ترخه ترخه دارو وي   دغه درد دي چه هم درد وهم درمان شه
چه د ستا د خولو بوي ور باندي راغي   د عطار په مخ د اوښو رود روان شه
علامت د استغنا به ئې څرگند وي   هغه څوك چه تير تر ځان و تر جهان شه
د گريبان په چاکول ئې څه لارغه وي   چه ځگر ئې ورښي چاك د گريبان شه
نادانان به د دنيا غمونه کاندي   مرد هغه دي چه په زيرمه د خپل ځان شه
نشانه د نادانۍ به نوره څه وي   چه سرې په خپل کردار باندي پښيمان شه
آدميت څه په دولت نه دي رحمانه   بت که جوړ شه د سرو زرو نه انسان شه

په دنيا کښي له دنيا کوښه کنار شه   سمندر غوندي په اور کښي گلعذار شه
پس له مرگه که ژوند غواړې سر گياه کړه   په پريکړي سر بيا نوي مرغزار شه
دا ترخې اوبه به څه کوې د بحر   خود پخپله د گوهر په څير آبدار شه
بې له خدايه نور د هيچا منت مه کړه   په وچ کانې باندي ونه د کهسار شه
که د ونې په څير گل و ميوه غواړې   ځان په نمر کړه سايبان د هر خاکسار شه
دست په دست که د خپل کار په درستول يې   لا پخوا تر ځان وړنبي د بل په کار شه
که دي ويره شي له خپلي در ماندگۍ   د درماندو دستگيري کړه خبر دار شه
که هوا دي د جنت په خاطر گرزي   خاك نشين په آستانه د هغه يار شه
که په توره تاريکۍ کښي رڼا غواړې   نندارچي د يار د زلفو د رخسار شه
که پکار دي د سرو شونډو شيريني وي   د خپل ځان په وينو سور لکه انار شه
که راضي يې چه دي باغ شي د زړه سبز   په ژړا لکه باران د نوبهار شه
د رحمان په عاشقۍ کښي سترگي وشوې   چه څوك وايې عاشق ړوند دي هغه خوار شه

(c) ketabton.com: The Digital Library

پاڅه یو ځله سیراب د عشق په جام شه   په ساغر د ماه و مهر می آشام شه
له اوله بندګي بیا آزادي وي   که مقصود د آزادۍ لرې غلام شه
د صیاد له وحشتونو خپسر خلاص کړه   لکه مرغ خانګی پخپله رام شه
ژوندی ځان په زمکه خښ کړه لکه تخم   که لویي غواړې د خاورو په مقام شه
درست جهان د کمینۍ په خوي وخوره   لکه زمکه هسي لاندي تر اقدام شه
په نیستۍ کښي د هستۍ مرتبه ګوره   نندارچي په ویرانه کښي د خپل بام شه
و دښمن وته خپل حال پخپله وایه   ځان پخوا تر مرګه ووژنه مدام شه
په مستانو کښي د عقل ښښتن غل دي   که په نورو خلقو خاص یې دلته عام شه
اې رحمانه د بلبلو ژبه زده کړه   دغه پسه په صفت د ګل اندام شه

د دنیا د سود دپاره غمګین مه شه   غم د دین و د ایمان خوره بې دین مه شه
هر ګره ګره کشای لري کم بخته   نا امید له خدایه غوټه جبین مه شه
ډیر خفت دي دارنده چه دانه چین شي   څو دي آب و دانه شته دانه چین مه شه
هر مرغه چه د بل غوښي خوري مردار وي   ځان حلال کړه لکه زاڼه شاهین مه شه
د ذرې په څیر آفتاب په طلب خپل کړه   لکه تیرږه هسي پروت په زمین مه شه
کار په تش لستوني نه کیږي بې لاسه   لاس په ډیره کړه بې لاسه آستین مه شه
عاشقي او خود بیني دي سره لري   که مطلب دي عاشقي وي خودبین مه شه
په خپل کور کښي دي سفر دي که پوهیږې   مسافر د هندوستان و د چین مه شه
خپل تابوت درته ولاړ زین کړي آس دي   ته په زیرمه د بل آس و د زین مه شه
چه تقویٰ دیانت نه لري رحمانه   د دې هسي همنشینو نشین مه شه

په امید د آینده ؤ زړه ور مه شه   نسیه نقد ځبله بیل کړه اوتر مه شه
په امید امید ئې خلق نا امید کړه   د فلك له رهزنۍ بې خبر مه شه
د دنیا بادشاهان خواست کړی له فقره   ته بادشاه د هسي ملك شه خواستګر مه شه
د همای په څیر طعمه کړه وچ هډوکی   لکه مچ طالب د شهد و شکر مه شه
ځان صدف غوندي و خاورو ته کړه څیرمه   لکه ځګ هسي د بجر په سر مه شه
ډیر عزیز دي موم دلان تر سنګدلانو   ته یو څاڅکي شه د اوښو ګورهر مه شه
حیوان هم په تسبیح د خداي مشغول دي   ته انسان یې له حیوانه بتر مه شه
نفس شیطان سړی و کفر ته وباسي   رحم فهم په ځان وکړه کافر مه شه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ته ټپ ړوند د هغه یار په هنر مه شه ‌‌ ټپ ړانده دي عاشقان د یار له عیبه
دغه ځاي د بیدلانو دي رحمانه ‌‌ د دلبرو په کوڅه دلاور مه شه

ته ناحق نه ما کینه کړې کینه ناکه ‌‌ په کینه به آئینه نه کړې ته پاکه
څوک بې وجهي چا ته توره تیره اخلي ‌‌ خپل عمل دي چه دنیا ئې کړه هلاکه
چه خندا ئې د بلبل په آه سرد کړه ‌‌ خداي د گل گریوان پاره کړ سینه چاکه
څکه سپینی شوې اول د حباب سترگې ‌‌ چه له بعضه په دریاب کښې چوی تڼاکه
که تن زمکه کړې زړه تخم باران اوښي ‌‌ لکه نخل به سرو وکاږې له خاکه
بلا دست به شي هاله په نورو ونو ‌‌ که تعلیم د زیر دستۍ واخلې له تاکه
بیا به مومې د ترکو واك و حکم ‌‌ څو ونه ووزي د درست جهان له واکه
د هغه جهان ژوندون به هاله مومې ‌‌ چه لاس وکاږې د دې جهان له ژواکه
ته چه ژغورې سر و مال په عاشقي کښې ‌‌ عاشقي دا هسي چرې ده کاواکه
چه دا هسي لوي میلمه ته کور ته بیایې ‌‌ اول غولې پاکیره کړه له خاشاکه
په دویئ کښې به ور نه شي تر توحیده ‌‌ څو ضمیر دي خالي شي له اشراکه
دا همه واړه حجاب دي چه لیده شي ‌‌ نور دي حسن بالا تر دي له ادراکه
په ظاهر لباس غلط د سړي مه شه ‌‌ مینځ ئې گوره له چغزی اوله متاکه
اولیأ په جهان څکه څرگند نه دي ‌‌ چه پاك ژوی خپسر نغاړي له ناپاکه
هیڅ وفا ئې له هیچا سره و نه کړه ‌‌ ترو رحمان به څه مانه کړي له افلاکه

گیله وتړه په پړي سره کلکه ‌‌ د روټۍ طمع و مه کړه له فلکه
هر سائل چه سوال د نان کړي له فلکه ‌‌ گویا غواړي په کچکول کښې اوړمکه
له آسمانه چه څوك طمع د وفا کا ‌‌ دغه طمع ئې طاعون گڼه بې شکه
له بارانه سره هسي بړلۍ ووري ‌‌ چه هر زخم ئې بد تر وي تر ټوپکه
که په چا ئې شفقت و مرحمت وي ‌‌ ظلم خور به ئې تیر وي تر اوزبکه
موړ به نه شي هیڅ سړی بې قناعته ‌‌ که ئې خونه وي په سیم و په زر ډکه
بیا به نه مومې کمال بې کمینۍ ‌‌ که خیمه دي وي د عرش د پاسه لکه
که جهان په نور عالم باندي فراخ دي ‌‌ په تنک چشم باندي تنگ شي له چشمکه
د دې دهر په یارانو کښې آب نشته ‌‌ که ئې غواړې تر سما و تر سمکه

(c) ketabton.com: The Digital Library

ترخې اوښې د عاشق آب و نمك دي　　خداي دی نه کا څوك بې آب و بې نمکه
داد زاری اندېښنې مه کړه رحمانه　　د دنيا چارې په تله دي تر دمکه

چه خيمه ئې د سيلاب په مخ شوه لکه　　د حباب تماشا گوره تر دمکه
هيڅ پکار نه ده ويسا د پاڼ په سيوري　　لا ترې لاندې وي د څو لرگو کوډلکه
دا د لاندی به هم واړه چيت پيت شي　　مگر سر وي چا وکښلي تر فلکه
چه په اصل خداي نسکور وي پيدا کړي　　څوك به څه خوري د دې دهر له ښانکه
چه دښمن ئې وي له دوسته اړولي　　د هغه احتياط بويه له کومکه
راشه واچوه د نفس و خوله ته خاوره　　څو دي نه ده خوله د گور په خاورو ډکه
هر چه ډکه ئې د گور په خاورو خوله شي　　په هغه به وي حرامه نوره څکه
که نور څوك تبارکي کا ځبله نوره　　و رحمان وته خپل يار دي تبارکه

که په هجر کښې څوك ما پوښتي له حاله　　حال خو دا دي چه ناتوان يم بې مجاله
زه د يار په ديدن ځکه شتابی کړم　　چه د عمر بقا نه وينم تر کاله
چه تر حسنه تر جماله ئې ځار نه شم　　شرمنده يم د خوبانو تر جماله
ته و ما ته نصيحت مه کړه ناصحه　　عشق بې نياز دي له ثوابه له وباله
بې د خپل آشنا د حسن له تعريفه　　هيڅ مې مه پوښته له نوره قيل و قاله
ما د عشق په درس کښې نور څه لوستي نه دي　　بې له زلفو بې له خطه بې له خاله
په دنيا په آخرت مې دي خداي نه کا　　بې نصيب د مهرويانو له وصاله
که يار سر په دويدن غواړي مه جار ووزه　　دغه حکم رحمان کړي دي دلاله

څو تر مينځه ورانه نه کړې د تن پوله　　و به نه رسې تر خدايه تر رسوله
خداي و تا ته دين دنيا په غوره کښيښود　　تا دنيا کړه په دا دواړو کښې قبوله
تر حرص په هورته بله بلا نشته　　دا بلا د ستا په خونه شوه نزوله
يو ساعت د خداي په ذکر مشغول نه شوې　　تمام عمر د خپل ځان په غم مشغوله
چه باقي زندکاني په فنا پلورې　　ځان په کوم دانش دانا بولې مجهوله
له خالقه روگردان شوې و مخلوق ته　　بيا و ځان ته عاقل وايې نا معقوله
نصيحت لکه هلك در باندې تريخ دي　　د دنيا په شيرينۍ پسې ملوله
چه رحمان غوندې خورسند نه شې په نول کښې　　خلاص به نه شې په هيڅ رنگ د زړه له نوله

(c) ketabton.com: The Digital Library

خبر نه یم چه ئې راوستم له کومه   بیا مي کومي خوا ته استوي چه درومه
لکه ړوند چه لاس د بل په اوږه کیږدي   هیڅ ژوره لوړه نه وي ور معلومه
خداي را پیښه نرئ لار کړه نالیدلې   لکه ورانه ما شوړه چه وي سر گومه
خراب زړه مي تورو زلفو ته هوس کړ   بارې کوت د مرغه په څیر په لومه
هسي کوډي د عاشقئ را باندي وکړې   چه سنگین خاطر مي نرم شه تر مومه
چه ئې هیڅ له خدایه ترس و ویره نه شي   الغیاث د دلبرانو له رسومه
کله را کاندي شراب د لعلو لبو   کله جام د زهرو را کاندي چه شومه
د مطلوب له طالبانو چه ځان شمیرې   اي رحمانه اول سیال شه بیا ئې مومه

اعتماد به په دنیا کوې تر کومه   دا رفتار به په پس شا کوې تر کومه
څو به پټ له مرگه گرزې سپینه ږیره   په روښانه ورځ به غلا کوې تر کومه
چه د دهر له یارانو وفا غواړې   صیادي به د عنقا کوې تر کومه
د پیرئ علاج په ډانگ په لوړ نه شي   دغه کار به په عصا کوې تر کومه
ته چه پند وایې ناصحه و رحمان ته   شکایت به د قضا کوې تر کومه

ډیر عمر می تیر کړ بیهوده په زمانه   نور دي ځما سر وي او د ترکو آستانه
هیڅ مي حاصل نه کړه په شیخئ و په تقویٰ کښې   پس له دې مي وار دي هر چه شي په میخانه
شیخ و شیخي ورد و وظیفه و ذکر فکر   زه و ساقی جام و باده چنگ و ترانه
زه و زاهدانو ته حیران یم دوي و ما ته   دیوانه بده خندد و ده به دیوانه
گنج د عقل جار شه د عاشق تر څاڅکي اوښو   نه خروار د عقل نه د عشق یوه دانه
تیغ د یار له لاسه په مرئ د عاشقانو   هسي لذت کا لکه د میو پیمانه
خداي لره به ور شم په سودا د یار له مخه   بل مقصود مي نشته په کعبه په بتخانه
زه له ډیري میني په تش بوي د یار شیدا یم   تل د لوندو ختو اوبه لږ وي بهانه
ځکه زاهد زهد کا د یو جنت دپاره   سر ښندلي نشي په اوربل د جانانه
گوره د منصور هسي په دار نه شې رحمانه   مه کړه دا د عشق خبري مستی رندانه
بل نام و نشان د عاشقئ نشته رحمانه   بې نام و نشان شه که ئې غواړې نشانه

که ستا خپله سیه وریې نه وي دښمنه   آئنه ځما د زړه نه ده خچنه
ته چه ما وته د عیب په نظر گورې   دغه واړه عیب ستا دي اې عیب ژنه

(c) ketabton.com: The Digital Library

خپل صورت په آئینه کښي هر څوك ګوري که څهره د چا صفا ده که ریمنه
چوهاړي د حلال خور په نامه بولي له ښو خلقو بد ګوئي نه ده ممکنه
ته چه بد له بله وایې زه ویریږم چري خپله بدي نه کړې معینه
تر هغو به وړنبي ستا عیب څرګند شي چه هر چا وته دي کړې ده خندنه
هر څه تخم چه کرې هغه به یوسې خپله خپله میوه نیسي هر ونه
که له خپله عیبه څان ژغورې رحمانه د هیچا له عیبه مه کوه پوښتنه

که له مخه یوه خوا کا حجابونه خداي به ورکا و خوبانو توابونه
کله وي چه یو په رنك د هغه یار شي که هزار شي په آسمان کښي آفتابونه
په ګرداب د زنخدان ئې هسي غرق یم هیڅوك مه شه غرق په هسي ګردابونه
لکه زه چه ئې له غمه په عذاب یم خداي دي نه بردي په چا هسي عذابونه
ګفتګو مي هیڅ اثر ور باندي نه کا که له غمه ئې تصنیف کړم کتابونه
په یوه څواب مي رد کا هزار سواله هسي کاندي د سوالونو جوابونه
هیڅ پایاب د فن قریب ئې مونده نه شي څوك به څه غواړي د بحر پایابونه
که لبږ سترګي و بله کیږدم راته وایي په یاري کښي عالم کله کا خوابونه
مال و ملك ئې همه واړه اوبه یوسي د هغو چه څي له سترګو سیلابونه
د کږ ورځو محراب ته ئې حیران یم څه نسبت لري بتان و محرابونه
ما هاله له پارسائۍ نه وُو لاس وللي چه په لاس کړه مطربانو ربابونه
ارغواني جامې چه آغوندي رحمانه بیا ئې جوړ کړه ستا د قتل اسبابونه

را کوي د بیدردۍ پیغورونه بلوي مي په تندي باندي اورونه
نور څه نشته واړه غوښي دي د زړونو چه ورژلي شي د ترکو په تیغونه
هر نګاه ئې په وکښه د زړونو شیر دي همیشه را باندي ازمائي زورونه
خداي دي تور چا ته د تورو سترګو نه کا عالمونه ئې ورکیږي په تورونه
یو د حسن اور دي بل کړ په جهان کښي په دا اور باندي دي وسوه ډیر کورونه
زه د یار په مینه غل کړم رقیبانو ګنه نور ئې کوم راپوري دي پورونه
د رحمان د عاشقۍ هسي غږ وشه چه بر پاي شو په هر ښهر کښي ښورونه

(c) ketabton.com: The Digital Library

په خاطر مي غلبه شوه ستا غمونه　لږ د خداي دپاره کيږده قدمونه
څه خو قياس ځما د ډيرو اوښو وکړه　چه په تن کښي مي وُو چري دا رودونه
هر چه ستا په دم ژوندي دي نه رغيږي　که بې تا په ځان پوکي هزار دمونه
که هزار هزار دمونه په ځان پو کا　نور به نه کا په دمونو قسمتونه
له قسمته خلاصيده د هيچا نشته　که داخل شي د مکې به حرمونه
سر ئې کله په کوشش تر ځايه رسي　څو د خداي له لوري نه وي کرمونه
چه توانگر د قناعت په خزانه شي　نور به څه کاندي دينار و درمونه
قسم وخوري له خوبانو بيا ئې مات کا　څه باور دي د رحمان په قسمونه

ژوندي کاندي د دنيا کار و بارونه　په مړو پريواته د خاورو انبارونه
څوك سر تور پښې ابلي خاورو لره درومي　چا کاږه دي په سر اينښي دستارونه
ښه استوگنه د دوه ورونو سره نه شي　بلکه اخلي يو تر بله آزارونه
د يوې وني له ښاخه پيدا کيږي　په چمن کښي هم گلونه هم خارونه
همره خلق هره ورځ له دنيا درومي　چه ئې نه په چا حساب شي نه شمارونه
يو يووار دي په هر چا باندي تيريږي　هميشه به په چا نه وي دا وارونه
ډير له سره مي تودگي بازارگي تير دي　څوك دي نه کا په ما قنج و بازارونه
جدايي د آشنايانو هر دم کاندي　په رحمان باندي د تورو گذارونه

دريغه وليدي يو ځل هغه مخونه　چه دراز لري مژگان دراز قدمونه
دراز قد دراز مژگان درازی زلفي　وړې شونډې وړه خوله واړه غاښونه
د آسمان شمس و قمر به ترې قربان کړم　هم د زمکی په سر واړه سره گلونه
چه ئې ووينم په مخ مي اوښي درومي　د پسرلی له مخه ووري بارانونه
که يو ځله ئې مخ ووينم په سترگو　ما په زړه کښي قبول کړيدي تدرونه
د هجران په شپه سور کټ راته سور اور شي　يو زمان مي بادی نه لگي اړخونه
توري زلفي دي په سپينو ليچو زانگي　ښاماران دي د چنډنو په ښاخونه
که خداي غم د جدائي ورته آسان کړ　و رحمان وته آسان دي نور غمونه

ما وې زه به نه کړم په خوبانو باندي مينه　مينه د خوبانو وچوي د صورت وينه
خداي ځما په بخره عاشقي ک ړه له ازله　خوښ يم په دا بخره که ترخه ده که شيرينه

(c) ketabton.com: The Digital Library

زهر دي که قند دي هم پخپله خوله څرگند دي — نه مومي څوك خوند د بل د خولې له انگبينه
زمكه هغه سوزی هر چه اور ور باندي بل وي — روغه خلقه شوه د رنځورو تماش بينه
ښه توښه مي نسي په تش ډاډ د كور و كلی — مرد بويۀ چه واخلي د غم پيټي له غمگينه
نور عالم به څه كړم زه مريد د هغه كس يم — هر چه و ما راكا يو پيغام له نازنينه
څو به سوك په سترگو غړوم له هسي غمه — څو به مي تل څاڅي د غم اوښي له آستينه
سر د رحمان دروملی د هجران په تيره توره — ته ئې نگهبان شې يا الهَ اِلعٰلَمينَه

يادوې په خوله مكه او مدينه — نسكور پروت ئې د عورتي په سينه
زوړند سر لكه غنچه مراقبه كړې — پټ دي نقش د زړه رخت وي رنگينه
د اطلسو قبا غواړې نه ئې مومې — له ناكامه دي خرقه كړه پشمينه
عبادت دي څو تيري تر معصيت كړي — څه خو ونيسه و ځان ته آئينه
كينه بده ده بې شكه جنگ حرام دي — نه له نفس وله شيطان سره كينه
د مردانو كار له نفسه سره جنگ وي — نه ښځو غوندي له نقشه نگينه
تر ناپاكو نارينه ؤ ده بهتره — پاك دامنه پرهيز گاره ارتينه
د ديناري ارتينې له يوې گوښي — صدقه شه شل بې دينه نارينه
نيكو كار سړي بهتر دي كه خورد سال وي — تر سپين ږيري بد كرداره ديرينه
بد كردار كه صد ساله وي و رحمان ته — څرگنديږي لكه طفل شبينه

بيا دي مخ دي جار وتلي څه بلا شوه — دا بلا له كومه لوري را پيدا شوه
دا ځما په يار كښې مهر وفا نشته — كه دنيا واړه بې مهره بې وفا شوه
چه ئې هيڅ له خدايه ترس و ويره نه شي — په نصيب مى يوه هسي دلربا شوه
چه ئې حسن وته گورم حيرانيږم — را څرگنده يوه هسي تماشا شوه
څه د حد و د حساب خبره نه ده — بې صبري مي تر حسانه زياته لا شوه
قراري مي په طلب كښې ئې حرام شه — بې نمى مي په مذهب كښې ناروا شوه
چه راكښلي مي پرې غشي د دعا وه — هغه نښه مى و نه ويشته خطا شوه
لكه پوچ بادام بې مغزه بې حاصله — هسي پوچه بې حاصله مي دعا شوه
عاشقي چه مي له خلقو په غلا غلا كړه — هغه غلا مي په تمام جهان رسوا شوه
څه بهره به له نسيه معاملی مومم — چه مي نقده په ورغوي كښې نسيا شوه
درد بيرته جار و توشه راته پوري — په نصيب مي بله نه وه دا وه دا شوه

(c) ketabton.com: The Digital Library

يوه بخره هر سړي لره خداي ورکړه   ځما بخره آشنائي د خپل آشنا شوه
د تدبير په دام په څشکله کښيوزی   معشوقه چه مي په مثل د عنقا شوه
چه ئې زر کړ زيړ رخسار ځما د خاورو   عاشقي نه وه په باب ځما کيميا شوه
څه حکمت د يار په مينه کښې خداي کښيښود   چه عاشق لره هم درد شوه هم دوا شوه
دا باران نه دي چه ووري له آسمانه   د مرغانو په رحمان باندي ژړا شوه

چه په نور څه پوري زړه تړې بې خدانه   څه پوهيږې چه په ځاي کړې که بې ځايه
دا خو نشته چه به تل تر تله پايې   که بيا پايې خو تر سلو کالو پايه
که دي سل کاله شي عمر خو به تير شي   دغه پسه بيا به څه کړې راته وايه
سم له لاسه چاري نه شي مرد هغه دي   چه بيدار وي و غليم وته له ورايه
ته په اصل کښې سړي يې ځاروي نه يې   د چارپايو چاري مه کوه دو پايه
مرتبه به دي د مچ و د ميږي شي   زړه په غوړو غوښو مه تړه همايه
موړ به نه شې ته په حرص بې قناعته   اي په تخت د اورنګ زيب ناسته ګدايه
وړاندي سرای لره توښه تړه رحمانه   څو سفر دي کړي نه دله دې سرايه

په حالت د عاشقانو نظر بويه   په زيارت د شهيدانو ګذر بويه
بې مرشده څوک خبر د مريد اخلي   غوڅ په غم د فرزندانو پدر بويه
بې ريباره رسيده و يار ته ګران دي   په کوڅه د مهرويانو رهبر بويه
بې هنره چا دولت موندلي نه دي   په خدمت د صاحبانو هنر بويه
ستا له سترګو مي هر ګور ملاحظه شي   له دې هسي سياه دلانو حذر بويه
ښه چه سترګي خداي ملالي کړې د ترکو   لړ په زړه د ظالمانو اثر بويه
ستا په داغ به هر يو زړه مشرف نه شي   دغه تاج د بزرګانو په سر بويه
چه خبر د رحمان نه اخلي يار بد کا   بادشاهان له ګدايانو خبر بويه

که څوک لاس له سوده وکاږي زيان نشته   په ملنګ باندي قلنګ و تاوان نشته
جدائي له اشنائي نه پيدا کيږي   نا آشنا لره هيڅ غم د هجران نشته
د وفا خريدار بل خوا ته دي درومي   دا متاع د زمانې په دکان نشته
مګر ځان و خداي ته پاسلي په امان شي   ګنه بل خوا ته د هيچا امان نشته
هغه يار به زه و کومه خوا ته غواړم   چه ئې هيچرته منزل و مکان نشته

(c) ketabton.com: The Digital Library

دلبران که هر څو ډیر دي په جهان کښي — ځما یار غوندی دلبر په جهان نشته
چه هم قد لري هم زلفي هم سرې شونډې — دغه هسي رنك آفتاب په جهان نشته
عشق عاشق لره یو هسي گلستان دي — چه باغ وته ئې لار د خزان نشته
عاشقان په عشق کښي واړه سلطانان دي — په دا ښهر کښي نیستکار و ناتوان نشته
که مجنون غوندی په عشق کښي څوك صادق شي — د لیلي په دروازه کښي دربان نشته
دانایان به د رحمان په قال پوهیږي — دلته کار د هر نا اهل نادان نشته

هسي زه یم یاره ستا په غم تازه — لکه وي هره گیاه په نم تازه
سترگی وخورم که ئې وچی کړم له نمه — که مي شي په دا ژړا صنم تازه
زه به څه کړم د چا چاری بې له یاره — هر سړي دي په خپل ساه په دم تازه
د یار نوي نوي غم زیروي وصل — رغوي سوي پرهر مرهم تازه
که دي زړه له غمه وچوې دلگیر مه شه — کاتبان کا په چول قلم تازه
ښایسته یاران گلونه نه دي رحمانه — بیلتانه کړه اکثر مړاوي کم تازه

ستا په عشق کښي دروغژن یم سر تر سره — چه له غمه دي ژوندوي گرزم دلبره
زه به ستا له غمه کله شو لا مړ وم — باري دم د خداي په لاس دي ناز پروره
شام سحر مي دغه ستا زلفی رخسار دي — نور مي مه پوښته له شامه له سحره
چه خبر ئې په وصال و په هجران شم — خبر نه یم له فردوسه له سقره
هسي بې سر و سامان دي هیڅوك نه شي — لکه زه چه بې سامانه یم بې سره
یو هنر مي منظور ستا په هنر نه شته — که زه وکړم ستا په عشق کښي سل هنره
هیڅ اثر د رحمان اوښي په یار نه کا — خداي دي اوښي د چا نه کا بې اثره

(c) ketabton.com: The Digital Library

ی

زړه مي ورکړ و خودرای | هر چه شوه تکیه په خداي
په سودا د عاشقي کښي | یا به شاه شم یا گداي
یا به کښینم و دونهي ته | یا په سیوري د هماي
چه خدای کا هغه به وشي | نه بل خداي لرم نه ځاي
بې دلبره به ور نه کړم | بل و هیچا د زړه راي
پاي بوسي به ئې پرې نه ږدم | خو مي رسي دست و پاي
یا خندا ده په دنیا کښي | یا ژړا ده په واي واي
تر دا دوه چارو په هور ته | نور څه نشته به دا سراي
عاشق بویه چه صادق وي | نه خودکام و نه خود راي
خداي دي نه کا څوک په عشق کښي | جو فروش گندم نماي
زه رحمان پکار پوهیږم | که مي مل شي کار فرماي

دا چه مست په میو راغي یار د چا دي | بیا به تاخت کا په کوم غولي وار د چا دي
چه زړه سوي ئې د حرم په صید هم نه شي | دا بې درد و بې صرفې گذار د چا دي
ما خو نه دي څوك بې وجهي آزار کړي | دا چه ما آزاروي آزار د چا دي
چه ئې درست جهان د مخ په روڼا زیست کا | دا آفتاب غوندي روښان رخسار د چا دي
چه بلبل ئې رسیدي تر گلو نه شي | دا دننه په حرم گلزار د چا دي
چه هیڅ ترس په زړه کښي نه لري رحمانه | دا نا ترس و بې پروا نگار د چا دي

غواصان که گوهر غواړي گوهر دا دي | بیدلان که دلبر غواړي دلبر دا دي
ځما یار غوندي به بل یو دلبر نه دي | د جمله ؤ دلبرانو سرور دا دي
خوند د لبو او د چاه زنخدان ئې | راشه گوره زمزم دا دي کوثر دا دي
چه دي وصل او هجران وته نظر کړم | زه گمان کړم جنت دا دي سقر دا دي
ته خطبه په منبر څه بولې خطیبه | د قدم کیږده په ځان باندي منبر دا دي
د مکې سفر آسان دي مرد هغه دي | چه له ځانه سفر کاندي سفر دا دي
هر منعم چه دل جویي د قلندر کا | هغه نه دي قلندر قلندر دا دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه توانګر د قناعت په خزانه شي — بل توانګر په جهان نشته توانګر دا دي
دا هنر نه دي چه خاوري ځوك سره زر كا — چه زر خاوري كا رحمانه هنر دا دي

هسي رنګ نعمت را كړي خداي و ما دي — چه هيڅ څير بها ئې نشته بې بها دي
يو خو دا چه ئې په شكل د آدم كړم — دويم دا چه محمّد مي رهنما دي
لاس و پښې و غوږ و سترګي خوله و ژبه — يو صورت مي په څو اسمه مسما دي
آسمان زمكه نمر سپوږمۍ و روښان ستوري — درست جهان مي و نظر ته تماشا دي
شپه و روځ د ماه و مهر له پرتوه — مخ د زمكى راته درست نقره طلا دي
په شپه مښك په ورځ كافور را باندي ووري — درست صورت مى په كښي غرق سر تر پا دي
چه هر دم زندګاني نخښي و ماته — هر نسيم د يار له لوري مسيحا دي
د چمن و سرو ګلونو ته چه ګورم — هرهر ګل راته له ورايه په خندا دي
د ګلګونو ميو ناوې راته ناسته — زنګاري قميص آغوستى د مينا دي
خپلي ويني په ورغوي كښي نيولي — هر ساغر د مي فروشو جان فدا دي
د ښه رود په غاړه ناست سرود په لاس كښي — هر مطرب لكه بلبل هسي ګويا دي
چه دا هسي معرفت ئې پرې پيرزو كړ — په رحمان باندي منت د پاک مولا دي

يو يو داغ په ټټر ايښي د هر چا دي — كه پادشاه د ولايت دي كه ګدا دي
شرابي په سر چشمه د دنيا نشته — تشنه لب ئې ګوښي ګوښي په غوغا دي
لږ راحت په ډير زحمت سره مونده شي — د دې دهر خس حرام دي كه ويړيا دي
د دنيا ښادي بې غمه مونده نه شي — لږ خيرات د شوم له كوره په بلا دي
فراغت پرې باندي ولي حرام نه وي — چه داخل په سراچه د دې دنيا دي
د مجنون د حال پوښتنه به ځوك څه كا — جهان واړه كوراكور مجنون ليلا دي
عشق يو هسي رنګ افسون په عالم پو كړ — چه عاشق په تورو سترګو نا بينا دي
د هر چا ئې بخري وركړې ګوښي ګوښي — خپل قسمت د هر سړي جدا جدا دي
وركړه را پيروده ټول د بل په لاس دي — هلته دخل نه ستا دي نه ځما دي
په هر څه چه د صاحب د زړه رضا شي — په بنده كه ناروا دي هم روا دي
خواه نا خواه كه ئې رضا وي او كه نه وي — د قسمت رسد رضا و نا رضا دي
ځان جهان سپارلي بويه و هغه ته — چه ئې حكم جاري شوي په هر چا دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د هر چا په لاس چه حکم حاکم ور کړي جهان واړه د هغو په مدعا دي
چه مولﹻﹻﹻﹻيٰ ور سره مل نه وي رحمانه که لښکر ور سره وي يك تنها دي

د ساقي په لاس کښې جام د مي ناب دي مطرب ايښې په زانو باندي رباب دي
ته چه ما وته توبه وائې نا صحه په دا وقت کښې چا څخه د توبې تاب دي
زه چه ځان منع کوم د عشق له کاره په دا هسي کار کښې کوم سود و ثواب دي
دا آسمان چه لوي په عقل کښې باله شي په محيط د عاشقي کښې يو حباب دي
هر چه ژغوري سر و مال په عاشقۍ کښې هغه کړي کور په مخ کښې د سيلاب دي
ته چه خوب غواړې په عشق کښې راته وايه کوم چا کړي د زمري په خوله کښې خواب دي
بې عمل که کتاب کيږدي په سر څه شو گويا ايښې ئې تر پښو لاندي کتاب دي
چه د شر د عملونو ته خير غواړي تشنه لب غوندي سر شوي په شراب دي
د دښمن له مکارۍ وويريږه په نرمۍ ئې غلط مه شه سنگ در آب دي
عبادت په شتاب هسي کړه رحمانه لکه عمر چه دي تلونی په شتاب دي

هغه زړه چه ستا د عشق په اور کباب دي که مرهم ور باندي کيږدې ډير ثواب دي
حجابونه له اغيارو مناسب دي د يارانو په يارۍ کښې څه حجاب دي
بې تا چه ښايسته وي بې حسابه په هغو کښې هم ستا حسن انتخاب دي
لکه گل چه تر آفتاب پوري خجل وي دغه هسي ستا تر مخ پوری آفتاب دي
دا د ميو څه مستي او سرخي نه ده تيغ د سترگو ئې په وينو کښې عرقاب دي
زه رحمان به څه څواب کوم و يار ته و ژونديو ته د مړيو څه ځواب دي

چتر سنگ و تر آهنه ئې زړه سخت دي زړه هغه لره ورکړي ما کم بخت دي
خدايه کله به هغه غل راته ايل کړې چه لوټلي ئې ځما د خاطر رخت دي
همره غم به نور په هيچا باندي نه وي لکه غم چه د خپل يار په ما يک لخت دي
مگر بيل په تيره تيغ شي يار له ياره گڼه ښاخ له خپله ښاخ سره درخت دي
د پهلنگ او د پيرۍ حاجت ئې نشته د يارانو نشستن د زړه په تخت دي
چه له ډيره درده وخت پيژاندي نشي په رحمان باندي بې ياره هسي وخت دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ئې مهر و محبت که ئې عناد دي / ما د یار په یارئ کړي اعتماد دي
زه و یار که په تن دوه په معنیٰ یو یو / هزار خوني واړه ښهر یو بغداد دي
هیڅ بیلتون ځما د یار و بله نشته / کار همه واړه موقوف په خپل معیار دي
هیڅ موقوف د معشوقې په حسن نه دي / د عاشق خاطره په خپلي میني ښاد دي
زه خپل آه آتشین له خدایه غواړم / د آشنا خاطره که موم دي که فولاد دي
چه پریشان د یار د زلفو په خیر نه وي / جمعیت د هغو زړونو لوی فساد دي
چه د آه و د فریاد طاقت ئې نه وي / هر سکوت د بې طاقتو آه فریاد دي
سل په دا رنګه نومونه د عشق نور دي / لکه نوم چه د مجنون و د فرهاد دي
چه ئې زړه شي هلته کښیني هلته پاڅي / عشق د عقل و د هنر کره داماد دي
بادشاهان په عاشقئ کښي ملنګان شي / ما و تا غوندي وګړي د چا یاد دي
که رښتیا د خرابئ سره ګنج وي / فوقیت د شاګردانو په استاد دي
چه په یار پسي تر ځان تر جهان تیر شي / په رحمان ځمونږه هسي اعتقاد دي
چه دا نور شاعران کاندي هغه نه کا / رحمان کړي نوي نوي اجتهاد دي

ستا له لاسه په ما جور دي که داد دي / ځما مراد خو واړه ستا د زړه مراد دي
ستا په مینه کښي ځما له مخه تښتي / که آفتاب دي که آسیب دي که فساد دي
هر اهداد چه را کاوه شي ستا په مینه / په لیمه ځما قبول هغه اهداد دي
که تمام جهان مي پریوزي په لیمه کښي / بې تا نه را ځرګندیږي نه مي یاد دي
ما چه غوږ د ستا د عشق په ترانه کړ / نصیحت مي نور د زړه په غوږو یاد دي
اوس ځما له ننګ و نامه سره څه دي / چه دي نوم د عاشقئ را باندي زیاد دي
هر ګلشن چه له ګل رخه بې بهره وي / د عاشق په نظر غولی د صیاد دي
د رحمان و توان ته ګوره همره ناز کړه / څه د اوسپنو روغ نه دي آدم زاد دي

په خاطر باندي مي ستا د غم غبار دي / همیشه مي په زړه پروت انبار انبار دي
رهبري که ګمرهانو ته کړي خضر / عاشقانو لره خضر ستا ریبار دي
ګوندي چري څوك د خداي په در قبول وي / ستا له لاسه مي فریاد په هر دیار دي
د شهید و پرهارونو ته نظر کړه / هسي رنګ له دواړو سترګو مي خونبار دي
چه د غم په بار ئې زړه دي ځما کښلي / هم هغه مي په زړه کښلي په بار بار دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه هر دم مي د غمزو په تورو وژنی — لا مي زړه په هغو سترګو منت بار دي
دا آسمان دي د هغه په مدعا وی — چه په ما باندي ئې کړي ستا اخبار دي
که يار سل ځله جفا ور سره کاندي — د رحمان دا هسي کله اعتبار دي

کميني يو نادر کار دي — چه کمال څني اظهار دي
چه اختيار ئې کميني کړه — په دانه کښي پټ خروار دي
چرګ په دوه پيسې حلال شي — باز په سل روپۍ مردار دي
چه آسمان شه سرګردان شه — چه زمين شه بر قرار دي
نښتر ګوره سرکشي کا — انګور ګوره نګونسار دي
ذره خواره شوه آفتاب شوه — ابر خورب دي غبار دي
کوه بلند شه سيه سنګ شه — لعل ووړ شه بزرګوار دي
لوي آسمان توره تبۍ شه — هلك نمر سره انوار دي
ووړ سړی ګوره رحمانه — چه لوي فيل ئې بار بردار دي

دنيا دار که مستغني په سيم و زر دي — هنرمند و څخه ګنج د خپل هنر دي
بيهوده به زور آور و ځان ته وايي — د دنيا سړي که هر څو زوراور دي
هسي مه وايه چه زه يم په جهان کښي — پيدا کړي خداي د سر د پاسه سر دي
ځني څني ئې وليان پيغمبران کړل — نه چه هر سړي ولي او پيغمبر دي
جو دانه قدر يو لعل په کښي پيدا شي — نور جهان واړه د تورو کاڼو غر دي
يو بادشاه وي چه لښکر ور پسې درومي — نه په هر يوه سړي پسې لښکر دي
پيدا کړي خداي سړی په تفاوت دي — هسي نه چه جهان واړه برابر دي
که د عمر و رفتن ته څوك نظر کا — دا به وايي چه آفتاب د نماز ديګر دي
چه ئې سر په زمکه ايښی وي و يار ته — په آسمان باندي ختلی لکه نمر دي
تعجب ځما د ډيرو اوښو مه کړه — ما موندلي په دا بحر کښي ګوهر دي
د يار خرقه ئې خداي مه کړه په غاړه — رحمان کوږ دستار تړلي قلندر دي

زلفي دي له ډيري درازۍ پاي تر سر دي — يا د بنفشي لښتي خورې په صنوبر دي
لب دي آب حيات دي يا شکر يا نبات دي — يا خو زه غلط شوم تر همه واړه بهتر دي
قد ته دي څوك نه شي رسيدي له بلندۍ — ولي چه معراج وته خاته د پيغمبر دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ما چه ستا ښایست او نمر سپوږمۍ سره په تول کړه   تللي په میزان کښې تر آسمانه سپوږمۍ نمر دي
څاڅکي له آسمانه په هر چا ووري یکسانه   پرخه په واښه شي په صدفو کښې گوهر دي
بخت دي چه ئې څوک متمکن کړه په تخت باندي   څوک د غم په خار سره پاره پاره جگر دي
باد چه دي په زلفو باندي قصد د پریشانۍ کړ   ځکه ئې گردونه د جهان واړه په سر دي
هله به سړی شي چه دي نوم عبدالرحمن شي   اوس سړي په څه ئې که دي لوستي زیر و زبر دي
سپیني اوښي زیړ رخسار د میني له دولته   اې رحمانه دا د عاشقانو سیم و زر دي

دواړه سترگي مي کړې د ستا په لور دي   مدام ډوبي د فراق په آب شور دي
کنډولي د دواړو سترگو ستا په طمع   و هر لور ته مي نیولي کور په کور دي
چه مي خیال د ترکو ولیده په زړه کښې   دواړه کسي مي و زړه وته نسکور دي
ما قبول د رقیب ناز کړ ستا دپاره   سود و زیان په دا جهان کښې خور او ورور دي
په رحمان باندي دا هسي گمان مه کړه   چه بې تا په نور څه غلیږي هغه نور دي

ستا له غمه مي په سر کښې هسي شور دي   گویا میشت مي په سر ښهر د لاهور دي
په افسون او په جادو د تورو سترگو   خراب زړه مي له جمله عالمه تور دي
که مي زړه له غمه وچوي راته وایي   غم د هجر دغه مه گڼه لا نور دي
د هجران په بیمارۍ کښې را معلوم شه   چه اخیستي مي آزار د پلار و مور دي
دا دنیا په مثال کور شوه د غمونو   چه په هسي کور نازیږی هغه کور دي
دا جهان نه د چا خپل دي نه به خپل شي   چا په خپله رضا پریښود چا په زور دي
چه د مرگ په پوروړیو کښې څوک ومري   دي دواړو پوروړیو زوي او ورور دي
که رحمان په عاشقۍ ملامت کیږم   ما په سترگو قبول کړي دا پیغور دي

که دلدار په دلدارۍ ځما قدم یږدي   گویا هر قدم په لاري د حرم یږدی
ځاي لري که بې منته بوسه راکړي   کوم کریم په چا منت د خپل کرم یږدي
معشوقه شفیقه بویه مهربانه   نه قارون چه په ځان اسم د حاتم یږدي
هسي پټ لرم دا زیړ رخسار له خلقو   لکه زر چه څوک له خلقو پټ پنهم یږدي
خداي و ما وته گلونه د جنت کړل   که داغونه مي په زړه باندي د غم یږدي
هیڅ ماڼه دي څوک له مستو سترگو نه کا   کوم یو مست دي چه قدم په لاري سم یږدي
راحت نه دي بې زحمته چا موندلي   کوم طبیب دي چه په روغ صورت مرهم یږدي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه هر گور تر خپل صنم پوري شرمیږم　　برهمن چه سر په پښو د خپل صنم ږدي
و آسمان ته لاس د عقل نه رسیږي　　دا خو عشق دي چه په عرش کرسي قدم ږدي
زه رحمان ئې تاج گڼم د یار له لاسه　　که مي پنډ په سر د جور و د ستم ږدي

د دنیا کارونه واړه غلول دي　　دا گمان په هیچا مه کړه چه مي خپل دي
هیڅ مزه په دا جهان کښې پاتي نه شوه　　د یخ سوري په اوبو پوري کول دي
پوزه غوړ د غوښو شته په هر چا پوري　　که د شرم پوزه غوړ غواړې باطل دي
که دي دوه کاسې دانې وي په کندو کښې　　پس له شامه هسي وایه چه د بل دي
که ته یو یا دوه عیبونه د چا شمار کړې　　بل به هسي تا ته وایي چه ستا سل دي
نصیحت د ناصحانو اثر نه کا　　د سړې او میني خوشي ټکول دي
دا نا اهل همدمان دي نه پوهیږم　　که موچی د رحمان پنډي په گوگل دي

چه د څنگه مي دلبر په لاس کښې جام دي　　نن اورنگ د زمانې څما غلام دي
مدام کله وي دنیا د دنیا دارو　　بې له عشقه چه دولت ئې مستدام دي
د هارون څرخ پاي نیلي دي د سپهر　　څو به دوکا چه ئې دو په سر د بام دي
د دنیا چاري په مثل دي د سوري　　د آفتاب په مخ د سوري څه مقام دي
که ئې صبح ښایسته ده خنده رویه　　بیا ئې هسي په هر صبح پسي شام دي
نه په مهر کښې آرام شته نه په ماه کښې　　په دنیا راغلي هر یو بې آرام دي
بې غمي په دنیا چري ده رحمانه　　یو بې غم دي څوك را وښیي کدام دي

سپین رخسار و مشکین خال و بله صنم دي　　یا محمود و ایاز ناست سره همدم دي
که دي مخ په زلفو پټ شه باک ئې نشته　　د حیات اوبه هم پټې په تور تم دي
ستا له زلفو له رخساره له سرو شنډو　　پیدا شوي شام شفق و صحبدم دي
په دهن کښې دي غاښونه تجلي کا　　یا غوټې په غنچه کښې د شبنم دي
نه چه اوس څما زړه غوښ ستا په غمزه دي　　چاړه غوښې له قدیمه سره په غم دي
بې ژړا چا ته نه گوري سیه چشم　　د نرگسو غوړیده د جوي په نم دي
راحت نه دي چا موندلي بې رحمته　　ستا جفا و وفا دواړه منقسم دي
ستا د حسن د تعریف له برکته　　د رحمان د شعر کوکي په عالم دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غم دي هسي غلبه شه په ما باندي — چه مي ځاي نه شي دننه نه دباندي
له زګيروو نه مي نور خلق په عذاب شه — تل د وچو له کبله سوزي تاندي
زه د ستا په غم کښي شمعه غوندي ژاړم — ته ځما په غم کښي صبح غوندي خاندې
زړه مي ستا په لوري هسي آويزان دي — لکه زلفي دي په مخ دي آويزاندي
ما دي ستا د انديښنو په اور کښي سوي — د دنيا انديښنې واړه لکه سپاندي
دا دستور دي چه لوي غم په سړي ور شي — نور غمونه ئې همه شي تر پښو لاندي
هر چه ما په نصيحت له تا جار باسي — بيا د ستا په لوري درومي له ما وړاندي
سره لنبه ګوره چه څه کا په وچ ډکي — مخ د يار په رحمان هسي چاري کاندي

ما د ستا لمن ته اچولي دا خپل ځان دي — ستا دي ځم نه دي که دانا دي که نادان دي
خپل سر کښي لويي مي همه واړه فراموش شوه — هسي مي زړه ستا دې لوي قامت وته حيران دي
بې له تا که سير د ګلستان کړم که د ګلو — نه پوهيږم هيڅ چه ګلاستان دي که زندان دي
چا پيږاندم زه چه عاشق نه وم په جهان کښي — اوس مي ستا له رويه نوم رسوا په درست جهان دي
ډير همزولي تير شوه د مجنون بې نام و نقشه — عشق دي چه عاشق لره هم نام دي هم نشان دي
لوي تر کوم چنجي دي پروا نه چه افسانه شه — واړه په سبب د عاشقۍ نمايان دي
واړه د خپل ځان په نظر ګوره که دانا يې — اي عبدالرحٰمنه درست جهان عبدالرّحٰمن دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

زړه مي ستا په فکر ذکر گلستان دي   تن مي ستا له غمه پاڼه د خزان دي
ستا د هجر په غم هسي بهره مند يم   چه په سترگو کښي مي جوړ رود روان دي
ستا کتو مي عجب زخم په زړه وکړ   چه هم ويني ترې بهيږي هم خندان دي
هسي رنگ مي د خپل زړه له وينو واخيست   چه ځان درست راته په شکل د جانان دي
که د ستا د زلفو مار کاندي خونونه   ما موندلي ځني عمر جاودان دي
ځکندن که هر څو تلخ و تريخ وايه شي   ستا د لبو په مدد آبحيوان دي
آشنائي تر جدائی کم زورې نده   معطر په بوي د مصر درست کنعان دي
لکه نمر په څلورم آسمان ليده شي   محبت به سل حجابه کښي عيان دي
نور د شمع په فانوس کله پټيږي   عشق د عقل په پرده کښي نمايان دي
که د ستا په مخ کښي بوي د حجاب نشته   زه له ډيري ځلي وايم چه نهان دي
طاؤس رنگ زلفي دي چا هسي کړه کړي   چه هر موي ئې په څو رنگه په څو شان دي
بې پردې به حسن نه وي چا ليدلي   که څوک وايي چه ليده شي تش گمان دي
ښادي غم غوندي آسانه مونده نه شي   سور په خپلو وينو لعل د بدخشان دي
کوه وصال په هر زمان وي هسي دريغه   لکه غم چه د هجران په هر زمان دي
بې د ستا له ملاقاته چه مشکل شه   نور مشکل واړه په ما باندي آسان دي
هم په دا راته آسان شو نور غمونه   چه ستا غم راته د حد په هورته گران دي
يو نفس به دي له دره بيرته نه شم   څو مي يو نفس باقي په دا جهان دي
قافله د صبر هيڅ ويسا پرې نه کا   ستا له غمه مي منزل د زړه ويران دي
که سروسامان ستا د زلفو نشته   هسي زړه ځما بې سر و بې سامان دي
لکه تا چه تور گيسو په مخ پريشان کړ   ځما هسوي خراب زړه پسې پريشان دي
خوار خاطر به د رحمان سلامت څو وي   چه گذر ئې ستا په چاه زنخندان دي

په نامه د هغه خداي مي دا بيان دي   چه يو نوم ئې په نومونو کښي سجان دي
هم بادشاه دي د جمله ؤ بادشاهانو   هم د هر يوه سلطان په سر سلطان دي
هغه کار چه و هر چا وته مشکل وي   هغه کار واړه و ده وته آسان دي
څوک آفتاب شي په آسمان را خيژولي   ده آفتاب را خيژولي په آسمان دي
څوک د نمر په مخ حجاب شي غوړولي   ده پټ کړي نمر په ابر کښي پنهان دي
څوک په شپه کښي شي مهتاب پيدا کولي   ده په شپه کښي پيدا کړي ماه تابان دي
څوک يو څاڅکي پرې يستي شي له اسمانه   نزول کړي ده په مونږ باندي باران دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځوك شي روح نيستي په يوه ماشي ژوندي كړي ده په روح تمام جهان دي
ځوك و سنگ شي رنگ د گلو ور كولي ده و سنگ وركړي رنگ د ارغوان دي
ځوك له خاورو شي يو گل پيدا كولي ده له خاورو پيدا كړي گلستان دي
ځوك له سنگه شي گوهر پيدا كولي ده له سنگه پيدا كړي در مرجان دي
ځوك شي رزق و هر مخلوق ته رسولي دى د هر يوه مخلوق روزي رسان دي
ځوك بنده لره ايمان شي ور كولي ده وركړي هر مؤمن لره ايمان دي
ځوك له زمكي و آسمان ته شي ختلي ده عيسىٰ لره وركړي دا مكان دي
ځوك له خداي سره خبري شي كولي ده موسىٰ مشرف كړي په دا شان دي
ځوك ايښو دي په توسن د آسمان زين شي ايښي ده په هوا تخت د سليمان دي
ځوك په سپينه ږيره پايي تر قيامته ده په خضر باندي كړي دا احسان دي
چه په ده شي هغه كار په هيچا نه شي هر توانا د ده تر توان پوري ناتوان دي
په اوبو كښي ئې د كاڼو گوټ پيدا كړ ده وركړي په كښې اور لره مكان دي
په سجود ئې زمكي سر دي لگولي هم ئې زوړند په ركوع سره آسمان دي
هر ونه په قيام ورته ولاړه هر گياه ئې په تسبيح سره زبان دي
همه واړه په تسبيح د ده مشغول دي كه ملك دي كه پيري دي كه انسان دي
هر ماهى ئې په درياب كښي حمد وايي هر مرغه ئې په چمن كښي ثنا خوان دي
حق په حق ئې هيچا نه ده ثنا كړې نه له هيچا واقع شوي دا بيان دي
مخلوقاتو هسي نه دي پيژاندلي لكه ده څخه چه قدر د خپل ځان دي
حد پايان ئې هيڅ سړي موندلي نه دي معرفت ئې هسي بحر بې پايان دي
نه ئې زيان نه ئې زوال نه ئې نقصان شته دي بې زيانه بې زواله بې نقصان دي
نه ئې مثل نه مثال نه ئې مكان شته دي بې مثله بې مثاله بې مكان دي
پاك ئې وگڼه بې شكه بې گمانه له هغه چه د چا شك د چا گمان دي
نه ئې ځوك په سترگو ويني نه ليده شي او بې چونه بې چگونه نمايان دي
كه ځوك وايي ليده نه شي ليده نه شي او كه وايي و هر چا وته عيان دي
منزه دي له جمله ؤ جهتونو او بيا هر جهت په ده باندي ودان دي
له زرگونو صفتونو راشه گوره چه ئې كړي نيم صفت عبدالرحمٰن دي

ستا د عشق حرفونه تور نه دي گلگون دي هغه په دا چه نوشته په جگر خون دي
تش به نه شي هغه خم د عشق له ميو چه ئې خاوري د فرهاد و د مجنون دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دنیا چاري همه واړه فاني دي — دا د ستا جور و جفا ولي افزون دي
مقتولان ستا د غمزو دي لاله نه دي — چه په سره کفن له زمکي را بیرون دي
چه ئې هیڅ بها زلمیو څخه نشته — جونه نه دي سکه گنجونه د قارون دي
بادشاهان په یوه دم کښې گدایان کا — ما لیدلي فسادونه د گردون دي
د رحمان د زړه خوناب مگر قبول شه — چه مخونه د دلبرو پرې گلگون دي

مخ د یار شمس و قمر درې واړه یو دي — قد و سر و صنوبر درې واړه یو دي
حاجت نه لرم په شهد و په شکرو — لب د یار شهد و شکر درې واړه یو دي
که بې یاره په بستر د پاسه پروت یم — نار و خاوري دا بستر درې واړه یو دي
چه ئې در و هم دیوار وته نظر کړم — با غ بوستان و دغه در درې واړه یو دي
خداي د یار له هجره هیڅوك خبر مه کړه — تاخت و قتل دا خبر درې واړه یو دي
چه غبار ئې د کوڅې را باندي راشي — دا غبار مښك و عنبر درې واړه یو دي
هغه دم چه سړي درومي له جهانه — توري خاوري سیم و زر درې واړه یو دي
قلندر چه په رښتیا قلندري کا — خان سلطان و قلندر درې واړه یو دي
ور دي نه شي په پردۍ زمکه هیڅوك — کور و کر و مبصر درې واړه یو دي
چه دي نه په کښې یو یار نه دي آشنا وي — هغه ښهر بحر و بر درې واړه یو دي
په دکان د نابیناؤ جوهریانو — خر مهري لعل و گوهر درې واړه یو دي
په سبب د ظالمانو حاکمانو — گوواور و پېښاور درې واړه یو دي
غزا وشوه که ځان ستائې و رحمان ته — بې هنر و گاؤ و خر درې واړه یو دي

په دنیا کښې که څه کار دي خو د دین دي — د دې کار په کننده ؤ آفرین دي
چه تقویٰ او دیانت ئې شي په برخه — د هغو د سعادت ستوري قرین دي
قناعت مي هسي خوند په خوله کښې کیښود — چه وچ ټوك مي په دهن کښې انگبین دي
بې هاتیانو بې اوښانو بادشاهي کا — د زاړه پوزي ټوکر کي ئې قالین دي
چه په خواست د حاجت پورته کا لاسونه — د آسمان د مالائکو پرې آمین دي
چه قبوله کهتري کا په دنیا کښې — د هغو په بهترۍ باندي یقین دي
تلل د لوړي اوبه درومي و ژور ته — حق تعالیٰ کمال ورکړي و کمین دي
خاکساري د خاکسارانو مرتبه ده — که زړوکي ئې خیرن وي زړه ئې سپین دي
د سرکښو سر که ورشي تر آسمانه — په دوه ورځي پس ئې ځای زیر زمین دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که ښیوه ئې وي په سر کښې او لوئې کا د رحمت لیاقت نه لري لعین دي
که صورت ئې د سړي سړی باله شي په معنی کښې سړی نه دي شیاطین دي
که رحمان څخه متاع د دنیا نشته شکر دا چه نه خودرای و نه خودبین دي

چه دا هسي لاس په لاس دنیا پریښودي څه چواچندڼ په ځان پوري مښو دي
دا دنیا په مثال پل مرگ ئې سیلاب دي د سیلاب په مخ کښې څه پوله ایښو دي
جل زلمي لا واده نه وي سره گونده شي دا رنگ چاري د مرگي په خرخرښو دي
قافلې چه په دنیا کښې شوې داخلې بیا هم هسي معلومیږي چه د لښو دي
دا سفر به په هغو باندي آسان وي چه تر کوچ پخوا په زیرمه د توښو دي
چه بې وقته ارمان کا په وقت اوده وي د هغو عالمو ږیري د وکښو دي
په هر شان چه یار خوښیږی زه هغه کړم خپلول د صاحبانو په پیښو دي
د یار غم مي لکه تاج دي په سر ایښې نور غمونه مي همه لاندي تر پښو دي
معشوقې په عاشقانو خود پوهیږي دلته څه د عاشقۍ نښې د ښو دي
میخواران که ئې خبر شي له مستۍ نه د رحمان د میخانې شراب د څښو دي

دا ژوندي چه معلومیږي واړه مړه دي که څه دي هم هسي وایه چه څه نه دي
یا د باد په مخ کښې خاوري دي دا توري یا د اور په مخ کښې واړه وچ واښه دي
د خپل عمر شپې او ورځې چه په زړه کړم هسي درومي چه د سیند گویا اوبه دي
غافلان که ویني، اوري به ئې څه کړې دا ئې خوب دي نه لیده نه اوریده دي
چه د خداي له معرفته خبر نه وي هغه واړه که بیدار دي هم اوده دي
د رحمان د زړه له حاله خداي خبر دي چه په زړه کښې ئې د یار له غمه څه دي

زه بلبل ستا د وصال یم بوستان څه دي ستا د وصل په نسبت گلستان څه دي
چه آشنا شي ستا له دره له دیواره انتظار ئې په روضه د رضوان څه دي
چه روزي ئې شهادت شي ستا له تیغه احتیاج ئې په چشمه د حیوان څه دي
چه مسکن ئې د زړه ستا د زلفو خم شي و هغو ته د عطارو دکان څه دي
بلهوس که بوسه غواړي له تا څه شو هر رنگ هر رنگ ویل کاندي نادان څه دي
هر چه لاندي خپل وجود تر خپل قدم کا عرش ئې لاندي تر قدم شي آسمان څه دي
زه چه ستا له غمه ژاړم آه فریاد کړم برق و رعد چکاره دي باران څه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ځان جهان هسي ستا په مينه هير دي نه پوهيږم چه ځان څه دي جهان څه دي
ته چه نه ګورې و ما ته لږ مي پوه کړه په دا کار کښي دي ضرر و نقصان څه دي
زه بې صبره يم که مهر د ستا نشته له دې دواړو دي په زړه کښي ګمان څه دي
که ستا سترګي دي قاتلي زه مقتول يم وايه نور دي په خاطر کښي ارمان څه دي
چه مي وينې ترو مي څه پښتې له حاله له عيانه احتياج د بيان څه دي
هر چه وايې ستا رسۍ د رحمان غاړه و تواناؤ ته حجت د ناتوان څه دي

د عاشق نظر په خورد و په خواب نه دي مراد ئې بې د يار له دره بل باب نه دي
ته نظر په خپل هنر په عقل مه کړه دا اسباب په عاشقۍ کښي اسباب نه دي
چه د يار سره حساب د دنيا کاندي دغه هيڅ په عاشقانو حساب نه دي
چه عاشق په عاشقۍ کښي ارباب نه شي که د درست جهان ارباب وي ارباب نه دي
هر چه يار منع کوي له خپله ياره دا کتاب د عاشقانو کتاب نه دي
دا حجاب چه نور عالم ئې حجاب بويي دا ځما د يار تر ميانه حجاب نه دي
که ثواب دي هم سوئ د يار له مخه ما ګڼلي دغه کار په ثواب نه دي
که ليدلي زليخا يوسف په خوب و ما په ويښه دي ليدلي په خواب نه دي
صبر ونيسه په مخ کښي که مراد غواړې هيچا کړي دغه کار په شتاب نه دي
رحمان سوال د بوسې کړي دي له ياره لا ئې هيڅ ځني موندلي ځواب نه دي

هغه يار چه بې وفا دي څه يار نه دي هغه کار چه بې بقا دي څه کار نه دي
که د سر ښيندل دشوار په ما و تا دي دا په عشق کښي سهل کار دي دشوار نه دي
انديښنه سړی بيدار کاندي له خوبه کم انديشه که بيدار دي بيدار نه دي
که څه عمر دي عاشق لره وصال دي د هجران عمر د عمر په شمار نه دي
د چشمانو په ځنبل کښي تير و بير شي اعتبار د زمانې اعتبار نه دي
که د سلو زويو پلار شي به ئې څه کا بې وقوفه زوي د پلار څه په کار نه دي
معشوقې هميشه ناز په عاشق کاندي رحمان هيڅ له خپله ياره آزار نه دي

هر نګار چه بې وفا دي نګار نه دي په ګلزار کښي چه ګل نه وي ګلزار نه دي
په تلخۍ د ميو مست خلق مي خوښ دي هغه خار چه بوي د ګل لري خار نه دي
دينداري دنيا داري دي ځبله لري ما ليدلي هيڅ ديندار دنيادار نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که زوزګار دي په جهان کښې عاشقي ده
د دې نور عالم روزګار څه روزګار نه دي
چه تصديق ئې په خپل زړه کښې محکم نه وي
دا په خوله ظاهر اقرار څه اقرار نه دي
په هر زړه چه د خپل يار د غم غبار وي
دغه ابر د رحمت دي غبار نه دي
چا به کسب بې له عشقه نور څه نه کړ
باري ګنج دي چه هر يو ته آظهار نه دي
معشوقه وفا له هيچا سره نه کا
ګڼه کوم يو د دې رخت خريدار نه دي
د خپل يار وصال د خداي په داد مونده شي
دغه کار مي د هيچا په اختيار نه دي
په رحمان باندي منت د معشوقو دي
د بې حسنو معشوقو منت بار نه دي

د عشق زخم څه د زخم په شان نه دي
د بل زخم په څير سهل و آسان نه دي
عاشقان او معشوقې سره پوهيږي
دغه راز و نور عالم ته عيان نه دي
عاشقي نه ده که ګورې حيراني ده
کوم سړی په دغه کار کښې حيران نه دي
يو عاشق دي څوك را وښيي په عشق کښې
چه ئې رود په مخ د اوښو روان نه دي
همره اوښي د عاشق په ګريوان ووري
ته به وايې چه يو سيند دي ګريوان نه دي
دا هجران دي چه ئې مرګ په عاشق ګران کړ
که هم ځان ور څخه درومي هيڅ ګران نه دي
نور غمونه که په ځان د سړي بد دي
غم د ترکو بد د هيچا په ځان نه دي
د دوزخ د اور که تا وله حده تير دي
برابر د بيلتانه د نيران نه دي
چه باله شي څوك په عشق کښې کم عقل
دا کم عقل ډير هوښيار دي نادان نه دي
چه بې ياره زه جهان وته نظر کړم
رحمان وايم چه ويران دي ودان نه دی

عاشقان دي په اور سوي دي که نه دي
ستا د عشق په اور الوي دي که نه دي
زحمتونه د هجران واړه په عشق کښې
تا و ما وته ښولي دي که نه دي
په دنيا کښې خو يو سر و مال ويل شي
دواړه ما په تا بايلوي دي که نه دي
تل د ورځو په لينده د ښو غشي
تا په ما باندي را کښلي دي که نه دي
چه مدام ئې ځما زړه له غمه چوي
توري زلفي دي پيچوي دي که نه دي
راشه وګوره احوال د عاشقانو
مړه د عشق په تيغ کوټلي دي که نه دي
ناصحان چه نصيحت و يار ته کاندي
چري دوي هم مين شوي دي که نه دي
ښائسته که په ښائست ملايکه وي
په وکښود زړونو روي دي که نه دي
بلبلان پسي نارې وهي رحمانه
د بهار ګلونه شوي دي که نه دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خښ مي ستا د ښو غشي په سينه دي پور راپوري مي وتلي تر اينه دي
تل ئې مخ د يار په مخ باندي وي اينبي هغه زړونه چه بې زنگه آئينه دي
هسي نه چه زه نن ورځ په تا شيدا يم ستا غمونه مي په زړه کښي ديرينه دي
لکه ستوري چه بريښنا کا په آسمان کښي په ټټر مي ستا داغونه نگينه دي
درته وايم چه له آهه ئې پرهيز کا د هغو چه پوشاکونه پشمينه دي
که دا ستا رخسار سوزاني لنبې نه وي ولي کسي ځما تور سوي نينه دي
څه به سم په صبحدم گورې و چا ته چه دي سترگی په مي مستي شبينه دي
هغه سترگي چه پيدا کړې خداي خونريزي بې غضبه په غضب او په کينه دي
شرابيان چه شراب مومي خو ئې شومي کله منع په اختر په ادينه دي
چه تمام د خپل ځگر په وينو رنگ شه د رحمان خبري ځکه رنگينه دي

که مطلب و مدعیٰ د سړي خداي دي هر هر مړي د ژونديو رهنماي دي
مسافر که په رحلت کښي و بله غبږ کا هر آواز ئې خواب آلود لره دراي دي
که سړي و حقيقت وته نظر کا ژوندی خلق واړه ناست د مړو په ځاي دي
دا خو بخت دي څوك ئې سپين و څوك ئې توركړه گڼه عين لکه زاغ هسي هماي دي
لکه فرق چه د هماي و د زاغ نشته هم دغه دليل د شاه و د گداي دي
ته نظر د کاري گرو په کار مه کړه کار همه واړه موقوف په کار فرماي دي
سالکان چه د جهان تماشا کاندي له جهانه ئې مطلب جهان آراي دي
که څوك خپل دست و پاي وباسي له ميانه خداي پخپله د بې دستو دست و پاي دي
په هغه جهان نيکي و بدي نشته هر مطلب د طالبانو په دا سراي دي
زه رحمان يوازي نه يم په دا کار کښي هميشه د يار په يار پسې واي واي دي

په ظاهر صورت چه ستا د در گداي دي په معنیٰ کښي د جمله ؤ کد خداي دي
مجنون بيد غوندي رونق د گلستان شي چه ئې ستا له غمه سريه پشت پاي دي
چه له غمه دي حرس غوندي نالان دي د جمله ؤ گمرهانو رهنماي دي
چه څوك زړه د ستا و تورو سترگو ورکا ستا د ورځو تور محراب د لاندي ځاي دي
چه مسکن ئې د زړه ستا د زلفو خم شي د هغو ناستي په سوري د هماي دي
چه تا وويني و ما ته نصيحت کا شك پرې مه کوه بې شکه چه خود راي دي
که زر دار دي اشنايان د زر دارانو د رحمان د آشنايانو تکيه خداي دي

(c) ketabton.com: The Digital Library

که د خلقو و نظر ته آدمي دي　　خوار عاشق د معشوقې د کوڅې سپی دي
هر چه ځان يار په سپيو کښي داخل کا　　ترو هاله به ورته وايم چه سړی دي
ما دي خداي د يار له غمه بې غم نه کا　　دا په ملك د عاشقۍ کښي لوي ورانی دي
زه د يار په غم کښي زيړه ځهره خوښ يم　　دا ځما خزان خزان نه دي پسرلی دي
زه ژوندون د يار و وصل وته وايم　　ګڼه هر يو دوزخي په ژوند ژوندی دي
ته چه ما منع کوې د يار له دره　　کوم يو در د يار له دره بريالی دي
زه د يار ميني په يار باندي شيدا کړم　　که څوك ما ګڼي زه نه يم واړه دی دي
چه وحشي مجنون ئې ښهر لره راووست　　د ليلې د زلفو هسي غړوندی دي
زر داران که اوبه څښي په جام د زرو　　ځما خوښ دا خپل د خاورو کنډولی دي
اورنګ زيب که د ډهلي په تخت نازيږي　　خپله خونه هر ګداي لره ډهلی دي
چه له خپله کوره ووزي مسافر شي　　څوك ئې پيژني ساهو دي که مريی دي
چه ئې خاوري شي له خاورو سره ګډې　　ترو د چا زده چه کوم نيکه نمسی دي
توره شپه په آشنايانو روڼا ورځ ده　　روڼا ورځ په نا اشناؤ تور وږمی دي
نه دي سترګي پوزه غوږ د کم شناختو　　په معنیٰ کښي يو ديوال سوری سوری دي
عاشقان ئې د دنيا له غمه خلاص کړه　　عاشقي د سليمان بادشاه غمی دي
هر چه حب د عاشقي لره په زړه کښي　　که په قطع صد ساله وي هم زلمی دي
دا هلال دي چه ليده شي په شفق کښي　　که په لاس د ګل اندامي سپين وښی دي
نا آشنا به بهره څه رنګ څني مومي　　چه مدام ئې په آشنا پسې غورزی دي
څربوې مي قربانۍ لره پوهيږم　　دا چه کړي دي په ما باندي زړه سوی دي
چه په نوم باندي باله شي ليده نه شي　　معلوميږي چه نر حوريا ښاپيری دي
چه د خط په دود ئې خلق په کښي پريوزي　　زنخدان ئې تر سبزي لاندي کوهی دي
زه رحمان له ياره خوښ يم که جفا کا　　که جفا نه کا وفا کا څو تيری دي

عاشقۍ را باندي سوري کړې مرۍ　　هيڅ مي نه درومي بې ياره تر مرمۍ
څه اثر به ئې د عق وي په ر کښي　　د هغو په سر چه کښيني ښاپيرۍ
د مژګانو په پنجه مي زړه وکاږي　　خداي د ترکو مستي سترګي کړې زمرۍ
غلوفه به ئې بې غمه نور څه نه وي　　هر چه کاندي د خوبانو چاکرۍ
لږ د صبر سبق ما لره هم راکړي　　که په عشق کښي څوك دغه طاقت لرۍ
خدانه څه دي د کوتوال په لاس کښي ور کړم　　چه شپه ورځ مي غږوي لکه تورۍ

(c) ketabton.com: The Digital Library

په صورت مي نرۍ تبه شوه ولاړه   تا چه دواړه سترګي توري کړي نرۍ
د وصال دلالان کوم طرف ته غواړم   چه بندي شوم د هجران په کڅرۍ
نور د شمع په فانوس کله پټيږي   تا چه واغوستې د خيال جامې نرۍ
زه رحمان په زړه نري کړم هغو جونو   چه ئې ملا وي د ويښته په دود نرۍ

چا چه کړي و دنيا وته اسرې دي   د هغو په سر همه خاوري ايرې دي
نادان که د دنيا په کار نازيږي   و دانا وته دا وشتي مسخرې دي
چه بې خدايه محبت کا هغه خلق   نارينه ئې واړه خره او ښځې خرې دي
و سپين ږيريو وته مه وايه سپين ږيري   همګي واړه طفلان د ګوارې دي
هسي وايه چه څرې دي د زنانو   که ئې ايښي په دستار کښي قرقرې دي
چه نه فيض نه څه بهره ځني مونده شي   همګي واړه بې فيض و بې بهرې دي
زخيره د دنيا مه کوه رحمانه   دا همه واړه د خاورو ذخيرې دي

ستا له غمه مي په مخ باندي ولې دي   لږ مي ويوښته له حاله چه ولې دي
زه په تا پسي موسى يم قارون نه يم   چه مطلب مي غواوغيلي يا ګلې دي
هغه کوډي لکه تا دي په ما کړي   کله کړي په مجنون باندي ليلې دي
لکه ما چه مصلې در پسي لنګ کړې   کوم ملنګ هسي لنګ کړي مصلې دي
بوي هم ستا د وفا نه دي را الوتي   ما پخپله خپلي کړي تسلې دي
نصيحت اثر په زړه د عاشق نه کا   ګوندي يادي ځما ډيري مسئلې دي
که رحمان د عاشقۍ په تيغ شهيد شي   د جنت حوري همه واړه دلې دي

ته په هره ګړۍ غم د سيم و زر خورې   زه دي هره ګړۍ وينم چه خپل سر خورې
عاقبت به دي يو خنډ له سينې ووزي   ته چه تل په هر يو ښاخ باندي نمر خورې
په عوض ئې کوم طاعت کړې راته وايه   دا نعمت چه په هر شام و هر سحر خورې
روژتي په څلورم پهر افطار کا   ته څلور ځله طعام په هر پهر خورې
که يو ځله تر کماله ورسيږې   نور به غوښي د خپل ځان لکه قمر خورې
که ښيښه د نام و ننګ دي شي تر څنګه   د هر چا په کجروۍ به خپل ځګر خورې
بې هنر وله قند هم زهر قاتل دي   قند ئې وګڼه که زهر په هنر خورې
نهال په زړه د صبر نخل کړه رحمانه   چه مدام د بر خوردار و په څير بر خورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

که له تا ئې شرم نه کيدي مهرۍ   مخ به پټ نه و د حوري د پرۍ
چۀ آفتاب دي تر رخسار پوري خجل شه   له دې ويري زيست په شپه کا قمرۍ
ستا تر حسنه پوري حسن واړه هيڅ دي   نيست په څه له هسنو کا برابرۍ
بې د ستا د تورو سترگو جادوگر و   کوم آهو د بيابان زده وي دم گرۍ
ستا د عشق د توري هستي رنگ گذار دي   چه له مخه ئې حباب وي ککرۍ
دلبري او دل جويي لکه د ستا زده   چا زده هسي دل جويۍ او دلبرۍ
حسن واړه د عاشق په عشق موقوف دي   معشوقه که فرشته وي که چورۍ
و عاشق ته د يار غم واړه ښادي ده   د رضا په ملك کښي نشته دلگيرۍ
دا دستور دي چه له درده زگير وخيژي   گڼه څه وو د رحمان له شاعرۍ

ستا د تورو سترگو په ياداشت مي اوښي وورى   حق دي که پريوزي په شبرات د غم کښي ستوري
زلفي دي سايه کړي مخ دي اور په جهان بل کړ   هر چا ته چه گورم نيم په نمر وي نيم په سيوري
څوك دي په وصال کښي قند نبات څوك ځگر خون خوري   چا وکړ ديدن د چا شو سپين د سترگو توري
اور ستا د رخسار دي ما په خپلو اوښو بل کړ   تل په آتش سوزي آئينه چي نمر ته گوري
سترگي مي د ستا له خياله پريوتې و زړه ته   څه شو که مو بې سترگو صورت ځي په بل لوري
کله رقيبانو ته نظر کړې کله ما ته   ستا باران د مهر په ښو بدو يو شان ووري
ځان په مستو سترگو باندي مه غلوه رحمانه   دا مستان هوښيار دي له حکمته سره ښوري

غم خواري دا هسي چري وي غم خورې   چه به ما دلته کښي ناست لرې ته دورې
هغه خداي چه ئې ستا مخ بله لنبه کړ   دا لنبه ئې کړه ځما په گوگل پورې
هم هغه دی ځما تور ليمه سره کړي   چه ئې ستا لاسونه سره کړه سترگي تورې
غل خو غلا د سرو مال په توره شپه کا   ته په ورځ ځما د سرود مال چورې
اصيل نه دي چاپيرو دي نه پلورلي   ته اصيل په ديدين پيري هم ئې پلورې
دا کوم رنگ د آشنائي او د وروری دي   چه زه ستا د مخ ثنا کړم ته مي زورې
درخانۍ په سل غمونو خداي اخته کړه   زه به ولي له تا زار کوم که گورې
زه و تا ته د ستا له جوره ژاړم   ته را واخلې سل گلې نادري نورې
د رحمان په عاشقۍ به آفرين کړې   که لړ مخ په آئينه کړې ځان وگورې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په هر ځاي چه ستا ثنا شي ښيوه ګړي   خر مهرې شي هلته دُر و مرغلري
د هغو سترګو به اوښي وي ګلرنګي   هر چه ستا په ګل رخسار وي منتظري
هغه کله د ناصح خبري اوري   هر چه اوري ستا خوږې خوږې خبري
مرور کاندي عاشق له جمله خلقو   معشوقې له هيچا مه شه مروري
په ساعت کښې سړي مړ کا هم ژوندي کا   طايفې دي د خوبانو سحر ګري
زه ځان ډوب ګڼم بې تا په خپلو وينو   که مي ډوب کا څوك په شهدو په شکري
لري لري غم دي واړه را نزدې کړ   چه له مخه دي حجاب کړ راته لري
چه مي نوم د ستا د زلفو په خوله واخيست   را پسې شوې د بلا توري لښکري
هيڅ په حق د حقدارانو نه ګروهيږې   همېشه ځما د زړه په وړو منکري
ځما ستا مينه ښرګنده په جهان ده   ولي دا رنګه ښرګنده ګواهي نغري
زه چه ستا له غمه ژاړمه آه فرياد کړم   د رقيب کره هم ډول وي هم سندري
د رحمان شعر به ولي نادر نه وي   چه ثنا کاندي د تا غوندي نادري

تر ابدي ورځي پوري به جفا کړې   که به مهر وفا هم چري پيدا کړې
معشوقې کله وفا کله جفا کا   مي بايد چه کله هغه کله دا کړې
ما ستا خوي دي وهر چا وته ستايلي   چري نه چه دروغژن مي تر هر چا کړې
چه د ستا دغه خصلت دي ځما اوښي   دا پټ راز به مي په درست جهان رسوا کړې
ستا څه لاس را باندي نه رسي دلبره؟   چه په لاس د رقيبانو مي سزا کړې
مرم په دا چه د اغيار په رضا درومې   نه په دا چه ته په ځان خپله رضا کړې
په درست عمر به هيچا ليدلي نه وي   هغه چاري چه ته هر ساعت په ما کړې
ما رنځور په کټ کښې پريږدې چه کړيږم   ته لا ګرزې د رقيب سره خندا کړې
لاس تر غاره د رقيب سره خندا کړي   چه ما ووينې له قصده راته شا کړې
هر بيګاه وايې سبا له به خوله درکړم   دا بيګاه به په رحمان کله سبا کړې

په پيرئ کښې چه هوس د مي ناب کړې   بيهوده ګمان په صبح د مهتاب کړې
بې طاعته عنايت له خدايه غواړې   د عتاب په ځاي اميد د ثواب کړې
دانسته ګناه کوې توبې وکاږې   لکه بت هسي په غټو سترګو خواب کړې
پهٔ هغو غوږو چه ذکر د خداي اورې   بيا سماع په هغو غوږو د رباب کړې
په هغو شونډو چه حمد و ثنا وايې   هم هغه شونډي بيا ډوبې په شراب کړې
علم وکړې هيڅ عمل ور باندي نه کړې   لکه طفل هسي لوبې په کتاب کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

په شپه پروت يې د مغان په ميخانه کښې
او د ورځې مخ په لوري د محراب کړې
تمام عمر د دنيا په طلب کرزې
بيا د خداي په طالبانو ځان حساب کړې
له خالقه دي نه شرم نه حجاب وي
له رحمانه گوښه ونيسې حجاب کړې

که نظر په ماتو گوډو د روزگار کړې
همره نه دي چې حساب يا به ئې شمار کړې
په هر غم کښې خاموش اوسه او که نه وي
د بد خواه خاطر به ښاد دوست به آزار کړې
صبر ونيسه په مخ کښې که مراد غواړې
په تلوار به هيڅ و نه کړې که تلوار کړې
رضا پاسله و قضا ته فراغت شه
او که نور څه نور څه وايې ځان به خوار کړې
آرادي او کاروبار دي سره لري
لاس له کاروباره وکاږه که کار کړې
چه پخپله ئې فاني بولې رحمانه
ترو بيا څه په هغو چارو اعتبار کړې

چه مدام د بل و عيب وته نظر کړې
خداي له خپله عيبه ولي نا خبر کړې
که يوه جو دانه عيب وينې په بل کښې
هغه يو جو دانه عيب به ئې لوي غر کړې
که دي خپله گناه لويه لکه غر وي
په حيله حيله به غر د مچ وزر کړې
که ځوك تله د انصاف درته په لاس کا
خپل تټو او د بل آس به برابر کړې
تو لعنت دي په دا هسي منصفۍ شه
چه له حقه و باطل وته گذر کړې
خداي و تا د ملائکو مقام درکړ
ته دا خپل صورت پخپله گاو و خر کړې
که دي يو ويښته د ځان د پاسه کوږ شي
ځان هغه ساعت له خدايه مرور کړې
که ښندلي دي په خداي وي يو کيکوړي
نمايان ئې په جهان کښې لکه نمر کړې
لکه ځوك تر مکې لاړ شي بيا ترې راشي
د دنيا دپاره هسي لوي سفر کړې
که يوه رتۍ دي زر به لاس کښې کښيوزي
خرخ خروار د عبادت په رتۍ زر کړې
د ځوانۍ عمر دي تير کړ په غفلت کښې
په پيرۍ کښې به څه زيرمه د محشر کړې
په دنيا پسي دي نمري دي رنگ کړې
ځان و خلقو ته درويش و قلندر کړې
لکه وار چه د زړې لولۍ تير شي
اوس توبې له ضرورته په سپين سر کړې
په پيرۍ کښې د ځواني چاري نه شي
ته په ورځ د عاشورې به څه اختر کړې
لکه بيخ د زړې وني چنجي وخوري
په دا تير عمر به څه ښاخ و ثمر کړې
دغه باغ به دي خلاص نه شي له خزانه
که چاپير ورځني سد د سکندر کړې
و بد خواه وته ځوك نصيحت نه کا
رحمان ستا په غم شريك دي که باور کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

خدایه مه کړه نا امید هغه وګړي　　چه امید ئي وي د ستا په کرم کړي
ستا له رحمه به زړه ولي نومیدي کړم　　چه دي ځان دي د رحیم په نام نومړي
دا نیمګړي سړي ننګ هم د خپل نام کا　　ته خو خداي یې چه په هیڅ نه یې نیم ګړي
هیڅ بنده دي په بزرګي کښي لیده نه شي　　څو تا خط د آزادۍ نه دي ورکړي
دا همه واړه شومیت دي د شومانو　　ګنه ته د چا په زیرمه نه یې ستړي
چه بې تا ئې په زره بله سودا ګرزي　　تر مقصوده به و نه رسي وګړي
هر چه ستا په لار قدم د راستي کیږدي　　که ئې زیان وي زه رحمان ئې پوروړي

د آشنا له لاسه ناست یم په زړه ستړي　　په فلوس مي پکار نه دي د رخت وګړي
چه په ژوند ئې طمع پویکړي شي له ژونده　　نور به څه باندي ویریږي سر پرې کړي
که ژوندون د عاشقانو په وصال وي　　زه مهجور یم په دغه روایت مړي
خوږ ژوندون مي جدایۍ هسي را تریخ کړ　　چه د غم له تلخۍ دم نه شم را نغړي
دا صورت په مثال خس محبت اور شه　　ترو د اور په مخ کښي څه کاندي خسړي
لا علاج به لکه اوښ بار برداري کا　　چه په پوزه ئې پیزوان شه د عشق پړي
له احواله ئې ورو ورو پوښتۍ یارانو　　بیلتانه د رحمان وار دي خطا کړي

ما په تا پسې دا سپیني جامې رنګ کړې　　ته لا بیا په ما ګمان د نام و ننګ کړې
هیڅ اثر دي په سنګین خاطر و نه شه　　که هر څو مي مصلې در پسي لنګ کړې
دل سوزي به دي په نور وکړي څه شي　　چه له ما غوندي مخلصه سره جنګ کړې
ته په عشق کښي ما هاله دروغژن بوله　　که یو بل هم هسي ما غوندي ملنګ کړې
دا نارې سورې په عشق کښي دي غمازي　　ګنه تل به د بلبل په څیر پتنګ کړې
عاشقي و معشوقې ته سپینه لار ده　　ته و ما وته دا سپینه لار ګړنګ کړې
چه یو دم مي له نظره ته یو خوا شې　　دا جهان لکه لحد را باندي تنګ کړې
په ښه خوي سره د خلقو افسانه یې　　خداي ځما له کم بخته په زړه سنګ کړې
دا دي څوک له څنګه ناست دي نه پوهیږم　　چه خبري د رحمان سره په جنګ کړې

خدایه زړه د رقیب نرم په احسان کړې　　ما له یاره یار له ما سره یک سان کړې
هغه درد چه د اشنا د بیلتانه دي　　دفع و رفع ئې د وصل په درمان کړې
غم د هجر چه تیري تر اوره سخت دي　　له دې غمه مي په امن په امان کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

کار و بار د عاشقۍ چه ډېر مشکل دي — دا مشکل ځما په ما باندي آسان کړې
حجاب لري کړه ځما د یار له میانه — بې حجابه مخ د یار راته عیان کړې
که مطلب د نور چا نوري مرتبې دي — ما گدا په آستانه د خپل جانان کړې
که دا نور عالم و بله خوا ته گوري — ما په لوري د دلبرو نگران کړې
زه چه یار لره ورځم په هغې لاري — مهتر خضر مهتر الیاس مي رهبران کړې
تاریکي د معصیت را څخه واخلې — د طاعت په روښنایۍ مو زړه روښان کړې
چه ځما په پریشانۍ ئې زړه ښه کیږي — زړه ئې ما غوندي په یار پسي پریشان کړې
چه ځما په چمن راشي گستاخي کړي — د شبنم په څیر ئې عمر یو زمان کړې
چه آخاده د منکر تر سره پریوزي — د فلك په څیر مي توره د زبان کړې
هغه عشق چه د ترکو د غمزو دي — هر کلام مي د هغه غشي پیکان کړې
چه کشور د افغانانو معطر شي — د هر بیت مصراع مي زلفي د خوبان کړې
چه هر حرف ئې د نافې هسي خوشبو وي — برکت مي په جزدان په قلمدان کړې
ته چه ما منع کوې د یار له لوري — کاشکي باد د سحر منع په بوستان کړې
نه به ما منع کړې ته له خپله یاره — نه به کوز په زمکه ستوري د آسمان کړې
الٓهی د خپل حبیب له برکته — دا ساده انشا رنگینه د رحمان کړې

تا چه مخ د پرۍ سترگي د آهو کړې — نه پوهیږم چه آهو یې که جادو کړې
دعاگو چه د چا ومري څه ښادي ده — ته په څه ځما و مرگ وته آرزو کړې
په محراب د عاشقانو کانې ووري — ته چه چین د جبین غوټه په ابرو کړې
تا چه رنگ د گلو واخیست زه پوهیږم — زرغونه به په چهره ځما کنگو کړې
ستا له ډیره ډیره جوره معلومیږي — چه به ما پخپلو اوښو کښې لاهو کړې
که یو ځله توري زلفي کړې پریشاني — خاکستر به په چمن کښې کشمالو کړې
درست جهان به قاف تر قافه معطر شي — که یو ځله شا نه گڼه په گیسو کړې
ستا د زلفو مار خوږلي به روغ نه شي — که افسون د مسیحا وربانديپو کړې
لاس و پښې دي بې زیوره ښایسته دي — څه منت به د پایلو د باهو کړې
له سوزن د ښو راوړې تار د زلفو — د رحمان د زړگي زخم به رفو کړې

که د عشق شکري تیري تر گلو کړې — نور لذت به لکه زهر هسي تو کړې
که دي وشي ملاقات له سر و قدو — د فاختې په څیر به کوکي په کوکو کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

عاشقي به تیره توره در په لاس کا | نور د صبر د سکون په ملك به هو کړې
په انصاف و عدالت به نوشیروان شې | هر عمل چه د خپل ځان په ترازو کړې
د سکندر په څیر جهان به دي روزي شي | که سرکوز په آئینه د خپل زانو کړې
تریخ لوګي به دي د قند په څیر نغړده شي | که صورت د عشق په اور کښې تماکو کړې
وبه نه وینې د ترکو برندي سترګې | مګر ځان په خپلو وینو کښې سالو کړې
روغ به نه شې بې دیار له ښه دیدنه | که سل پنده سپیلني و ځان ته لو کړې
د غفلت لیچن لیمه به دي بینا شي | که د یار د کوڅې خاوري دي څښنکو کړې
دا دارو بد دوائي کوې طبیبه | چه د یار په درد و غم کښې مي دارو کړې
نصیحت په عاشقانو اثر نه کا | دا محنت واړه بې ځایه بې قابو کړې
په رحمان باندي بې یاره خواب حرام دي | که ئې سل بالښته لاندي تر پهلو کړې

ولي ولي و عاشق ته نظر نه کړې | دا ګدا په دیدن ولي توانګر نه کړې
ستا دې ډیري حیا ډیر کورونه وران کړل | چه هیڅا وته کاته برابر نه کړې
ستا په ډیر حسن مي دا عقیده نه شي | چه دا روغ وګړي واړه اوتر نه کړې
ته پلو له مخه واخله زه ضامن یم | که اورنګ د زمانې قلندر نه کړې
ځما هر زمان هر دم په تا ګذر وي | ته یو دم ځما په لوري ګذر نه کړې
لکه ته چه دلاور ځما په مرګ یې | چه دا رنګ چري رقیب دلاور نه کړې
زه د ستا په جفا خوښ یم تل تر تله | که غماز مي له دې رازه خبر نه کړې
ګذشته جفا دي واړه آواره وي | که دا جور و جفا بار دیګر نه کړې
هغه څوك دي چه به ستا له دره درومي | که ئې ته له خپله دره بدر نه کړې
سنګدلي ده هغه خلقو لره ختمه | چه ئې ته په مجلس ورشې اثر نه کړې
رحمان ستا میني رسوا کړ باري حیف دي | چه ته هیڅ په دا خبره باور نه کړې

و خوبانو وته ولي نظر نه کړې | د چمن په ګلو ولي ګذر نه کړې
دا بهار چه درست جهان ئې معطر کړ | دماغ ولي په دا بوي معطر نه کړې
رضا ولي په قصا سپارلي نه شي | دغه زهر په ځان ولي شکر نه کړې
جك زده چه په نارو د مرګ خبریږې | ځان پخوا تر مرګه ولي خبر نه کړې
چه د نور خلقو په سر اچوې خاوري | ته پخپله خاوري ولي په سر نه کړې

(c) ketabton.com: The Digital Library

پس له مرگه چه بيا مري له لوږي تندي   ولي نن ساعت توښه د محشر نه کړې
دا ويل دي اثر کله کا په نورو   اې رحمانه په ځان ولي اثر نه کړې

نمر سپوږمي که ستا له حسنه نه شرميږي   ترو دوي ولي زرغونه و زيړ ښکاريږي
دا سبوږمۍ چه ئې نه سر شته نه ئې پښې شته   په کوم حسن به له تا سره سميږي
زړه مي يوړ ستا د مخ په روڼا زلفو   باري غل په سپين سبا کله پټيږي
ستا د زلفو د ابريو له وحشته   همګي لړم ماران دي چه وريږي
مخ دي اور خط دي سبزه ده زه حيران يم   چه سبزه په اور کښي څنګه زرغونيږي
اور اوبه سره چا ګډ ليدلي نه دي   دا قدرت دي ستا په لبو کښي نمائيږي
لکه لوند زړوکي تا وکړي نو ئې ووزي   ستا له غمه مي رنګ زيړ پوست مي وچيږي
سپوږمۍ هم دا هسي تاو خوري ستا له مخه   چه په هره مياشت کښي دوه دوه نيمه کيږي
ستا قامت که څوك شمشاد بولي غلط دي   د لرګيو په نرخ سپين زر نه يافتيږي
خم ابرو ئې په پناه د زلفو تم شو   د لړم لشه له مار سره تاويږي
و سپين غاښو ته دي در ويلي نه شم   کاڼي کله د بريښنا په دود ځليږي
باريك خط ئې زلفو لاندي کړ رحمانه   مورچګان د شپې له مخه پايماليږي

صبحدم چه هغه يار را باندي راشي   عجب نمر د نمر د پاسه هويدا شي
ښکلي مخ لره حاجت د سنګار نشته   بې ترتيبه چه نمر وخيژي روڼا شي
چه ئې وينم له ورايه پوري نښلم   لکه پيښ چه و بله کاه و کهربا شي
ما له ډيري ناچارۍ و يار ته شا کړه   ناروا د ضرورت په ځاي روا شي
زه په وصل کښي خواري د هجران ژاړم   د هر کار فکر تر کاره لا پخوا شي
لا پخوا تر جدايۍ نه ژړا بويه   ګنه هلته هر يو ژاړي چه جدا شي
وصال نه دي چا په سرومال موندلي   مګر غاړه په دا کار د چا ادا شي
زه به سرومال د يار تر نامي ځار کړم   دا په عشق کښي سهل کار دي که په دا شي
د رحمان په اوښو هسي رنګ پوهيږم   چه آخر به په تمام جهان رسوا شي

تبسم مي د وګړي په روزګار شي   چه له مرګه ئې نه ويره نه ئې ډار شي
له ده وزيري د ده دواړاندي ومري   لا ئې مينه د دنيا په کار و بار شي
که ئې هر قدم د مړيو په سر لار وي   يو قدم هسي وا نه خلي چه په لار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د ژوندیو نصیحت پرې اثر نه کا   مگر مړه له قبره پاڅي په گفتار شي
د امید مزي ئې هسي رنگ دراز وي   چه تر خضره ورته خپل عمر بسیار شي
سپینه ږیره په اوښي کښې زوي را واخلي   چه به ما لره سپاهي و منصبدار شي
د خرما زړي نهال کا ورته گوري   چه دا سوري دا میوه به مي پکار شي
هر هر فصل چه ترې ریبي هوسیږي   چه به کانده راته بل فصل تیار شي
لا ئې لپه تخم هم نه وي کرلي   ناکشته ور ځني طمع د خروار شي
غړوندي د ناز کړیو خسیو غړي   چه سبا بیگاه به ما لره گوهار شي
لکه وړکي کټوري له زانې غواړي   په دا هسي پوچ گوئي اعتبار شي
رحمان څه دي چه به پند و جا ته وایي   هدایت د هر بنده په کردگار شي

کر د گلو کره چه سیمه دي گلزار شي   اغزي مه کره په پښو کښې به دي خار شي
ته چه بل په غشیو ولې هسي پوه شه   چه هم دا غشي به ستا په لور گذار شي
کوهي مه کنه د بل سړي په لار کښې   چري ستا به د کوهی په غاړه لار شي
ته چه هر چا ته په خوارو سترگو گورې   لا وړنبي به ستا صورت تر خاورو خوار شي
آدم زاد په معنیٰ واړه یو صورت دي   هر چه بل آزاروي هغه آزار شي
که ته نه کوې نظر د چا و عیب ته   هر سړي به ستا د عیبو پرده دار شي
دهقان کر په لوړه زمکه باندي نه کا   سرکوزي کوه چه بڼ دي مرغزار شي
د مات لوښي آواز کله ثابت خیژي   د هر چا عمل څرگند په خپل گفتار شي
نن چه صبح ده روښانه لار صحیح کړه   ناگهانه به دا صبحه شب تار شي
لږ ئې مه گڼه که هر څو گناه لږ وي   چه لږ لږ و بله جمع کړې بسیار شي
که بل بد کاندي ته ښه ور سره وکړه   هر یو نخل چه میوه لري سنگ سار شي
تل و ښو وته آزار د بد ورسي   هر چنجي و نرم چوب ته ورد و ښار شي
هغه زړه به له طوفانه په امان وي   چه کشتي غوندي د خلقو باد باردار شي
خداي دي بد له لاسه نه کا او که وي هم   د رحمان دي له کل بدو استغفار شي

هر وگړي چه منصور غوندي په دار شي   دار ئې بس له مرگه نخل میوه دار شي
روغ صورت که روغ عالم لره کمال دي   لیوني لره کمال دي چه سنگسار شي
هر گیاه چه و کمال ته ورسیږي   سر ئې زمکي وته گوز وي نگونسار شي
نري باد به ئې په خپل منزل داخل کا   که څوک پاڼه د خزان غوندي طیار شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

غفلت هيڅ مناسب نه دي د سپين ږيريو — صحبدم که حيوانات دي هم بيدار شي
چه يو موتي ايرې تار په آئينه کا — هم په دا خبره فخر د خاکسار شي
کريمانو سود موندلي دي په زيان کښې — لکه ښاخ دوني وتراشي بار دار شي
خزانه په سخاوت سره زياتيږي — د کوهي اوبه چه وکاږي بسيار شي
مړول د وږي ګيډې مشکل نه دي — مړول د وږيو سترګو مشکل کار شي
کم خوراك سړي نژدې شي فرښتو ته — هر سړي چه بسيار خوار شي بسيار خوار شي
صاف دلانو لره لږ نصيحت بس دي — د ګوهرو پيوستون په نري تار شي
غلبه د عشق بهانه د حسن غواړي — توره شپه په عاشق زلفي د خپل يار شي
د توفيق له مخه هر مشکل آسان دي — وستې وته د اور لنبې ګلزار شي
ناز د عشق پرورش مومي له عشقه — هسي نه چه د خوبانو په سنګار شي
بې محنته چا راحت موندلي نه دي — د وصال خوښي د هجر په مقدار شي
عاشقانو لره واړه سعادت دي — که ئې سر و مال د يار تر نامې ځار شي
ياره ياره هر څوك وايي په جهان کښې — زه به پس له مرګه وايم چه يار يار شي
لکه ډار کاندي ورغومي له ګرګانو — هسي رنګ له جدايۍ نه ځما ډار شي
د رحمان دا پوچ ګويي څه په کا نه ده — عاشقي په ګفتار نه شي په کردار شي

چه شهيد د تورو سترګو په خنجر شي — خوشنودي ئې د سرو شونډو په کوثر شي
چه را ياد ئې سپين رخسار دراز مژګان کړم — هغه دم مي زړه سپند سينه مجمر شي
عندليب خاطر مي الوزي په ګلو — که د ترکو سنبل زلفي ئې سهپر شي
که يار سل ځله جفا را ستره کاندي — ځما کله په جفا د يار باور شي
د ناصح په نصيحت به منع نه شم — که هزار ځله مي ورور و برادر شي
د رقيب او ځما صلح سره نشته — که مو چري لاس و دست و بله بر شي
صبوري او قراري له ما خطا دي — تر هغه ساعته پوري چه محشر شي
تير ساعت به د هيچا په لاس کښې نه وري — مګر تللي آشنا بيا په آشنا ور شي
خوبرويان به د سپوږمۍ ټوکړه را وخلي — که رحمان کچکول په لاس کښې قلندر شي

چه غبار د ستا د لاري په خوا ورشي — که په دواړو سترګو ړوند وي مصر شي
تازه نوي سر پيدا کړي لکه شمعه — چه ئې غوڅ د ستا په مينه د زړه سر شي
چه کيميا د قناعت ئې په لاس کښيوزي — که ګدا وي د قارون په څير توانګر شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ستا د در گدايان واړه بادشاهان دي		خو چه ستا له دره ووزي در په در شي
تل ئې مخ وي له عالم جار وتلي		د هغو چه ستا په مخ باندي نظر شي
که د درست جهان له حاله خبر دار وي		چه تا وويني له واړو نا خبر شي
ائينه که د جمال کړې ور څرگنده		دا گدا رحمان به شاه سکندر شي

که د مي غم د درست جهان تر زړه چا تير شي		دلگير مه شه هسي وايه چه به تير شي
غم هغه دي هر چه څيرمه وي و چا ته		وړنبي واړه تر وروسته پوري هير شي
بې له خدايه چه مدام په يوه حال وي		بنده کله شيرشاهئ وي کله سير شي
يو آدم دي چه په څو رنگه جلوه کا		يو رقم دي کله زور و کله زير شي
د دنيا چاري مدام په قرار نه وي		د ښو په ځنبول په بل بل پير شي
په لږ عمر کښي ډير غم له کومه راغي		خوله خپلي بې صبرئ په سړي ډير شي
خريدار و فروشنده چه سره خوښ شي		به سودا کښي سختي نه کا تير و بير شي
ښايسته په جهان ډير دي بې حسابه		باري څوک به د رحمان د يار په څير شي

که د سرو زرو سړي وي خو چه مړ شي		نه ئې نوم په خوله څوك اخلي نه نومړ شي
که هيچا پړکړي نه وي په جهان کښي		و اجل ته لکه خر په خټه پړ شي
راشه راشه دا ډير ناز و کبر مه کړه		ياره خو به دي دا ناز په جهان وړ شي
دا رخسار چه دي روښان تر آئينې دي		عاقبت به د لحد په خاورو خړ شي
مراد خو واړه دلبري ده غزا وشوه		که د سرو په څير څوك په قامت لوړ شي
نيك نامي له نيك خويئ نه پيدا کيږي		دغه چاره نه په سوك نه په لوړ شي
عاشقان چه پښيمانيږي هغه نه کا		هغه سوك د بې هنر وي چه خپړ شي
دا خو زه له مشقته تا ته وايم		گڼه ځان له سرنوشته چا ژغړ شي
د هوا په نغوته مه ځه که دانا يې		د هوا ويشتلي غشي زر په خوړ شي
وران به نه کاندي يو حرف د خپلي بخري		که په اوښو د چا درست جهان چقړ شي
په تدبير به د تقدير کښلي نور نه کړې		د قسمت علاج په عقل کله کړ شي
په رحمان باندي بې ياره صبر گران دي		لکه زهر چه ديده دانسته نغړ شي

له دې کټه له پوزي خو به ولاړ شې		ترو بيا خداي خبر چه کوم خوا ته به لاړ شې
په ظاهر صورت خو هسي معلوميږې		چه به خس غوندي تر پښو لاندي لتاړ شې

(c) ketabton.com: The Digital Library

د آسمان زمکه به وي او ته به نه يې — په ودانه ودانۍ کښې به ويجاړ شې
د بهار د گلو عمر مدام نه وي — عندليب غوندي به پاتې په اهاړ شې
په ويلاړ ويلاړ به ځان ور پسې ورك کړې — چرې نه وي چه د ترکو په ويلاړ شې
که ليلئ غواړې بايده دي دا رحمانه — چه مجنون غوندي ساکن د کوه و کاړ شې

هر چه ستا په زخندان کښې ئې منزل شي — لکه خس په تناره کښې به جلبل شي
څوك چه نوم د ستا د شونډو په خوله واخلي — که ئې زهر وي په خوله کښې هم عسل شي
په هجران کښې زه بې برگ و بې نوا يم — لکه کښت چه اوبه نه مومي شذل شي
په عاشق باندي دا هسي گمان مه کړه — چه يار زړه ور څخه يوسي تش گوگل شي
په جهان تر آشنايۍ خواږه څه نشته — ولې حيف دي چه هجران په کښې حنظل شي
زه رحمان بې ياره هسي شول و شل شم — لکه کب چه بې محيطه شول و شل شي

که د زړه په وينو رنگ د چا گوگل شي — چه بيلتون په جهان گرزي خو به سيل شي
که د اوښو په درياب باندي نهال کړې — نيشکر به نيشکر شي نل به نل شي
مشقت د سړي واړه حبطه کا — په ښوره کښې چه د گل بوټي نهل شي
د دنيا ياري دوستي څه پکار نه ده — له اوله يار و دوست وي پسې غل شي
که هر څو ئې و بله مهر و محبت وي — نهايت سره په جنگ و په جدل شي
په مثال د دروغژني مرغلري — آب و تاب ئې په دوه ورځې کښې بدل شي
که ئې زنه د ځواني په وقت کښې سيب وي — هغه سيب ئې په پيرۍ کښې بيا حنظل شي
د رقيب له بده خويه به څه وايم — ترو دا گوره چه لا يار ور سره مل شي
زه رحمان په ښه په بد د يار پوهيږم — کاشکې زهر په دهن د چا عسل شي

که سل ځله هم کنار و هم بغل شي — د دنيا په مينه واړه سره بيل شي
دا چه اوس په يوه کور کښې سره ناست دي — عاقبت به ئې جدا جدا منزل شي
دا گلونه چه ئې ځاي دي په دستار کښې — همه واړه به تر پښو لاندي غوبل شي
دا پې مخې چه ئې مخ د نمر په څير دي — تور وينبته به ئې په مخ باندي ځنگل شي
دا شيرين شيرين شربت چه د وصال شي — د هجران په وقت به زهر هلاهل شي
ما د يار په بيلتانه کښې دي ليدلي — که دانا د زمانې وي مبدل شي
ښه له ويري د وصال په مزکه نږدي — چه خبر د جدايۍ په دل دل شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د دې هسي رنج علاج به څوك په څه كا　　چه نه فهم د چا رسي نه اټكل شي
كه د غرونو په سر گرزي سر ئې ټيټ وي　　هر چه زړه ئې د خوبانو په يرغل شي
د رحمان خاطر غمونو هسي زنگ كړ　　مگر جام د مي ناب وي چه صيقل شي

هغه دم چه زړه مال شي　　يو ساعت ور باندي كال شي
حيران تللي وي په فكر　　فراموش ئې قيل و قال شي
نه ئې گفت نه ئې شنود وي　　په غوږ كوڼ په ژبه لال شي
نه جواب و چا ته كاندي　　نه ئې غوږ د چا په سوال شي
علم عقل ځني پاځي　　درست صورت ئې خواب و خيال شي
په رنځو ستر گو اوده وي　　لكه نقش د ديوال شي
قوت ئې وينې د ځگر وي　　هم دغه ئې اشتغال شي
د چشمانو له بارانه　　په رخسار ئې پشكال شي
په سبب د عاشقۍ　　تير تر آل و تر عيال شي
هم تر آل و تر عياله　　هم تر مال و تر منال شي
په خپل درد و په خپل غم كښي　　تر عالمه فارغ بال شي
نه طاقت نه ئې مجال وي　　بې طاقت و بې مجال شي
كه ژوندي وي په جهان كښي　　د مرده ؤ په مثال شي
په خشكۍ كښي ماهي گوره　　هسي بې تيغه حلال شي
پاڅيدي نه شي له ځايه　　په زړه غوڅ په تن كهال شي
د ويشتليو په څير يون كا　　له كل خلقو په دنبال شي
لكه خس د لويي لاري　　تر قدم لاندي پايمال شي
خداي له غمه سړي ژغوره　　بيا لا بويه چه خوشحال شي
چه د زړه ولې شي غوڅي　　نور ژوندون ئې په اشكال شي
د باغبان سترگي كا سپيني　　چه تازه نخل نهال شي
روئيدن د كښت آسان دي　　پرورش ئې ډير جنجال شي
ويراني په يوه دم شي　　وداني په ډيره اشكال شي
چه پلار ومري بيا له بويه　　چه ئې زوي با كمال شي
څوك خبر دي له دې دوره　　چه په ما به پيښ څه حال شي
چه په حال كښي ئې حال نه وي　　څه اميد په استقبال شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

د یوه ساعت له مخه / خدای زده څه رنګ به احوال شي
د دنیا چاري فاني دي / رفت آمد ئې په یرغال شي
په مثال کښې لکه سوري / خوار و شاد د هر دیوال شي
اعتبار په اوبو مه کړه / چه استاد ئې په غربال شي
د بڼو په څنبول کښې / شال شړۍ کا شړۍ مثال شي
که بادشاه د ولایت وي / کندولي په لاس ګنګال شي
په ثواب ئې غلط مه شه / په یوه ساعت وبال شي
په کمال ئې مه نازیږه / په یوه ګړي زوال شي
د هاتیانو سوداګر وي / بیا دکاؤ و خر دلال شي
جوهري وي جوهر پلوري / خاوري اغبري کلال شي
کلالي وګل کاري کا / فروشنده د مات صفال شي
په هستۍ کښې ئې اشراف وي / په نیستۍ کښې ئې اوزال شي
د ځوانۍ په وقت کښې شیر وي / د پیرۍ په وقت شغال شي
چه مشهور په صداقت وي / پوچ ګوئي واخلي بطال شي
محتسب وي احتساب کا / کوتوالي واخلي کوتوال شي
نیکوکار وي نیک عمل کړي / بدکردار و بد افعال شي
سر نوشت د سړي خپل دي / یو عیسیٰ وي بل دجال شي
چه نیک بخت وي نیکوئي کا / چه بدبخت وي بد سګال شي
لاس و پښې د هغه نیسه / چه خوښخویه خوش خصال شي
په هجران کښې نا امید مه شه / خدای قادر دي که وصال شي
په حرامو کښې امید کړه / ګوندي مخ دي په حلال شي
کافر وباسي له کفره / په یوه ساعت ابدال شي
تور بهتر کاندي تر سپینو / په سپین مخ باندي تور خال شي
آرزومند د یوه خس وي / خداوند د ملك و مال شي
چه سیالي ئې کړې نه وي / له سیالانو سره سیال شي
په ډیر عمر منفصل وي / په ساعت کښې اتصال شي
ممکنات به منع نه کا / که څوك سل ځله سنبال شي
چه د خدای رضا شي پیښه / رمل پاتي د رمال شي
فال به څه ګوري رحمانه / خپل افعال د سړي فال شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه زړه چه خداي روښان کا جام د جم شي / په دا جام کښې ور ښکاره تمام عالم شي
په آدم کښې د حیوان خویونه هم شته / بیا هاله ئې ادم بوله چه آدم شي
چه خویونه د چارپایایو په کښې نه وي / سړی هوښ په سړي هله مسلم شي
چه اغوستي ئې لباس وي د پاکانو / د ناپاکو چاري کاندي خو به گرم شي
که هر څو طعام لذیذ وي مزه نه کا / چه یوه ذره نمك ئې زیات و کم شي
ښادي هر چري غم په اندازه وي / د هغو به څه ښادي وي چه بې غم شي
هر چه خپله رضا پاسلوي قضا ته / که هر څو په ځان ناخوښ وي خوښ خورم شي
عاشقي چه تر کماله ورسيږي / د خپل یار له لاسه زخم ئې مرهم شي
که په ځان باندي قدم کیږدې رحمانه / نه فلکه به دي لاندي تر قدم شي

د عاشق بې خپله یاره قرار نه شي / بې طبیبه قراري د بیمار نه شي
چه په لوح محفوظ کښې ښکلي لیوني وي / په تعلیم د معلم به هوښیار نه شي
زوي د پلار په غیږ کښې پروت وي روح ئې لاړ شي / د قضا علاج په مور و په پلار نه شي
د هغو چه خداي کمال حسن روزي کړ / هیڅ نقصان ئې د منکر په انکار نه شي
درد و غم د عاشقۍ چه ډیر مشکل دي / هیڅ سړي دي په دا رنځ گرفتار نه شي
زه همه عمر له خدایه دغه خواست کړم / چه دي یار له خپله یاره ویزار نه شي
که هر څو ئې دلبري و دل جوئي کا / د رحمان په ترکو هیڅ اعتبار نه شي

آشنائې توره بلا ده آشنا مه شې / جدایي به دي فنا کا فنا مه شې
درد و غم به دي د زړه ولي کا غوځي / گرفتار په درد و غم د جانا مه شي
په زیړ رنگ به دي تل سرې اوښې بهیږي / د دو رنگو په څیر گل د رعنا مه شې
هم په دا چه دروغژن د خداي دښمن دي / و هیچا ته دروغژن په وینا مه شې
که اعلیٰ مرتبه غواړې عاشقي ده / نور همه واړه ادنیٰ دي ادنیٰ مه شې
همیشه به سر نگون په فکر ناست یې / د رحمان هسي مشغول په ثنا مه شې

چه مجنون غوندي یو موټي استخوان شي / په قوت د عاشقۍ به پهلوان شي
عاشقانو په شکست کښې بري بیا موند / دلته توان د هغه رسي چه ناتوان شي
زیړي رنگ د عاشقانو هسي مرتبه ده / چه آفتاب غوندي څرگند په درست جهان شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

له چشمانو ئې باران رحمت ووري — زرغونه ئې په چهره باندي زعفران شي
له رخساره حال د زړونو معلوميږي — له بهاره نيك و بد د كال عيان شي
له نكتې نه تمام علم حاصليږي — درست خروار له يوه مشته نمايان شي
پكار نه دي مخالف هزار تقريره — موافق له حاله نيم كلام داستان شي
لكه مړ له كار و باره وي وتلي — د هغو خاوري په سر چه غافلان شي
كه دي ډير عمر پكار دي غفلت مه كړه — په اوده باندي سل كاله يو زمان شي
د غفلت بنياد د اوښو په موج خيژي — يو څڅو پكي خواب آلود لره طوفان شي
ړوند په خپله عصا پريوزي و كوهي ته — خپل دليل د كم دليل د ځان تاوان شي
سر كشي د عاجزانو پكار نه ده — هر ميږي چه وزر وكاندي پښيمان شي
موم دلان به ئې له شره لمن ژغوري — سنگدلان كه عين لعل د بدخشان شي
چه كيميا د قناعت ځې په لاس كښيوزي — د شړۍ په خرقه كښې بادشاهان شي
بل پوشاك ئې پكار نه وي بې نمده — هغه زړه چه آئينه غوندي روښان شي
عاشقي ده ر جمله بلاؤ زياته — و مجنون ته ديوودد واړه حيران شي
كاتبان به وركا دُر د خپلو غوړو — كه ئې تير تر غوړو شعر د رحمان شي

د سكوت په تيغ چه ژبه بريده شي — لا قلم غوندي په قال كښې دويده شي
همره اور د عاشقي په زړه كښې يو شي — چه لاله ئې له تربته دميده شي
خم ابرو د يار مي نقش په ليمه دي — لكه مياشت چه په لوي بحر كښې ليده شي
هميشه ئې د خپل يار په لوري دووی — نهايت چه په دادو كښې رسيده شي
څه حاجت دي چه زه يار و چا ته ستايم — كار همه د خپلو سترگو په ديده شي
كله وي چه يو د بل په ويل غليږي — مگر صافه د چا خپله عقيده شي
خود ځرگند وي لكه صبح په جهان كښې — هر گريوان چه په يارۍ كښې د ديده شي
ابرو ئې د عاشق هلته ځان ځرگند كا — چه ئې نم د زړه له سترگو چكيده شي
د آه غشي ئې په زمكه كله لگي — هر قامت چه كمان طوره خميده شي
بې مطلوبه ئې هيڅ فهم په چا نه وي — هر طالب چه په طلب كښې فهميده شي
هر چه زړه په مهرويانو باندي بايلي — بې ديناره و بې درمه خريده شي
ما د يار په څير بل مخ نه دي ليدلي — مگر پس چه له نن ورځې آفريده شي
يا به شهد يا به قند يا به نبات وي — هر كلام چه له رحمانه شنيده شي

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه سړي له بله بد وايي بد گوي شي — لا ترې بله خوا روان د ده بد بوي شي
مرده شوي چه هوس کا د بل و مرگ ته — بل هم پس د ده له مرگه مرده شوي شي
دوست دښمن د سړي واړه خپل عمل دي — هم په دا مقدار ئې اجر موي بموي شي
هره ونه چه کږه په يوه لور وي — عاقبت ئې پريواته په هغه سوي شي
په لويئ کښې نور څه نشته بې زواله — هلکان د هلکتوب په سبب پوي شي
د اوبو اصل له خاورو پيدا کيږي — خاکساري د خاکسارانو په آبروي شي
همره زيان له خوگه خرسه نه رسيږي — لکه څوك په آدميانو کښې بد خوي شي
سړی هوښ چه د سړي له تنه پاڅي — د سړيو په جامه کښې خربشوي شي
و هغو وته چه خداي پخپله وښود — څه حاجت ئې د رحمان په گفتگوي شي

وقت د عيش و طرب ير شه خزان راغي — ځانکندن د بلبانو په ځان راغي
دلداري مي ترې اميد وه باري څه کړم — هغه يار د دلبرانو په شان راغي
سود سودا د عاشقئ که نفع مند وي — ما هيڅ سود په کښې بيا نه موند نقصان راغي
تمام عمر که وصال و همره نه و — لکه يو زمان د ښکليو هجران راغي
آشنائي مي په هوس وه خو چه بيل شوم — دواړه لاس مي و بله ومښو ارمان راغي
گوي ځما د زړه ئې يووړ په چوگان کښې — بيا د ناز په نيلي سور په جولان راغي
غنچه لب به په خندا نه کا پريشانه — په شيبو ځما د آوښو باران راغي
د ميرزا د ارزاني دعوې به پرې کا — قدر دان د شاعرانو رحمان راغي

چه وصال د خپل جانان مي دي موندلي — گنج د در و د مرجان موي دي موندلي
همره طمع مي له خپله بخته نه وه — نه پوهيږم چه څه شان مي دي موندلي
که په ډير مشقت لاس لره خداي راوست — زه خو وايم چه آسان مي دي موندلي
چه مي يو نفس وصال ور سره وشه — واړه اجر د هجران مي دي موندلي
څه عجب دي که تمام جهان ځما شي — چه بادشاه د درست جهان مي دي موندلي
زه رحمان په خپل اشعار شکر گذار يم — چه دا هسي رنگ ديوان مي دي موندلي

ته چه خپله بې عقلي هوښياري بولې — کاشکي بيا مومې د غوښتو په نرخ شولې
عشق يو داد دي په عاشق باندي له خدانه — هسي نه دي چه ئې پيرې يا ئې پرولې
زليخا غوندي به بله شيدا نه وي — که د مصر مستورې شي واړه تولې

(c) ketabton.com: The Digital Library

هغه بحر څه په بحر حساب نه دي   چه اوبه ئې خاك آلودي وي ختولې
له هغو سره به څه فكر د يار وي   چه په غم وي د كاله يا د كهولې
عاشقي څه د نغري په غاړه نه شي   څو په يار پسي وا نه خلې ځلي څولې
د وصال په نعمتونو غره مه شه   جدايي ئې خلقې كړې په زړه ځمولې
در گوهر په تله نه دي چا تللي   د رحمان شعر گوهر دي څه ئې تولې

ما چه سترگي و گلرخ ته واړه ولې   په هغو سترگو مي ويني وژړلې
د عمل جزا مي بيا مونده بر حقه   دا دستور دي چه كرې هغه آخلې
تر غمزو ئې يو په سله زره قاتل دي   تل چړې توري په كاڼي تيرولې
خود كرده به څه تاوان له چا نه غواړي   چه ئې غوځي په خپل تيغ كړې سپيني خپلې
ما لا مرگ د ستا په مينه كښي هاله ليد   چه گدا د پادشاهۍ لافي وهلې
له خوبانو به څوك څه وفا غواړي   سرو كله د كشمش ميوه نيولې
په دربار ئې سنډاسي شه ورته كښينه   تار په تار د سر ويښته ايرې منلې
كه دفتر د خپل قسمت د جا په لاس وي   بدي بخري به چا كله قبلولې
چه نيكي ئې وركوله و نيكانو   دې بدانو څه بدي نه وه غوښتلې
څوك له خاورو ايرو پاڅوي تخت وركړي   څوك له تخته د ايرو په ډيران ولې
ستا چه نيت د آشنايۍ نه و صنمه   د رحمان سترگي دي ولي نه گنډلې
د ازل په ورځ د بخرو جواري وه   اي رحمانه چا بايلودې چا گټلې

بد لوې په دنيا دين و ايمان ولي؟   نه پوهيږې په خپل سود و په زيان ولي؟
هميشه په ځاي د شكر شكايت كړې   منكريږې په عطا د سبحان ولي؟
در بخښلي خداي د هري چاري توان دي   په ډير توان كښي خپسر بولې ناتوان ولي؟
مدام اوښي تويوې د رزق له غمه   در گوهر پر بها پلورې ارزان ولي؟
چه په هر بيگاه سامان د هر سبا كړې   كور و كر شوې د محشر په سامان ولي؟
هيڅ گياه له ځايه نه خوځي نم مومي   ته د رزق په طلب مېږې جهان ولي؟
چه پخوا تر قضا خپله رضا غواړې   بيهوده په لوټو ولې آسمان ولي؟
په ژوند ومره چه د مرگ له غمه خلاص شې   آسان كار دي كړ په ځان باندي گران ولي؟
غيري ميني دي په زړه باندي انبار كړې   په كعبه كښي نناسې بتان ولي؟
زړه د نفس په پيروۍ در څخه لاړ شه   د خبيث په لاس دي وركړ قران ولي؟

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه یوسف د حبشي په بها مومې　　د مطلوب په بهانه ښندې ځان ولي؟
بد له بدو پښیماني کاندي رحمانه　　ته په خپلو بدو نه شوې پښیمان ولي؟

چا چه نمري وي خپلو وینو وللي　　د شبنم په څير به تل وي سپین سپيځلي
که صیاد ځخه د اوښو داني نه وي　　د هوا مرغونه نه دي چا نیولي
هر یو مخ کله لایق د آبرويي دي　　اوښي نه درومي په مخ د هر ناولي
هره شپه به شمع څه لره ژړا کړه　　که ئې نه وي په ژړا کښې څه موندلي
ما رحمان به ژړا نه کړه له خوبانو　　که مي نه وي په قسمت دا هسي ښکلي

په نور څه پسي بې خدانه ژاړې ولي؟　　د چارپاي په څير بې ځايه ناړې ولي؟
چي روټۍ میده کوې په شخوند خو جوړ یې　　ترو خبري کوې لواړي لواړې ولي؟
ته دا خپل کلام میده په دا خپل شخوند کړه　　تا داړلو ته تیري کړې داړې ولي؟
هغه کار چه دي په نرم ویل کیږي　　بیهوده په بیرته ولي لاړې ولي؟
نیك له نیكو بد له بدو مناسب دي　　نیك و بد سره په بله نغاړې ولي؟
یو قدم د خداي په لور ایښودي نه شې　　تمامي عمر په پراته لارې ولي؟
تل دي طوق تعلق په غاړه کښیوست　　وکښي نه شې دغه طوق له غاړې ولي؟
چه په ورځ د شیخۍ لافي کړې رحمانه　　په شپه مې له مې فروشه غواړې ولي؟

هسي ډوب یم ستا د غم په دریاب تللي　　چه ماهي غوندي بې تیغه یم کوتلي
ما لیدلې چه لینده دي وه را کښلې　　تا د ورځو په لینده یم زه را کښلي
په خپل ځان مي تر هغه پوري نظر و　　څو مي ته په نظر نه وې کښیوتلي
اوس مي ستا په مینه ځان و جهان هیر شه　　د سیلاب په مخ کښې لاړم لکه خلي
عاشقي به ئې د باد په مخ بڼه کا　　که ئې ځان وي کوه قاف غوندي پنولي
چه د عشق له بحره روغ سلامت ووزی　　زه ئې نن گڼم له موره زیږیدلي
هر چه واوړي په بلا د تورو زلفو　　هغه بیا تر کوره نه دي ورغلي
چه له غرونو پریوتلي وي بیا پاڅې　　پاڅیدي نه شي د زړونو پریوتلي
چه د اور لنبو وهلي وي بیا روغ شي　　نه رغیږي د هجران لنبو وهلي
زه رحمان ئې هر دم وینم ستا په غم کښې　　که خپل مرگ په سترگو نه دي چا لیدلي

(c) ketabton.com: The Digital Library

خداي دي وژغوره له هري پريشانۍ   اي ځما د کور و کلي ودانۍ
عاشقي چه ما ګڼله ناداني وه   اوس خبر شوم له دې خپلي نادانۍ
تر ورخ تيري اوبه بيرته نه جار ووزي   څه پکار دي پوچ بې ځايه پښيمانۍ
وداني په يوه دم کښي شي ويرانه   مرد هغه چه کړي د وراني ودانۍ
لکه باد چه ځان وهي له کوهه دشته   زه په تا پسي کوم سرګردانۍ
دا خو زه د ستا د غم سره لوځيږم   څوك له ديوه سره کړي پهلوانۍ
چه په آب و په آتش په خاك و باد وي   څه اميد دي په هغه زندکانۍ
ته چه دا رنګي اوړدې وعدې کړې   کشکي راکړې و ما خط د امانۍ
زه او ته که هغه وقت وي چا به نه وې   د مجنون او د ليلي قصه خوانۍ
ځما ستا و نندارو ته به حيران وو   که ژوندي وي آدم خان او درخانۍ
و هر چا ته چه وايم حيرانيږي   څه به وايم د رحمان له حيرانۍ

زه د ستا له غمه ژاړم واړه ويني   واړې وينې واړه ويني واړه وينې
خود مي وينې چه په تش کاته دي مرمه   لا خنجر په کاڼي مړې دل سنګيني
هر ارمان مي په حضور د سترګو وژنې   لايقين دي د زړه نه شي بې يقيني
عالم ستا په مينه ژوي نه پوهيږم   زه په څه سبب وژلي يم ستا ميني
ډير عالم به نوري رنګ کا معلوميږي   تا چه هسي جامې واغوستې رنګيني
پښې ئې نه وي چه و بله خوا ته درومي   هسي سکښي په غمزه د عاشق سپيني
که صورت موي پر بله پوري معلوميږي   زړه مي ستا له غمه چاودي نازنيني
هغه څوك دي چه تر تا به بهترين وي   اي تر وار و مهرويانو بهتريني
چه دي زلفي د رحمان په زړه وريځ کړي   تر بڼو ئې ځکه څاڅي اوښي ويني

هر چه کښت ئې په باران و په سيلاب وي   د هغو عمر به واړه په عذاب وي
هغه ملك چه په کښي سيند و رود بار نه وي   دهقانان به ئې همه خانه خراب وي
و آسمان ته به ئې سترګي وي ختلي   د باران له انتظاره به بې خواب وي
لکه څوك چه کړوي ئې په کرهۍ کښي   د هغه ماهي په طور به کباب وي
لا به کله بارانونه پرې نزول شي   چه نخل و زراعت په ئې سيراب وي
هميشه له خدايه خواست د اوبو کاندي   که ئې چرې خواست په عمر مستجاب وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

لکه تل چه ئې په زور د اوبو غوړ وي همره غوړ ئې نه په چنگ نه په رباب وي
که همه عمر باران ور باندي ووري لا گرمي ئې په صورت کښي د آفتاب وي
د گرمۍ و د خشکۍ له دهشته د آفتاب په څير گمان ئې په ماهتاب وي
د اوبو له ډيري ډيري قيمتۍ نه لرگي لوښي ئې مردار په منجلاب وي
فرق د پاکو د ناپاکو اوبو نه کړي که اوبه ئې گډې وډې په پيشاب وي
د اوبو په غلا چه ور شي نه جار ووزي که ساکن د خانقاه او د محراب وي
د اوبو په ويش چه ورشي انصاف نه کا که په لاس ئې ورقونه د کتاب وي
د اوبو ثواب ئې نه کيږي له لاسه که په کوټ اوبو ئې عين د حج ثواب وي
د باران اميد ئې نه کيږي له خدائه که ئې سپه و ورځ په سر باندي سحاب وي
پليتي به ئې له تنه څه رنگ درومي چه اوبه په کښي نايابې تر گلاب وي
هيڅ ئې مه پوښته له غسله له اودسه چه يو څاڅکي پرې گوهر غوندي ناياب وي
په سبب د ډيره ډيره تيممه هميشه ئې سپيره ږيره په تراب وي
د للمي سړی په مخ کښي وي آب چري هغه خلق چه بې آب وي خو بې آب وي
په آبۍ کښي لا هم وي خونه ويرانه هغه کلي چه د بل کلي پائيناب وي
يو به ني سي هيڅ بري له سري ورخه د پائيناب سړي که زوي هم د ارباب وي
سم حساب له عزيزانو کله مومي تل تر تله ئې د بل لاندي حساب وي
نه طاقت د بد ويل لري نه صبر لکه مار په ملا وهلي پيچ و تاب وي
نه ئې مرگ نه ئې قتنه له لاسه کيږي لاس تړلي د خپل شرم به طناب وي
چه ئې زيست يا ئې روزگار په تحمل شي هميشه ئې له بدۍ اجتناب وي
که يوه بده وينا ئې له خولې ووزي هغه دم ئې په خپل ځان باندي عتاب وي
هسي شان سړي تيري ور باندي وکړي چه په عمر نه د سوال نه د ځواب وي
همسايه ئې چريکار و پښتانه شي او په اصل به موچي يا به قصاب وي
ملايم ويل اثر ور باندي نه کړي چه په زړه کښي ئې نه شرم نه حجاب وي
لکه ديو وي د سړيو په صورت شي ته گمان کړې چه سړی دي دي دواب وي
په هيڅ رنگ له بده خويه نه جار ووزي هسي مست د جاهلۍ په شراب وي
چه اشراف د هسي خرسو په لاس کيوزي ترو خلاصي به ئې له خونه په کوم باب وي
هسي رزق دي خداي هيچا لره ور نه کا که به رزق د چا په هسي رنگ اسباب وي
تر دا هسي زميندارو هغه ښه دي چه نوکر د يوه تور کافر کلاب وي
نوکري د يوه سپي ور لره ښه ده هغه بريږده چه لا نوم ئې د نواب وي
د خشکۍ له غمه قوم د رحمان خوښ دي که رفتن ئې له جهانه په شتاب وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

تل دي ستا خواب آلودو سترگو خواب وي   چه فتنه په خواب وده شي ډير ثواب وي
لكه مي چه په مينا كښي تجلي كا   نور د حسن په حجاب كښي بې حجاب وي
ته چه ما ته لولوي پټيٓ د صبر   زه هم ډير په دا راضي يم كه مي تاب وي
زه په دا سبب په تركو پسي ژاړم   چه ژړا د عاشقانو د مخ آب وي
كه نادان وي هم دا همره خو پوهيږی   څوك چه نه ژاړي په يار پسی كذاب وي
د عاشق سترگي په دا سبب شوې پاكي   چه مدام د جوي په سر لكه حباب وي
له خالي خوني به څه وړي چه څه نه وي   كه ختلي د حباب په سر سيلاب وي
هم په دا ئې د نغمې اثر پيدا شه   چه په تشه گيډه صبر د رباب وي
د حريص له خپله نقده بهره نشته   لكه مار د گنج د پاسه پيچ و تاب وي
كاملان تعلقات د دنيا نه كا   لكه پاڼي د خزان پښه په ركاب وي
غفلت هيڅ مناسب نه دي په دنيا كښي   ساكنان د دهر كل واړه خراب وي
چه ښادي غواړي بې شماره بې حسابه   په رحمان به د غمونو څه حساب وي

د هغو چه ځبله مهر و محبت وي   په هستیٓ او په نيستیٓ كښي فراغت وي
عاشقي ده تر هغه مقام په هور ته   چه د چا مقام په رنځ و په راحت وي
څه د اور په لنبو سوي څه د عشق   واړه عشق دي كه هجران وي كه وصلت وي
چه مطلب و مدعا د سړي خداي شي   ناست ولاړ ئې همه واړه عبادت وي
كه په دوه قدمه ومري هم حاجي شي   چا چه كړي د مكې په لوري نيت وي
هغه څوك چه پير وي د اوليا كا   دا ئې واړه په معنیٰ كښي ولايت وي
كه د زرو په تخت كښيني غزا وشوه   و فهيم وته كم فهمه بې عزت وي
خاوري زر په سړي واړه برابر شي   هغه دم چه له جهانه په رحلت وي
د دانا او د نادان تر ميان يو حد دي   هوښياري تر حد په هورته حماقت وي
تجاوز له خپله حده پكار نه دي   د هر چا په خپله خونه كښي حرمت وي
نور عالم كه د دنيا غمونه كاندي   د رحمان سره دي غم د آخرت وي

د هغې بنا چه نوم محنت آباد وي   ترو خاطر به په كښي څنگه د چا ښاد وي
په خواړه او په څښو كله ويني نيسي   هر مرغه چه په قفس كښي د صياد وي
د رنځور په خوله كښي كله مزه كاندي   كه سل رنگه نعمتونه ئې معتاد وي
پاي بسته ولره هر چرته زندان وي   هغه هر چرته آزاد وي چه آزاد وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

عشق تغییر او تبدیل نه لري یکرنګ دي   د آشنا له لاسه داد وي که بیداد وي
د ښادۍ نښه هغه وي په جهان کښې   چه په یار پسي بې بیخه بې بنیاد وي
بودني هغه باله شي په معنیٰ کښې   چه دنیا ئې په نابوده اعتقاد وي
نقصاني دي د دنیا عمارتونه   که تر لاندې ئې سل ستني د فولاد وي
زندګي که څوك پوهیږي خضور دم دي   آینده و رفته کله د چا یاد وي
دا دنیا لکه سیلاب هسي بهیږي   نه ځې چا څخه استوګنه نه استاد وي
چه کامله اراده لري په زړه کښې   د مرشد له اشارته بې ارشاد وي
و هغو ته چه خداي خود پخپله وښود   څه حاجت ئې په ښوونه د استاد وي
ډیر یاران ور څخه بیل شو و هیڅ ګرم نه دي   که رحمان له جدایۍ نه په فریاد وي

په دنیا کښې که هر څو وبله پیوند وي   پس له مرګه به ئې درست صورت بند بند وي
زه به وخورمه په دا باب هزار قسمه   که باور دي په قسم و په سوګند وي
یا به وړاندي تر تا درومي یا به ورستو   که دي ورور که دي عزیز که دي فرزند وي
زمانه به ئې تر پښو لاندي پایمال کا   که په قطعه تر آسمان پوري بلند وي
هم ئې هسي پیمانه ګڼه په خاورو   که ئې ډکه خوله تمام عمر په قند وي
هر چه کاندي آزادي په دا جهان کښې   پس له مرګه به هم واړه په بند وي
هر چه غاړه ئې و حق ته ایښې نه وي   همیشه به ئې په غاړه کښې کمند وي
دا چه زه و تا ته وایمه که خداي کا   په آیت و په حدیث کښې به څرګند وي
ته چه نه کوې باور په آیاتونو   ترو ځما ویل به څه در لره پند وي
ناپسند به د منکر په انکار نه شي   هر کلام چه دلپذیر و دل پسند وي
خدایه ګنج د قناعت و رحمان ورکړې   چه بې ملکه بې حشمته دولتمند وي

که د درستي دنیا غم مي په سر بار وي   واړه سهل دي که یار را سره یار وي
هزار وار به ئې د یار تر نامه ځار کړم   که په قطع مي دا یو صورت هزار وي
هغه نه دي په شماره د عاشقانو   چه د خپل ټټر داغونه ئې په شمار وي
مشکل کار د عاشقۍ چه خداي پیدا کړ   کله بل جهان هسي مشکل کار وي
څو ئې اوښې په مخ لاري روغي نه کا   د هغو و معشوقو ته کله لار وي
ته چه ګل ځما د یار په شکل غواړې   کله دا رنګه ګلونه په ګلزار وي
نه مونده شي به بازار کښې نه په ښهر   هغه رخت چه د خوبانو په بازار وی

(c) ketabton.com: The Digital Library

زه د يار په څير مخ نه وينم په سترگو   که په هره خوا خوبان هزار هزار وي
د عاشق نظر په ډير و په لږ نه وي   که ديدن د يار په لږ که په بسيار وي
شته هزار هزار خوبان ولي سوگند دي   که ځما د يار په څير د چا يار وي
مرگ له هيچا سره وار نه کا رحمانه   يار به ځان تر يار وړنبي کا که ئې وار وي

له هغو سره به څه فکر د يار وي   چه ياران ئې په هر لور هزار هزار وي
چه آشنا پسي ويشتلي هم هغه وي   چه له توري آشنائۍ ئې استغفار وي
صبوري او قراري دي په ما زوم شي   که بې تا به مي يا صبر يا قرار وي
هر ژوندون د يار په وصل ښايسته وي   بې مينه که ژوندون وي څه پکار وي
که د يار له لاسه اور په يار بليږي   هغه اور و عاشقانو ته گلزار وي
په يارۍ کښي آزار نشته خداي دي نه کا   که زره به ځما زړه له تا آزار وي
و هغو ته عاشق مه ويلي بويه   چه ئې فکر يا د سر يا د دستار وي
ځاي ئې اور شي چه زنار ئې شي په غاړه   ولي نه چه ستا د زلفو زنار دار وي
ستا د زلفو زنار دار که په اور سوځي   دغه اور به هم ربښتيا ستا د رخسار وي
هغه جونه به ليلې غوندي رسوا شي   چه رحمان غوندي مجنون ئې په ديار وي

که د ستا د خاطر مينه په اغيار وي   ستا دپاره دي اغيار هم ځما يار وي
هر سړي چه په يو مخ باندي مين وي   له يوه مخه ئې سل مخه پکار وي
هر چه کاندي نوکري د پادشاهانو   خواه مخواه به د دربانو منت بار وي
څه به ستا له رقيبانو زه ماڼه کړم   دا دستور دي چه له گله سره خار وي
څو سل خاره ئې خښ نه شي په ټټو کښي   کله وي چه د بلبل و گل ته لار وي
سجاده به د ساقي د لاري فرش کا   هر صوفي چه د سرو سترگو خريدار وي
په جذبه د عاشقۍ به ليوني شي   که په قطع افلاطون غوندي هوښيار وي
په رحمان باندي به هيڅ ملامت نه کا   هر سړی چه ستا له مخه خبر دار وي

کاشکي زه خاوري ايرې د ستا د در وي   چه قدم دي هميشه ځما په سر وي
خو يو ځله ځما ستا و بله مخ شوي   نور مي موخه ستا د غشيو په ټټر وي
تمام تن مي د رنځور په څير اوړه وي   خو په ما د تورو سترگو يو نظر وي
په زير رنك په سپينو اوښو به ما بيا موند   که د ترکو ملاقات په سيم و زر وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ملامت به په ما څه لره وایه شه		که د ستا له دلبرۍ نه څوك خبر وي
مرتبه که ستا د عشق شي ور څرګنده		ملایك به واړه وایي چه بشر وي
تماشه به ځما هله در ښکاره شوه		که ته ما غوندي بیدل و زه دلبر وي
په خونبار به ځما سترګو غوندیي نه وه		که په مخ مي د تیرو تورو پرهر وي
ستا په درد کښي طبیب وایي و رحمان ته		لا به ښه و که دي حال تر دا بتر وي

ډیري خولې ځما په یاد شکر خورې شوې		بیا ځما په زمانه خاوري ایرې شوې
د چندڼو ونی وسولیدې لاړې		هزار څاڅکي د شمشاد و په ایرې شوې
په هغو زمکو چه روغي پرې مانۍ وي		د ایام په ګردشونو ادیرې شوې
په دنیا کښي چه بنیاد د آشنایي کا		د هجران توري هغه لره تیرې شوې
دا فلکه چه خداي پیدا کړ دا ئې خوي دي		چه و چا ته ئې دعا چا ته ښیرې شوې
د دنیا د محلونو خښتي واړه		و رحمان ته د سرونو منارې شوې

د وصال په هوا والوتي مرغه شوي		د هجران په اورکښي درست صورت اوبه شوي
نه و زر کاله هوس نه مري له غمه		سړي سخت دي ګڼه یو اثر پرې شوي
زړه که چاودي هم له دې غم به وجاود		چه د یار د بیلتانه خواري په زړه شوي
ر رقیب و ناکړدو ته چه نظر کړم		د عاشق له آه ړوند په تور لیمه شوي
هیڅ پوره به دي نیمګړې نه شي خدانه		که بیلتون د دوه یارانو وبله نه شوي
خداي رضا لره چا هسي تعویذ وکړییو ځل یار		چه لږ زه د هغه یار تر فهم ښه شوي
په سترګو ولیدي چه دا دي		دغه پسه هر چه شولي بیا هاله شوي
نوم ئې یو ځل زما واخیستۍ به ژبه		نور مي نوم په دا جهان کښي پاتي نه شوي
لکه درست عمر په خوله د رقیب کار کا		دغه هستي یو زمان ځما په خوله شوي
زه رحمان په دا خبره حق حیران یم		نه پوهیږم چه د یار له غمه څه شوي

چه په مخ باندي د اوښو یو رقم وي		عین د تورو له پرهار سره سم وي
که ګریوان مي د سپوږمۍ د نمر مشرق شي		زه چه یار په سترګو نه وینم تور تم وي
دلته سر پورته کول د چا رسیري		چه پخپله د یار زلفي خم در خم وي
کړو ورځو غوندي نیش وهلي نه شي		که په زړه د پاسه پروت د چا لرم وي
معشوقه چه د عاشق په غم وي غوڅه		د عاشق سترګي دي ووزي چه ئې غم وي

(c) ketabton.com: The Digital Library

همدمي د دوو همدمو هسي بويه — چه د دواړو همدمي په يوه دم وي
که د درست جهان ښادي ور باندي راشي — مه کړه خداي چه څوك بې ياره خوښ خورم وي
بل ستم د بيلتانه د پاسه نشته — که ليدلي چا په سل رنگه ستم وي
دا قضا څه تر قاضي موقوفه نه ده — خود پخپله يار تر ياره پوري گرم وي
راحت هر چري هغو لره لازم دي — چه په درد و محبت کښي مقدم وي
چه خوناب ئې د چشمانو مي ناب شي — پيوسته له دغه جامه سره جم وي
هيڅ حاجت د هنر نشته و رقيب ته — که په اصل کښي عرب وي که عجم وي
هنر مه غواړه طالع له خدايه غواړه — څه پکار بې سليمانه که خاتم وي
د رحمان خندا په اجر د ژړا ده — تازگي د گل په قدر د شبنم وي

ته چه ما ته وائې چه په چا باندي شيدا يې — زه په تا شيدا يم وايه ته چه يار د چا يې
زه به تا په کومه زيرکۍ شم پړولي — چا زده لکه تا زده همره وايه چه څه وايې
زه چه کبرجن وم عاشقۍ مي گردن مات کړه — ته چه لکه وې هم هغه هسي کبريا يې
ځان که ستا په مينه کښي فاني کړمه څه به وکړم — ته چه په دا هسي رنگ له آهه بې پروا يې
مرگ مي په تا ولي خداي اختر کړ نه پوهيږم — څه دي حاصل هم شته که مطلق په مرگ ځما يې
څه شو که يم زه انگشت نما په مينه ستا کښي — زيات له ما نه خوښ ته د قاضي هم د ملا يې
ستا د عشق تر توري ککرۍ د رحمان ځار شه — دا هم سهل کار دي ځما ياره که په دا يې

خو ځما په ورميږه ماتول شير يې — که په مرگ د رقيب هم هسي شمشير يې
مرگ خو ويني چه پخپله را پسې دي — څه محتاج ځما و مرگ وته ډير يې
کبر و خيال خو لاله ځاپه ستا عادت و — او که نن ځما قصده په بل پير يې
دا بې شماره عاقلان به شي کم عقل — ته چه دا رنگه په زړه وکښه دلير يې
ستا خويونه به پخپله ځان څرگند کا — زه به څه وايم چه ته تر بلا تير يې
له حيرته دي تعريف کولي نشم — چه په څه رنگ دي ستا يم د چا په څير يې
ما چه ستا د لبو خوند واخيست محفوظ شوم — که سل ځله په ترخه ويل گنډهير يې
د جهان ښکلي که واړه د رحمان شي — خداي دي نه کا چه ئې ته له دله هير يې

په يوه زره به وري يا به موړ يې — په يوه ذره به گرم يا به سوړ يې
که ځواني له خدايه غواړې ځوان به ومرې — او که بس له ځوانۍ پائې خو به زوړ يې

(c) ketabton.com: The Digital Library

سړي کله خو یا جوړ کله ناجوړ وي   خداي خو نه يې چه به تل تر تل جوړ يې
عاشقي به دي آسمان غوندي څرګند کا   که مجنون غوندي هر څو صورت ووړ يې
عاشقي بې جذبې چرې ده رحمانه   ته مجذوب د یار په مهر کښې مروړ يې

په ځوانۍ کښې بد دماغه بد ګمان يې   چه پیري درباندي در شي بیا ناتوان يې
که په دا دي زړه ښه کیږي دا خو نشته   چه به هم تر ډیره ژوې هم به ځوان يې
چه هرګز دي په لاس نه دي کښېوتوني   بیهوده د هغو چارو په ارمان يې
چه بې خدانه زړه ترې په نور څه پوري   هم په خداي هسي باور کړه چه ناتوان يې
هسي رنګ دي و هغه جهان ته شا کړه   ګویا تل به مستقیم په دا جهان يې
همره سر دي و خپل خداي وته ټیټ نه دي   لکه ټیټ په لور د خان و د سلطان يې
یوه شپه په طاعت نه شې رونړولي   هره شپه په مال و ملك پسي پاسبان يې
په تسبیح دي تانده ژبه وچ لرګي شه   پوچ ګويۍ لره بلبل غوندي ګویان يې
و نمانځه ته چه نمر خیژي هاله پاځي   په قلبه پسي په نیمه شپه روان يې
اوداسه لره کوزه اخیستي نه شې   چه په لو او په لور ورشې پهلوان يې
پټي سترګي لکه سور په کانړۍ ګرزې   که پریوزې و کوهي وته روان يې
پښیماني تر پښیمانۍ لا پخوا بویه   نه هغه چه بیا په تیر ساعت پښیمان يې
د هلك په څیر به لاس اچوې اور ته   نه خبر په خپل بهبود نه په نقصان يې
چه و بل ته نصیحت کا ځان ئې هیر وي   نور څوك نه دي هغه ته عبدالرحمن يې

ورك شه ورك شه بد کردار و بد سړی   که دي ورور که دي عزیز وي که پردیی
تر هغه لا نیکو کار بیګانه ښه دي   چه بد کار شي د چا زوي او یا نمسی
لرګي لوښي همه واړه پرې مردار وي   بد کردار دي سور لنډي یا وړي سپی
هغه خلق به همه واړه لیوني کا   چه په کلي کښې یو سپي شي لیونی
بل علاج د لیونیو سپیو نشته   بې له مرګه چه ترې ډك کاندي کوهی
حرام خور د مخنثو په حساب وي   که په توره یا په تیغ وي مړنی
مړني ویلي بویه و هغه ته   چه بې وجهي آزار نه کا هیڅ سړی
دیګ ایښي په دیګدان ورښي تر تیغ   چه ئې سوړ په آه سرد نه شي نغری
هسي فیض ئې و هر چا وته رسیږي   چه باله شي د خپل وقت حاتم طی
اې رحمانه چه بد فهم او بد کردار شي   راته وایه سپی بهتر دي که سړی

(c) ketabton.com: The Digital Library

چه دارو د درد و غم دي هغه می ساقي راکړه يو دوه جامه پیاپی
مي د خپلو لبو دانه د انگورو چه اول ئې نوشيدن وي پسې قی
په هر تیغ کښي چه آب نه وي د شرابو څوك د غم په غلیم نه مومي بری
جام د میو چه غمخوار د کل جهان شه زه به اوسم په دا غم کښي تا بکی
راشه یو ځله مي هسي مست خراب کړه چه خبر نه شم له حاله د هیڅ شی
بې خودي هسي پناه ده زور آوره چه له هره غمه خلاص کاندي سړی
زه هغه تحصیل تمام ګڼم په عشق کښي چه ئې روغ وګړي بولي لیونی
رحمان صلحه له رقیب سره په دا کا آشنا ښه دي البته خوږونکي سپی

که له ډیره غمه دم د چا ختی زه به مړ ومه په عشق کښي لرغونی
زړه مي هسي ستا په تور زلفو بایلود لکه ورك په توره شپه کا څوك کالی
په یوه ساعت مي رد هم مي قبول کا نه پوهیږم چه ئې خپل یم که پردی
په یو لاس کښي ئې مرهم په بل خنجر دي نه په مړیو کښي حساب یم نه ژوندی
که په مرګ د عاشقانو ئې رضا ده خداي دي ما کا تر همه واړه وړنبی
خون بها مي دستې په مثل نشته ما پخپله قبول کړي دا خپل سوی
څوك دي غم ځما په ډیرو اوښو نه خوري کم به نه کا په خوردن سره ندی
د هجران په توره شپه کښي ئې ویریږم چه ئې نه وینم د وصل سپین سپوږمی
د یار غم لکه مزري را باندي راشي خداي دي پیښ نه کا په چا باندي مزری
چه پرې غم غلطومه د شپې پاڅم کله مي په شونډو کیږدم لکه نی
که کتاب کله رباب په لاس را واخلم باري درد مي په هیڅ رنګ نه کا کمی
همسایه مي واړه وواته له خوابه که په سل کوټو دننه کړم زګیروی
که عاشق تر معشوقې پوري یو سپی دي خداي د هجر په توره مه وژنه یو سپی
زه رحمان د یار په غم کښي هسي ډوب یم چه هیڅ نه وینم په سترګو مګر دی

چه پخته شي آشنائي تر منيان ووزي جدايي
و طالب وته وفا شي د مطلوب بې وفايي
بادشاهي کاندي بدله د ديدن په ګدايي
خاني پلوري په اوربوشو ميرزائي په ميرزايي
نظر نه کاندي هيچري په لوئي په بډايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

ورته کفر څرگندیږي　　خود بیني او خود رایي
خود رایي په عاشقي کښي　　له عاشقه نه ښایي
معشوقې که بې وفا دي　　عاشقان خو ئې ستایي
غوږ ئې کوڼ سترگي ړندې وي　　د خپل یار په خطایي
که ئې کړي وي سل علمه　　هم دیني هم دنیایي
همه واړه فراموش کا　　چه پرې ورشي شیدایي
و مطلب ته نه رسیږي　　په شیخي او ملایي
آواره ننگ و ناموس کا　　په سر واخلي رسوایي
تر ناموسه ورته به شي　　بې ننگي بې نوایي
هره چار ئې په اخلاص وي　　نه په روي و ریایي
قبلوي په دواړو سترگو　　هر چه یار پرې فرمایي
نصیحت پرې اثر نه کا　　که څوك سل ځله وایي
فایده نه لري په عشق کښي　　د داناؤ دانائي
مشکل کار د عاشقۍ　　آسان چري دي بایي
دغه کار کولي نه شي　　هر کم فهم کجایي
هر کم بخت ئې کله مومي　　د دلبرو همتایي
څه په کسب موندې نه شي　　دغه کار دي عطایي
چه د عشق په لومه کښیوزي　　نور ئې نه وي رهایي
بې د یار له مخه نه شي　　د عاشق دلکشایي
د خپل یار په طلب گرزي　　غاړي غرونه پیمایي
له عالمه وي وتلي　　لکه صید صحرایي
تل تر تله ئې وطن دي　　گوشه کنج و تنهایي
مدام سوي لوغړن وي　　د خپل آه په گرمایي
هر زمان ئې په اور نیسي　　د خپل یار تمنایي
نه ئې ملك و نه ئې مال وي　　نه ئې زهد پارسیي
په دا هسي گرانو چارو　　معشوقه ئې آزمایي
په یوه دیدن ترې یوسي　　د درست عمر کمایي
هم هغي هسي رنگه وژني　　یاره ستا بې وفایي
چه په زړه کړم زړه مې وچوي　　دغه ستا خود نمایي

(c) ketabton.com: The Digital Library

هم خودي لري بې قياسه　　　هم د حسن زيبايي
ضرر نه لري بې نفع　　　ستا د ميني سودايي
ستا سودا ما لره سود دي　　　حق به وايمه خدايي
په هيڅ مخ کښې ليده نه شي　　　ستا د حسن صفايي
نمر به څه له تا سيالي کا　　　په دا بې سروپايي
ادراك نه رسي د سر وي　　　ستا د قد په رعنايي
لکه ستا چه قد بالا دي　　　نشته هسي بالايي
که د ستا وصال د وريا وي　　　زه ماهي يم دريايي
د مگسو زندگي ده　　　په دکان د حلوايي
زه طوطي شکر پرست يم　　　د ستا شونډي ميتهايي
دا گمان په رحمان مه کړه　　　چه بې تا به وپايي

(c) ketabton.com: The Digital Library

مخمس

هغه یار چه ښایسته دي تر آفتابه مخ به کله را ښرگند کا له حجابه
بیلتانه په زړه زهیر کړم بې حسابه یو سبب وکړې مسبب الا سبا به

چه زما ملاقات وشي له احنابه

ملاقات د ښایسته ؤ مي نصیب کړې د ښایست په گلستان مي عندلیب کړې
عندلیب مي په گلشن د خپل حبیب کړې خدایه ما په دلبرانو کښې قریب کړې

و می ژغورې د دې اهل له عتابه

هغه یار چه زه ئې مینه په دیدار کړم همیشه ئې و دیدن ته انتظار کړم
شپه و ورځ پسي نارې وهم کوکار کړم که په روي ورته تمام جهان رویدار کړم

سترگي پورته کوې د ناز له خوابه

بیلتانه ئې پټ پنهم په زړه تاراج کړم و دیدن ته ئې په هسي رنگ محتاج کړم
چه غرقاب ئې د غمونو په امواج کړم هیڅ پایاب ئې مونده نه شي څه علاج کړم

د آشنا د میني غم ښه نا پایابه

نه چه کس یې د جمله ؤ بې کسانو هم کار ساز یې د جمله ؤ خام کارانو
الهی په بزرگۍ د بزرکانو زه وصال په دعا غواړم د خوبانو

لا به کله دا دعا شي مستجابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

اسیر کړي دي د زلفو په طناب یم　تکبیر کړي دي د سترګو په قصاب یم
د کشتۍ غوندي مدام په اضطراب یم　لکه زه چه ستا له غمه په عذاب یم

خبر مه شه هیڅ بنده له دې غذابه

دریغه مه وي په دنیا کښي پیدا شوي　او که وي هم په دا هسي شان خومه وي
لکه زه یم د هجران په لنبو سوي　څو به ګرزم د هجران په اور اولوي

چه سینه مي شوه په درست عمر کبابه

هي هي څه مي دا خراب خاطر ناښاد شه　زیست روزګار مي همیشه آه و فریاد شه
عمارت مي د زړه هسي رنګ برباد شه　چه حباب غوندي بې بیخه بې بنیاد شه

د ښادۍ طمع به څه کړم له حبابه

پېټ پېټ ګرزم د ناصح له نصیحته　راته کاندي نصیحت په څو صورته
چه توبه کړم د خوبانو له قربته　هیڅ ځواب ئې په ما نه شي له غیرته

در مانده ورته ولاړ یم لاجوابه

دا ځواب څه هسي نه دي چه په خوله شي　د عشق راز څه هسي نه دي چه وایه شي
دا مشکل حکایتونه په ما نه شي　د دې بحر بې پایان حسب په څه شي

چه ئې زه و چا ته وایم له حسابه

(c) ketabton.com: The Digital Library

چا موندلي د دې بحر پايان نه دي دغه راز و هر سړی ته عيان نه دي
هيچا کړي د دې چاري بيان نه دي دغه واړه عاشقي ده رحمان نه دي

چه په خوله کښې در و لعل لري سيرابه

ستا جفا د حد په هور ته ده صنمه تل مي اوښي موج وهي د زړه له يمه
څو به پټه دا قصه اوسي پنهمه هسي ډوب په فکر تللي يم له غمه

نه پوهيږم چه په غره يم که په سمه

که خبري وي له دې هسي رنګ خوارۍ ما به نوم اخيستي نه و د يارۍ
ستا د غم په درياب ډوب يم تر مرۍ بې تا نه لرم هيڅوک د دستګيرۍ

مګر ته پخپله لاس را کړې همدمه

ما وې نور به آشنائي له هيچا نه کړم هم په دا رنګه مي نيت و، باري څه کړم
د قسمت علاج په چا شي چه ئې زه کړم که په سل رنګه تالاش و تدبير وکړم

خلاصي نه مومم له لوحه له قلمه

خوبرويان که بې وفا دي خو هم وړه دي عاشقان که وفا دار دي خو هم پړه دي
ستا له غمه هر چه دي ځما په زړه دي اوس به حال و چا ته څه وايم چه څه دي

غرض دا دي چه زه ګرم يم ته ناګرمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

یو خو دا چه په صورت ئې پریرویه هم په خوي و په خصلت فرشته خویه
هم په قد و په قامت هر گوره لویه بیا به نه مومي څوک تا غوندي دل جویه

که ئې غواړي په هژده هزار عالمه

ستا له غمه زه په ځان کړم هسي چاري چه دښنه ئې وبله نه کا گلعذاري
ته په څه سبب ځما دل آزاري دا ځما گناه را وښیه دلداري

چه توبه کړم نصوحا غوندي محکمه

لاس تر غاړه د رقیب سره خندا کړې چه ما ووینې له قصده راته شا کړې
خداي ئې وینې هغه چاري چه په ما کړې تر ابدي ورځې پوري به جفا کړې

که به کله وجار ووزې له ستمه

تا جه هسي بې نیازي د ځان توښه کړه په عاشق دي د خندا زمکه متره کړه
بیا دي ورځ په غریبانو توره شپه کړه نور دا هسي د جفا خویونه مه کړه

خلقه به دي له جوره شي برهمه

ستا ځما له میني هر څوک خبر دار دي دا خبري کوراکور په هر دیار دي
چه فلانا فلانا سړي سره دوستدار دي اوس په بیرته جار واته و ما ته عار دي

چه رسوا شوم تر عرب و تر عجمه

هغه ژوي چه په تا باندي مین وي په وگړي به رسوا لکه کوهکن وي
همیشه انگشت نما په مرد و زن وي چه دا نښي په کښي نه وي دروغژن وي

که په هره گړۍ خوري هزار قسمه

(c) ketabton.com: The Digital Library

نشانه د عاشقانو اول دا ده چه مدام ئې سریکار وي له فریاده
تل نامه د بدنامۍ وي پرې زباده نه ویریږي له پیغوره له اهداده

بې د یار د جدائۍ له ماتمه

هر چه زړه ئې مبتلا شي په بتانو زیست ئې نه شي یو ساعت بې مهرویانو
که څوك ورکړي بادشاهي د بادشاهانو په نسبت د هغو سویو سوختگانو

دا متاع ده تر یوه خسړي کمه

که سلیمان غوندي مسند ئې په هوا وي په سبب د عاشقۍ به خاك یا وي
همیشه به په فریاد و په غوغا وي چه دا هسي نشانې په کښي پیدا وي

ترو هاله پرې عاشقي ده مسلمه

عاشقي دي هیڅوك نه گڼي اسانه دا خبره ده له حده په هورته گرانه
وصال نه دي چا موندلي بې هجرانه ته له ځان سره اټکل وکړه رحمانه

په دنیا کښي ښادي چري ده بې غمه

(تصحیح، مقابله، او تدوین شو)
"بینوا"

Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library